

BIBLIOTEKA
Instytutu Badań
Lingwistycznych PAN

K.P.I. 1766

KALENDARZ "ICKIER"

1947

KSIAŻNICA-ATLAS

<http://rcin.org.pl>

<http://rcin.org.pl>

KALENDARZ
„I S K I E R”
I

<http://rcin.org.pl>

A Adresy zapis. 10	G Gabinety min. 128	K Kalendarz . . . 7
Akadem. nauk. 86	Gdańsk . . . 171	historia . . . 223
Alfabet Morse'a . 52	Gdynia . . . 170	skróc. . . . 2, 111
Algebra . . . 239	Genealogia jęz. . 301	wieczny . . . 96
Anatomia człow. . 232	Geografia P. . . 161	Kanały 184
Apteczka podr. . 330	świata 182, odkr. 188	Kapiele 324
Architekci najwyb. 281	Geologia 224	Kapleliska mors. P. 171
Arytmetyka . . . 236	Geometria . . . 241	Kinematogr. hist. 262
Astronomia . . . 220	Żymnastyka . . . 34	Klasyfikac. książ. 319
historia 219	Głowy państw . . 64	Klimat P. . . . 167
Atmosfera 182	Gospodarka P. 76,	Klimat, stacje P. . 174
Atom, histor. . . 256	178, 181	Koleje, rozwój . 186
B Biblioteka . . . 318	Góry 182, P. . . 175	Kolejowe przep. . 20
ust. 320, klas. 319	Graficy P. . . . 285	taryfa 22
Botanika . . . 227, 346	Granice P. . . . 161	odległości . . . 26
C Cenzura fiz. . . 32	Gwary P. . . . 309	Kompozytorzy . . 277
Chemia, pierw. 254	Gwiazdy . . . 220, okł.	Konstytuc. 17. 3. 21 132
hist. 256, układ	H Higiena 321	Konstytucje dawne 132
pierw. 255, zwią-	Historia:	Korekta 106
zki 256	astronomii . . . 219	Królowie P. . . . 114
Chodzenie po ulic. 36	atomu 256	Książki: jak czyt. 314
Choroby zakaźne . 325	czasopism . . . 272	klasyfikacja . . 319
Ciało, higiena . . 324	części świata . 187	Księżyc 222
Ciepło spalania . 252	filozofii 270	Kwadraty liczb . 236
Ciężar ciał . . . 253	grafiki 285	L Laureaci Nobla 263
Czas 229, rach. 223	idei społ. pol. . 271	Lekarska pomoc . 328
Czasop., historia . 272	instrum. muz. . 276	Liczby pierwsze . 236
Części świata . . 182	kalendarza . . . 223	Liga Narodów . . 218
historia 187	kinematogr. . . 262	Listy, wzór 8
Czcionki 106	liter. obc. 286, P. 293	Literat. hist. 286 P. 293
Człowiek 232	lotnictwa 261	Lodowce 182
okresy rozwoju 233	matematyki . . . 236	Lotnictwo hist. . 261
Czyścić, jak . . . 102	muzyki 274	Ludność 184, P. . 163
Czytać, jak . . . 314	odkryć geogr. . 188	M Malarze 282, 94
D Dezynfekcja . 327	ortografii . . . 302	Manifest Lipc. 130
Dochody, zestaw. 108	plastyki 281	Matematyka . . . 236
Drzewa 231	polityczna P. . 114	historia 235
Dzieje ziemi . . . 224	powszechna . . . 197	Miasta P. . . . 164, 167
Dziesiątna klasyf. 319	radiotechn. . . 257	Miesiące, nazwy 56, 58
E Emerson, zasady 311	teatru 280	Mineralogia . . . 226
Epopeje 300	wychowania . . 273	Ministrowie . . . 129
Europa, dzieje 182, 216	1946 r. 66 P. . . 72	Mitologia 284
F Filozof., hist. . 270	Hymn Narodowy . 113	Monetarne jedn. 60, 62
Fizyka 247	I Idee społ. hist. 271	Morse'a alfabet . 52
jednostki 251	Instr. muz., hist. 276	Muzyka, historia 274
to i owo 252	Izolacja po chor. 327	instr. 276, opery 279
Formaty papieru . 312	J Jednostki fiz. . 251	Muzycy 277
Fotografia, tabele 54	monet 60, 62	Myśliwskie przep. 40
	Jezióra 183, P. . 175	
	Językoznawstwo 301	

N Narodowy plan gospodarczy . . . 76	Przewodn. zebr. . . 350	Typy rasowe . . . 234
Niebo . . . 220, okł.	Przyroda, co s. dz. 230	fizyczne . . . 233
Nobel, laureaci . . . 263	spozrzenia . . . 30	U Ubezpiec. Społ. . . 149
O Ochrona zwierz. 40	ogródek . . . 346	Ubranie, wyc. 345
Oddychanie . . . 321	Przywóz do P. . . 176	Ucho, higiena . . . 322
Odkrycia . . . 258	R Rachuba czasu 223	Uczeni . . . 266
geograficzne . . . 188	Radio, hist. 257, 74	Uczyć się, jak . . . 316
Odżywianie się . . . 331	Rady . . . 36, 58	Ukształt. pow. P. 162
Ogród, rok pracy 346	Rady Narod., ust. 143	Umysłowa praca . . . 313
Oka higiena . . . 322	Rasy, typy . . . 234	Upańst. przem. ust. 145
Olimpiady . . . 339	Reforma rolna ust. 143	Urzędy . . . 84, 129
Opery . . . 279	Religie . . . 184	Uzdrowiska P. . . 173
Ordery . . . 159	Rodzinne prawo . . . 153	W Waga ciał . . . 253
Organ, Nar. Zjed. 217	Rowery, przepisy 38	Waluty obce . . . 62
Organizacja nauk. 310	Rozchody, zest. . . 110	Wartość pokarmów 332
Ortografia P. . . 302	Rozmowa na odl. 50	Warszawa . . . 168
historia . . . 302	Rozwój miast P. . . 164	Wiadom. o mnie 112
Osobowe prawo . . . 154	Rzeki 183, P. 172, 181	Wiatry, siła . . . 46
P Panujący . . . 64	Rzeźbiarze . . . 282	Wielkanoc, oblicz. 50
Państwa na św. . . 190	S Serca, higiena 321	Wielcy ludzie . . . 266
Pierwiastki chem. 254	Skala tward. . . 226	Witaminy . . . 334
liczb . . . 237	Skróty nazw . . . 98	Włosy, higiena . . . 323
Pisownia P. . . 302	Stońce . . . 221	Wodospady . . . 184
Plamy usunąć . . . 102	Sport . . . 336	Wojewódz. P. 163, 166
Planety . . . 221	odznaka . . . 340	Wojsko P., ust. . . 155
Plastyka, hist. . . 281	najodpow. . . 338	Współcześni P. . . 90
Pocztą, opłaty . . . 12	cenzura . . . 32	Wulkany . . . 182
Podział św. rośl. 227	przykazania . . . 337	Wybitni ludzie . . . 266
zwierząt . . . 228	Spostrzeż. przyr. 24	Wychowanie, hist. 273
Pogoda, przewidyw. 42	Spółdzielczość . . . 150	Wycieczki . . . 344
Pokarmy . . . 335	ustawa . . . 151	co brać . . . 345
wartość, tab. . . 332	Spółrzedne geogr. . . 167	ubranie . . . 344
wycieczki . . . 346	miast . . . 167	Wydatki stałe . . . 6
Polska 1939—45 . . . 176	Stopy metali . . . 253	zestawienie . . . 110
przed wojną . . . 181	Strony św. odnal. 48	Wymowa popraw. 308
dziś . . . 84	Szczecin . . . 172	Wynalazki . . . 258
Polożenie P. . . 161	Sześciiany liczb 236	Wyspy . . . 184
Pomoc lekarska . . . 328	Szkolnictwo, ustr. 147	Wywóz z P. . . 176
Porty polskie . . . 172	Szkoły 88, wyższe 92	Wyznania na św. 184
Powiaty P. . . 166	Ś Śpiewacy najw. 279	Wzrost ludn. E. . . 185
Powierzchnia ląd. 182	Ś Święta, obowiąz. 5	Z Zajęć stał. plan 3
P. . . 162	ruchome . . . 2, 50	Zakaźne chor. 325
ukształtowanie P. 162	T Tablice: mnoż. 238	Zebranie, przew. . . 350
Praca umysłowa . . . 313	trygonometrii 246	Zęby, higiena . . . 323
Prezydenci P. 120, 127	Taryfa pocztowa . . . 12	Ziemia 222, dzieje 224
Produkcja P. . . 178	kolejowa . . . 22	Złoty . . . 62
Przemysł upaństw. 145	telefoniczna . . . 18	Znaki przestank. . . 306
Przepisy kolej. . . 20	telegraficzna . . . 18	Zoologia . . . 228
rowerowe . . . 38	Taylor, zasady . . . 312	Z. S. R. R. . . . 196
uliczne . . . 36	Teatr, historia . . . 280	Zwierząt świat . . . 229
Przestank. znaki . 306	Temperatura ciał. 252	Ż Żniwa na św. 227
	Trygonometria . . . 244	Życie gos. P. 76, 178
	Turystyka . . . 344	Zwżność . . . 334

Przedmowa

Po siedmioletniej przerwie znowu ukazuje się Kalendarz Iskier. Ostatni był rocznik 1939. Gdy szedł do druku rocznik 1940, wybuchła wojna. Nastąpiła okupacja. Lata przymusowego przesiedlania w zaciemnionych domach posłużyły do opracowania całego kalendarza na nowo, zwłaszcza że do dyspozycji była obszerna biblioteka i zbiory materiałów. W roku 1944, gdy w powszechnym mniemaniu bliski już był dzień wyzwolenia, gotowy rękopis nowego Kalendarza z datami roku 1945 (1) oczekiwał też na wystanie do drukarni. Wybuchło powstanie. Ocalony z zamętu rękopis powędrował z autorem do obozu koncentracyjnego i tam przepadł wraz z wszelką inną własnością osobistą, a tymczasem w domu spłonęła cała biblioteka, brulion rękopisu i kartoteka materiałów.

Szałemstwem było podejmować pracę od początku. Nawet dawnych roczników kalendarza nie było pod ręką. Ale byli dobrzy ludzie, którzy zachęcali do „odbudowy” i — jak mogli — pomagali w wynajdywaniu źródeł i materiałów. A gdy powstawały skrupuły, czy da się w krótkim czasie przy tak niedoskonałym warsztacie przygotować rzecz zadowalającą, przypominali autorowi jego własne słowa, że „lepsze jest wrogiem dobrego”.

Warunki, w jakich kalendarz się od fundamentów odbudowywał, i tempo, w jakim się to musiało odbywać, zaciążyły na wielu jego stronach, które mogłyby być „lepsze” (a są pewno tylko „dobre”). Ale — doskonalili się Kalendarz przez wszystkie swoje lata poprzednie od 1924 do 1939 roku, w każdym nowym roczniku przynosząc zmiany i poprawki, niechże i teraz na fundamencie rocznika 1947 w dalszych latach dąży do doskonałości.

Nowy Kalendarz zachował zasadniczy swój typ, wypracowany w latach poprzednich. Dwie części: kalendarzowa z notatnikami, radami, bieżącymi wiadomościami, mająca na celu ułatwienie i uporządkowanie biegu codziennego naszego życia, i druga — encyklopedyczna, potrzebna zawsze i wszędzie każdemu kulturalnemu człowiekowi, będąca jego „skarbnicą pamięci”, przy czytaniu książek, gazet, przy słuchaniu radia, przy dyskusji, przy nauce itd.

Obecne wydanie wyraźnie obie części rozdziela: jedna ma iść do kieszeni druga na biurko. Objętość zanadto już wzrosła, by całość można było wciąż przy sobie nosić (ale w podróż trzeba całość brać do walizki lub teczki!).

Kto chce mieć z Kalendarza prawdziwy pożytek, musi się nauczyć go używać. Niech więc najpierw uważnie przejrzy go strona po stronie, zapozna się z działami, ich kolejnością i sposobem opracowania, zorientuje się w spisach treści alfabetycznym i rzeczowym, a wtedy będzie wiedział, gdzie, co i jak można odnaleźć.

Zauważone błędy należy poprawiać, zmiany notować na marginesie, uzupełnienia zapisywać na specjalnych kartkach.

Spis imion świętych kościoła rzymsko-katolickiego został sprawdzony z „Martyrologium Romanum” i obejmuje imiona, częściej w Polsce spotykane. Istnieje szereg niepewnych lub błędnych dat, obchodzonych tradycyjnie, przez kalendarz przyjętych, te zamieszczone są również, ale w nawiasach. Litera (P) przy imieniu Świętego oznacza

Świat należy do tych,
którzy go biorą.

Bolesław Prus: LALKA.

KALENDARZ „ISKIER” NA ROK 1947

MAŁA ENCYKLOPEDIA I NOTATNIK

opracował

WŁADYSŁAW KOPCZEWSKI

Rok XVI

K S I A Ź N I C A - A T L A S

WARSZAWA—WROCŁAW

1947

Wszelkie prawa przedruku i naśladownictwa zastrzeżone
Państwowe Zakłady Graficzne Nr 2, Wrocław 1315 (F 1628)

<http://rcin.org.pl>

Skrócony kalendarzyk na rok 1947

P	W	S	C	P	S	N	P	W	S	C	P	S	N	P	W	S	C	P	S	N
Styczeń							Luty							Marzec						
		1	2	3	4	5						1	2						1	2
6	7	8	9	10	11	12	3	4	5	6	7	8	9	3	4	5	6	7	8	9
13	14	15	16	17	18	19	10	11	12	13	14	15	16	10	11	12	13	14	15	16
20	21	22	23	24	25	26	17	18	19	20	21	22	23	17	18	19	20	21	22	23
27	28	29	30	31			24	25	26	27	28			24	25	26	27	28	29	30
														31						
Kwiecień							Maj							Czerwiec						
	1	2	3	4	5	6				1	2	3	4							1
7	8	9	10	11	12	13	5	6	7	8	9	10	11	2	3	4	5	6	7	8
14	15	16	17	18	19	20	12	13	14	15	16	17	18	9	10	11	12	13	14	15
21	22	23	24	25	26	27	19	20	21	22	23	24	25	16	17	18	19	20	21	22
28	29	30					26	27	28	29	30	31		23	24	25	26	27	28	29
														30						
Lipiec							Sierpień							Wrzesień						
	1	2	3	4	5	6					1	2	3	1	2	3	4	5	6	7
7	8	9	10	11	12	13	4	5	6	7	8	9	10	8	9	10	11	12	13	14
14	15	16	17	18	19	20	11	12	13	14	15	16	17	15	16	17	18	19	20	21
21	22	23	24	25	26	27	18	19	20	21	22	23	24	22	23	24	25	26	27	28
28	29	30	31				25	26	27	28	29	30	31	29	30					
Październik							Listopad							Grudzień						
		1	2	3	4	5					1	2	1	2	3	4	5	6	7	
6	7	8	9	10	11	12	3	4	5	6	7	8	9	8	9	10	11	12	13	14
13	14	15	16	17	18	19	10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20	21
20	21	22	23	24	25	26	17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27	28
27	28	29	30	31			24	25	26	27	28	29	30	29	30	31				

Święta ruchome w latach 1947—1960

Rok	Popielec	Wielka-noc	Wniebo-wstąpienie Pańskie	Zesłanie Ducha Świętego	Boże Ciało	1 niedziela Adwentu
1947	19 lutego	6 kwiet.	15 maja	25 maja	5 czerw.	30 listop.
1948	11 lutego	28 marca	6 maja	16 maja	27 maja	28 listop.
1949	2 marca	17 kwiet.	26 maja	5 czerw.	16 czerw.	27 listop.
1950	22 lutego	9 kwiet.	18 maja	28 maja	8 czerw.	3 grudnia
1951	7 lutego	25 marca	3 maja	13 maja	24 maja	2 grudnia
1952	27 lutego	13 kwiet.	22 maja	1 czerw.	12 czerw.	30 listop.
1953	18 lutego	5 kwiet.	14 maja	24 maja	4 czerw.	29 listop.
1954	3 marca	18 kwiet.	27 maja	6 czerw.	17 czerw.	28 listop.
1955	23 lutego	10 kwiet.	19 maja	29 maja	9 czerw.	27 listop.
1956	15 lutego	1 kwiet.	10 maja	20 maja	31 maja	2 grudnia
1957	6 marca	21 kwiet.	30 maja	9 czerw.	20 czerw.	1 grudnia
1958	19 lutego	6 kwiet.	15 maja	25 maja	5 czerw.	30 listop.
1959	11 lutego	29 marca	7 maja	17 maja	28 maja	29 listop.
1960	2 marca	17 kwiet.	26 maja	5 czerw.	16 czerw.	27 listop.

Godz.	Poniedz.	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							

Dni, które trzeba pamiętać w roku 1947

Zanotuj sobie w odpowiednich kratkach dni, o których trzeba pamiętać. Będą to dni uroczystości rodzinnych, szkolnych, terminy wykonania prac itp. Użyj do tego kolorowych ołówków lub atramentów i różnych znaków.

Kolory: czarny....., czerw....., ziel.....
fiol....., nieb.....

Znaki: x....., O....., +....., □....., △.....
N — oznacza niedziele, * — święta.

1947	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec
1	*				*	N
2		N	N			
3					*	
4					N	*
5	N					*
6	*			N		
7				*		
8						N
9		N	N		*	
10						
11					N	
12	N					
13				N		
14						
15					*	N
16		N	N			
17						
18					N	
19	N					
20				N		
21						
22				*		N
23		N	N			
24						
25					N	
26	N				*	
27				N		
28						
29		XXXXXX				N
30		XXXXXX	N			
31		XXXXXX	XXXXXX			XXXXXX

1947	Lutec	Sierpień	Wrzesień	Październ.	Listopad	Grudzień
1					*	
2				—	N	
3		N				
4						
5				N		
6	N					
7			N			N
8						*
9					N	
10		N				
11						
12				N		
13	N					
14			N			N
15		*				
16					N	
17		N				
18						
19				N		
20	N					
21			N			N
22	*					
23					N	
24		N				
25						*
26				N		*
27	N					
28			N			N
29						
30					N	
31		N	XXXX		XXXX	

Święta obowiązujące

1 stycznia Nowy Rok, 6 stycznia Trzech Króli, 2 lutego Oczyszczenie N. M. P. (M. B. Gromniczej), 1 maja Święto Pracy, 3 maja Święto Narodowe (Konstytucja 3 Maja); Królowej Korony Polskiej, 9 maja Święto Zwycięstwa (zakończenia II wojny światowej), 29 czerwca św. Piotra i Pawła, 22 lipca Święto Państwowo (ogłoszenie Manifestu Lipcowego), 15 sierpnia Wniebowzięcia N. M. P., 1 listopada Wszystkich Świętych, 8 grudnia Niepokalanego Poczęcia N. M. P., 25 i 26 grudnia Boże Narodzenie.

Tabela stałych wydatków

Zapisz tu swoje stałe wydatki (np. prenumeraty, składki itp.)
i pilnuj, by je w terminach regulować.

Rodzaj wydatku	Kwota	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													
14													
15													
16													
17													
18													
19													
20													
21													
22													
23													

NOTATKI W KALENDARZU. Pierwsza część stanowi kalendarz terminowy na rok 1947. Rubryki na każdy dzień służą do zapisywania wiadomości terminowych i stanowią zarazem jakby „dziennik czynności”. W pionowej rubryce należy notować krótko wydatki i wpływy (z +), zaznaczając ich treść znakiem lub literą (np. T — tramwaj, Z — żywność, G — gazety itd). W końcu miesiąca należy poświęcić 10 minut czasu na zebranie wydatków i wpływów według pewnych grup i zapisanie do zestawienia rocznego na końcu Kalendarza. Do notowania wiadomości chwilowo potrzebnych należy mieć kilka luźnych kartek, włożonych do Kalendarza. Po upływie każdego tygodnia odetnij dolny prawy róg strony, co ułatwi otwieranie Kalendarza na bieżącym tygodniu.

<p style="text-align: center;">Sroda</p> <p style="text-align: center;">1</p> <p style="text-align: center;">NOWY ROK Mieczysława</p>	<p style="font-size: 1.5em;">Styczeń 1947</p>		
<p style="text-align: center;">Czwartek</p> <p style="text-align: center;">2</p> <p>Imienia Jezus, Makarego, Izydora</p>			
<p style="text-align: center;">Piątek</p> <p style="text-align: center;">3</p> <p>Daniela, Genowefy, (Izaaka)</p>			
<p style="text-align: center;">Sobota</p> <p style="text-align: center;">4</p> <p>Eugeniusza, Grzegorza (Izabeli, Tytusa)</p>			
<p style="text-align: center;">NIEDZIELA</p> <p style="text-align: center;">5</p> <p>Edwarda, Telesfora, (Szymona)</p>			

W szczęściu wszystkiego są wszystkich cele.

Adam Mickiewicz: Oda do młodości.

Prawdę swą należy mówić głośno, nie schlebając ani rzeczom, ani wypadkom, ani stosunkom, ani ideom.

Stefan Żeromski: Snobizm i postęp.

Trzeba z żywymi naprzód iść, po życie sięgać nowe.

Adam Asnyk: Daremne żale.

Pamiętaj o korespondencji

Nie lubisz długo czekać odpowiedzi na swoje listy, nie narażaj nikogo na to samo ze swej strony.

Prowadź dziennik korespondencji. Zrób go sobie w niewielkim zeszytce. Listy obojętne niszczy, ciekawe zachowuj, a po skończonym roku raz jeszcze przejrzyj i pozostawiane listy uporządkuj według alfabetu osób.

Nr porz.	Data otrzymania	LISTY OTRZYMANE	W odpowiedzi na Nr	Odpowiedziano		Uwagi
		Od kogo?		Data	Nr	

Nr porz.	Data wysłania	LISTY WYSLANE	W odpowiedzi na Nr	Otrzymało odpowiedź		Uwagi
		Do kogo?		Data	Nr	

Oto wzór pisania adresu (najlepiej drukowanymi literami)

Na odwrotnej stronie koperty, na karcie pocztowej zaś w lewym górnym rogu strony adresowej należy koniecznie napisać dokładnie swój adres. Adresować wyraźnie i czytelnie! Nalepić odpowiedni znaczek!

Znaczek
NAZWISKO I IMIĘ
<u>MIASTO (poczta)</u>
MIEJSCOWOŚĆ
ULICA, dom, mieszkanie

Verba volant — scripta manent.

Jak pisać listy?

Słowa uciekają — pismo pozostaje.

Duże znaczenie ma wygląd listu, bo to wcześniej działa na nas, niż jego treść. Niedbałe pismo, przekreślenia, nierówne wiersze, brak odstępów itd. nadają listowi charakter czegoś niedbałego, nieuprzejmego. Z jakimże uczuciem zabieramy się do czytania takiego listu?

Miejsce, data, rok.
Tytuł lub imię osoby (do której piszesz).
Tutaj zacznij właściwą treść listu. A nie dopisuj wiersza do końca, by nadać całej stronie uporządkowany estetyczny wygląd. List powinien być z góry obmyślony i ułożony, a przy małej wprawie nawet napisany „na brudno”, aby później nie trzeba było robić dopisków, które szpecą list i świadczą o braku staranności. Może to

nawet urazić osobę, do której piszesz, jeśli ta osoba ma z jakichkolwiek powodów prawo spodziewać się od ciebie staranności i uwagi.

Zakończ grzecznym lub serdecznym zwrotem, np. Z poważaniem, Koleżeńskie pozdrowienia, Serdeczne uściśnienia, Od-dany itd.

Podpisz się (wyraźnie, bez zawijasów) Twój adres.

Strona pierwsza

Strona ostatnia

Nie sił się na kwiecistość: list powinien być prosty, jasny, krótki. Papier listowy powinien być czysty, porządkowy, koperta odpowiednia, zaadresowana starannie i wyraźnie. Nie pomył kopert: właściwy list we właściwej kopercie!

Poniedziałek 6 TRZECH KRÓLI, Andrzeja	Styczeń 1947
Wtorek 7 Juliana, Lucjana, (Juli, Feliksa)	
Środa 8 Łucjana, Seweryna	
Czwartek 9 Antoniego, Juliana, Witalisa, (Marcjanny)	
Piątek 10 Jana, Piotra, Wilhelma, (Agatona)	
Sobota 11 Aleksandra, Honoraty, (Sewera, Matyldy)	
NIEDZIELA 12 Arkadego, Jana, Juliu- sza, (Ernesta, Czesława)	

Naród, w którym jest więcej ludzi szczęśliwych, doskonałych i użytecznych, góruje nad tym, w którym jest ich stosunkowo mniej.
 Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.

Kiedy myśl wielka nagle zajaśnieje i porwie z sobą mętą ludzi falę, wtenczas pierś każda ludzka olbrzymieje, każdy jak Tytan wyrasta zuchwale.
 Adam Asnyk: Dwie fale.

Kto ojczyźnie służy, sam sobie służy, bo w niej jego wszystko się dobre zamyka.
 Piotr Skarga: Kazania-Śejmowe (1597).

Poniedziałek 13 Weroniki, Bogumiła, 40 żołnierzy męczennik.	Styczeń 1947	
Wtorek 14 Feliksa, Hilarego		
Środa 15 Izydora, Jana, Maka- rego, Pawła pust.		
Czwartek 16 Honorata, Marcelego, (Włodzimierza)		
Piątek 17 Antoniego, Jana, Mariana		
Sobota 18 Katedry św. Piotra, Fabiana, Sebastiana,		
NIEDZIELA 19 Henryka, Mariusza, Marty, Pawła		

Natura polska wzdyga się na samą myśl przymusu i, nie licząc się z szansami zwycięstwa, staje do walki z niesprawiedliwością w tym niezachwianym przekonaniu, że żadna przemoc nie usprawiedliwia bezprawia.

Stanisław Szczepanowski: Walka narodu polskiego o byt.

Szczęśliwość i dobre powodzenie każdego państwa winno być mierzone szczęśliwością i powodzeniem poddanych albo obywateli, będących jego członkami.

Wawrzyniec Grzymała Goślicki: Dobry Senator (1568).

Taryfa pocztowa

LISTY (waga do 2 kg, wymiar: suma długości, szerokości i wysokości do 90 cm, żaden z wymiarów nie większy niż 60 cm; rulony do 80 cm dług.): do 20 g — 5 zł., 20 do 250 g — 10 zł., 250 do 500 g — 15 zł., 500 do 1000 g — 20 zł., 1000 do 2000 g — 35 zł.; z a g r a n i c ę: do 20 g — 10 zł., każde dalsze 20 g — 6 zł. W listach nie wolno przysyłać listów lub kartek pocztowych, pochodzących od różnych osób lub adresowanych do różnych osób.

MIEJSCOWE WEZWANIA PŁATNICZE do 20 g wagi — 2 zł., o ile są wykonane drukiem lub na powielaczu; wolno sposobem odręcznym na nich wskazać adres nadawcy i odbiorcy, kwotę i jej tytuł, datę, podpis oraz wolno dołączyć blankiet P. K. O.; należy nadawać w otwartej kopercie, koło adresu napis: „Wezwanie płatnicze”.

KARTKI POCZTOWE (wymiar: 7 X 10 cm do 10,5 X 15 cm): w kraju 3 zł., z a g r a n i c ę: 6 zł.

Kartki pocztowe muszą być ze sztywnego papieru, mogą na nich być naklejane winiety, fotografie, nalepki, wycinki z papieru, ale ściśle przylegające. Świąteczne pozdrowienia, życzenia, podziękowania (na Boże Narodzenie, Nowy Rok i Wielkanoc), wyrażone najwyżej w 5 słowach (nie licząc podpisu i daty) na kartkach widokowych, drukowanych biletach wizytowych, kartkach świątecznych podlegają opłacie dla druków.

DRUKI (waga do 2 kg, pojedyncze tomy do 3 kg, wymiar: jak listy): do 20 g — 1 zł., 20 do 50 g — 2 zł., 50 do 100 g — 3 zł., 100 do 250 g — 5 zł., 250 do 500 g — 10 zł., 500 do 1000 g — 12 zł., 1000 do 2000 g — 14 zł., 2000—3000 g — 18 zł. przy nadawaniu jednocześnie ponad 500 szt. do 2000 — opłata wynosi 70% taryfy, ponad 2000 szt. 60%; z a g r a n i c ę: za każde 50 g — zł. 2.

Druki: „imprimés” (gazety, wydawnictwa periodyczne, książki, broszury, bilety wizytowe, korekty druków, fotografie, obrazy, mapy, katalogi wykonane sposobem mechanicznym z wyłączeniem odbitek przez kalkę, stemplem lub maszyną do pisania) można wysyłać w opakach, rulonach lub otwartych kopertach. Treść druków nie może mieć charakteru korespondencji osobistej i bieżącej, wolno natomiast na drukach dopisywać nazwy firmy, nazwisko, zawód, adres odbiorcy i nadawcy, datę wysłania, numery porządkowe, konta czekowego, księgowania, wolno robić poprawki korektowe. Druki w liczbie ponad 100 sztuk muszą być nadawane w urzędzie pocztowym przy pomocy arkuszy nadawczych.

DRUKI BEZADRESOWE przy jednoczesnym nadawaniu za każdy tyśiąc lub jego część 80 zł., ulotki 70 zł.

Druki te służą dla celów reklamowych. Nie mogą zawierać treści religijnej ani politycznej mogą być przeznaczone dla doręczenia nie więcej niż 5 pokrewnym zawodom i nadawane są w urzędzie pocztowym przy pomocy arkuszy nadawczych. Ulotki winny mieć napis: „dla wszystkich”.

DRUKI DLA OCIEMNIAŁYCH do 7 kg — 50 gr., z a g r a n i c ę: za każde 1000 g — 50 gr.

PAPIERY HANDLOWE: (waga do 1000 g, wymiary jak listy) do 100 g — zł. 3; 100 do 250 g — 5 zł., 250 do 500 g — 10 zł., 500 do 1000 g — 12 zł.; z a g r a n i c ę: za każde 50 g — 2 zł., najmniej 10 zł.

Papierami handlowymi są akty sądowe, listy z dawniejszej daty, faktury, książeczki wojskowe, robotnicze, wioniki listów przewo-

Poniedziałek 20 Fabiana, Sebastiana, (Wincentego)	Styczeń 1947
Wtorek 21 Agnieszki, (Publiusza, Jarosławy)	
Sroda 22 Anasztazego, Dominika, Wincentego, (Antoniego)	
Czwartek 23 Zaślubiny N. M. P., Rajmunda, (Klemensa)	
Piątek 24 Rafała z Prosz. (P.), Felicjana, Tymoteusza	
Sobota 25 Nawrócenie św. Pawła, (Miłosza)	
NIEDZIELA 26 Polikarpa, (Pauli)	

Jesteś wielkim człowiekiem, bądź nim, gdzie należy, lecz do śmiertelnych przychodź w zwyczajnej odzieży.

Adam Asnyk: Wielkiemu człowiekowi.

Tylko wierzący i walczący zasługują na miano ludzi, bo tylko oni posiadają... inicjatywę i odwagę i mogą się stać siłą historyczną, podczas kiedy patrzący, wątpiący i obojętni, wszystkie tchórze, nie-dołęgi i sybaryty, choćby nie wiedzieć jak oświecone, należą tylko do inwentarza ludzkiego.

Stanisław Szczepanowski: Idea polska.

wych, rękopisy nut, rękopisy literackie itp., nie mające cech korespondencji bieżącej osobistej. Nadawane są w stanie otwartym z napisem koło adresu „Papiery handlowe” („Papiers d'affaires”).

PRÓBKİ TOWARÓW: (waga do 500 g, wymiary: jak listy); do 100 g — 2 zł., 100 do 250 g — 4 zł., 250 do 500 — 6 zł.; przy nadawaniu jednocześnie ponad 100 szt. opłata wynosi 70% taryfy; z a granicę: za każde 50 g — 2 zł., najmniej 4 zł.

Próbkami towaru są małe ilości lub mniejsze przedmioty, wysyłane na próbę lub wzór, opakowane tak, by można było łatwo sprawdzić zawartość. Przy adresie — napis „Próbki towarów”) („Echantillons de marchandises”). Można podać firmę, adres, datę, numery konta, cenę, wskazówki o wadze, wymiarze, pochodzeniu itp.

PRZESYŁKI MIESZANE („Objets groupés”, zawierające druki, próbki towarów, papiery handlowe) — do 100 g — zł. 1.50, od 100 do 250 g — 2,50, 250 do 500 g — 4 zł., 500 do 1000 g — 5 zł.; z a granicę: za każde 50 g — 1 zł., najmniej 6 zł.

POLECENIE PRZESYŁKI (napis: „Polecona”, „Recommandée”) — 5 zł. z a granicę — 10 zł.; **poświadczenie odbioru poleconej przesyłki listowej** przez adresata lub poświadczenie doręczenia listu zwykłego przez pocztę — 2 zł. 50 gr., z a granicę 5 zł.; **pospieszne doręczenie** (napis: „Expres” albo „przez umyślnego posłańca”) — 10 zł., z a granicę 20 zł.; **wydanie poste-restante** — 2 zł., które pobiera się przy nadaniu lub odbiorze; **przyjęcie poleconej przesyłki listowej poza godzinami urzędowymi** 3 zł.

PRZEWOZ POWIETRZNY (nalepka: „Lotnicza — Par avion”) w obrocie zagranicznym: oprócz normalnych opłat taryfowych — opłata dodatkowa zależnie od kraju: za każde 10 gramów w Europie od 3 do 10 zł.; za każde 5 g do Afryki od 7 do 22 zł., do Ameryki od 20 do 36 zł., do Azji od 18 do 25 zł., do Oceanii od 28 do 50 zł. za każde 5 g.

PACZKI	PACZKI Z KSIĄŻKAMI (napis „Książki”) i wydawnictwami mają taryfę o 50% niższą, ale korzystają z niej tylko instytucje państwowe, samorządowe, naukowe, wydawcy, biblioteki, czytelnie, firmy księgarskie — i oso-			
	do 100 km	100—300 km	300—500 km	ponad 500 km
Waga do 1 kg	Zł. 10	Zł. 10	Zł. 15	Zł. 15
1—3	15	20	25	30
3—5	20	30	40	45
5—10	30	50	70	80
10—15	35	60	100	120
15—20	45	80	120	130

by prywatne przy wysyłaniu do tych instytucji i firm.

Z a granicę — opłaty od wagi według specjalnej taryfy we frankach i kursu przeliczenia franków na złote.

OPLATY DODATKOWE DLA PACZEK: paczki ochronne: 50% odpowiedniej opłaty za przewóz; doręczenie paczki: do 5 kg — 5 zł., 5 do 10 kg — 8 zł., ponad 10 kg — 10 zł. **pospieszne doręczenie paczki** w miejscowym obszarze pocztowym dodatkowo 5 zł.; **poświadczenie odbioru paczki** przez adresata 2 zł. 50 gr., z a granicę 5 zł.; **wydanie paczki poste restante** — 5 zł., **przyjęcie paczki** poza godzinami urzędowymi 3 zł.; **zawiadomienie o niedoręczalności paczki** 5 zł., z a granicę 11 zł.; **składowe** za każdy dzień zwłoki w odbiorze paczki (ponad 3 dni) 1 zł. 50 gr. najwyżej 50 zł.; **przepakowanie paczek** uszkodzonych i zagranicznych dawnych 15 zł.

<p>Poniedziałek 27 Anieli, Jana Złotoustego, (Przemysława)</p>	<p>Styczeń 1947</p>
<p>Wtorek 28 Agnieszki, Jakuba, Juliana, (Walerego)</p>	
<p>Środa 29 Franciszki, Konstantego, (Zdzisława)</p>	
<p>Czwartek 30 Felicjana, Hiacynty, Macieja, (Martynty)</p>	
<p>Piątek 31 Juliusza, Ludwiki, Piotra N., Jana Bosko</p>	
<p>Sobota 1 Objaw. z Lourdes, Ignacego, (Brygidy)</p>	<p>Luty 1947</p>
<p>NIEDZIELA 2 Oczyszczenie N. M. P., Katarzyny, Kornela</p>	

Polskie społeczeństwo nie jest Chrystusem narodów, jak zapewniali jego poeci, ani tak złe i niedołeżne, jak twierdzą jego nieprzyjaciele. Jest to społeczeństwo w pewnej części odnawiające się, w przeważnej — młode, które nie odkryło jeszcze swojej nowej drogi cywilizacyjnej.

Bolesław Prus: Patriotyzm (1886).

Cały nasz ustrój polityczny i społeczny wymaga, aby każdy człowiek był dojrzały i mądry i w tych obowiązkach, które na niego przypadają, mógł się zorientować.

Stanisław Szczepanowski: Szkoła ludowa.

PRZESYŁKI Z PODANĄ WARTOŚCIĄ: listy (zawierające banknoty, papiery wartościowe, znaczki pocztowe itp. oraz monety kruszcowe w wysokości, nie dającej się zastąpić banknotami): opłata jak za list polecony oraz opłata asekuracyjna 2 zł. od każdego 100 złotych podanej wartości; podana wartość nie może przekraczać rzeczywistej wartości; list musi być zabezpieczony pieczęciami lakowymi; najwyższa wartość — 10000 zł., urzędowe listy — 100.000 zł.; paczki (zawierające wszelkiego rodzaju wartościowe przedmioty): opłata jak zwykle paczki i opłata asekuracyjna 2 zł. od każdego 100 złotych podanej wartości; przy wartości ponad 200 zł. paczka musi być ubezpieczona pieczęciami lakowymi lub piombami.

CZASOPISMA, zgłoszone przez wydawców do obrotu pocztowego, korzystają ze specjalnej taryfy. Opłata za każdy egzemplarz wynosi, zależnie od przeciętnej wagi egzemplarza, od 10 gr. do 90 gr. (do 1000 g).

OBRÓT PIENIĘŻNY: przekazy pocztowe do 50 zł. — 6 zł., 50 do 100 zł. — 9 zł., 100 do 500 zł. — 15 zł., 500 do 1000 zł. — 22 zł., 1000 do 2000 zł. — 30 zł., 2000 do 5000 zł. — 45 zł., 5000 do 10000 zł. — 75 zł., 10000 do 15000 zł. — 100 zł., 15000 do 20000 zł. — 125 zł.; powyżej 10000 zł. mogą przekazywać tylko władze i urzędy państwowe i samorządowe; pieniądze, niepodjęte przez adresata lub nadawcę, mogą być wypłacone w ciągu 3 lat na żądanie nadawcy.

Przekazy telegraficzne: jak za przekaz pocztowy i według taryfy telegraficznej za telegram przekazowy i korespondencję osobistą oraz opłata manipulacyjna 10 zł.

Doręczenie kwot przekazów: do 50 zł. — 1 zł., 50 do 100 zł. — 2 zł., 100 do 500 zł. — 4 zł., 500 do 1000 zł. — 5 zł., 1000—2000 zł. — 6 zł.; **poświadczenie wypłaty** przekazem: 2 zł. 50 gr.; **przekazy poste restante:** dopłata 1 zł.; **pośpieszne doręczenie:** dopłata 5 zł.

Przesyłki za pobraniem pocztowym (przesyłki polecane, listy wartościowe, paczki), polegającym na zainkasowaniu od odbiorcy wskazanej kwoty w chwili wydania przesyłki i odesłania tej kwoty nadawcy: opłata jak za przewóz tego rodzaju przesyłki i opłata manipulacyjna 10 zł. oraz za przekazanie zainkasowanej kwoty do 5000 zł. według taryfy za przekazy pocztowe, — kwoty ponad 5000 zł. nadto dodatkowo za każde dalsze 500 zł. po 5 zł.

LISTY ZLECENIOWE POCZTOWE do przesyłania dokumentów wierzytelnościowych do inkasa lub do ewentualnego zaprotestowania weksli: opłata jak za list polecony i za przekaz pocztowy: ponad 20000 zł. — opłata dodatkowa za każde 500 zł. — 5 zł. Za sporządzenie protestu wekslowego: zależnie od sumy weksla: od 8 zł. (weksel do 100 zł.) do 63 zł. (10.000 zł.). Zlecenia inkasowe: do 50 zł. — 6 zł., 50 do 250 zł. — 8 zł., 250 do 2000 zł. — 10 zł. oraz za przekazanie zainkasowanej sumy — jak za przekaz pocztowy.

OPLATY ZA CZYNNOŚCI P. K. O.: zgłoszenie przystąpienia do obrotu czekowego 10 zł.; za opłaty czekowe do 25 zł. — 2 zł., 25 do 100 zł. — 2,50, 100 do 200 zł. — 4 zł.; 200 do 500 zł. — 5,50, 500 do 1000 zł. — 7,50, 1000 do 2000 — 11 zł., 2000 do 5000 zł. — 18 zł., 5000 do 10000 zł. — 30 zł., 10000 zł. do 100.000 zł. — 65 zł. itd.

Poniedziałek 3 Błażeja, Hipolita, Ignacego, Oskara	Luty 1947	
Wtorek 4 Andrzeja, Józefa, (Weroniki, Eutychiusza)		
Sroda 5 Agaty, Albina, Izydora		
Czwartek 6 Doroty, Tytusa, (Romualda, Bogdana)		
Piątek 7 Julianny, Romualda, Ryszarda, Sulisława		
Sobota 8 Jana, Piotra, Szczepana, (Pawła)		
NIEDZIELA 9 Apolonii, Cyryła, (Aleksandra)		

Koniecznością życia państwowego jest to, że pomiędzy chęciami, zamiarami, uchwałami — a pomiędzy dokonaniem leży budżet, leżą pieniądze, leży umiejętne zużytkowanie tych pieniędzy.

Stanisław Szczepanowski: O Konstytucji 3 Maja.

Niezmiernona jest moc dobrego poczynania.

Stefan Żeromski: Nawracanie Judasza.

Wszyscy ludzie powinni mieć rozum, serce i energię: tylko — nie za dużo rozumu, nie za dużo serca, nie za dużo energii.

Bolesław Prus: Emancypantki.

Taryfa telegraficzna

TELEGRAMY z wyjątkie: 3 zł. za każdy wyraz i 5 zł. opłaty zasadniczej; pilne: 6 zł. za wyraz i 5 zł. opłaty zasadniczej. **ODPOWIEDZ TELEGRAFICZNA (RP)**: przy nadawaniu telegramu opłata za liczbę dowolną wyrazów odpowiedzi; za **DORĘCZENIE TELEGRAMU (PR)**: opłata jak za polecony list; **TELEGRAFICZNE DOSYLANIE TELEGRAMU (FS)** do nowego miejsca pobytu adresata (można podać kilka adresów albo pozostawić urzędowi oddawczemu ustalenie nowego miejsca pobytu): dodatkową opłatę za każde dosłanie, równą połowie opłaty za dany telegram uiszcza odbiorca, w razie niedoręczenia — nadawca; **TELEGRAFICZNE ZAWIADOMIENIE O DORĘCZENIU TELEGRAMU (PC)**: 15 zł.; **POCZTOWE ZAWIADOMIENIE O DORĘCZENIU TELEGRAMU (PCP)**: jak za kartę pocztową; **DORĘCZENIE TELEGRAMU PRZEZ POSŁAŃCA (XP)**: dopłata na koszty posłańca według uznania i ryzyka nadawcy.

TELEGRAMY ZA GRANICĘ: opłata od wyrazu zależnie od kraju: w Europie od 5 do 20 zł., do Afryki od 54 do 146 zł., do Ameryki Północnej od 36 do 103 zł., do Ameryki Środkowej od 71 do 148 zł., do Ameryki Południowej od 94 do 164 zł., do Australii od 64 do 108 zł., do Azji od 40 do 138 zł.

Taryfa telefoniczna

Opłaty abonamentowe zależą od rozmiarów sieci (I do 20, II 20 — 100, III 100 — 400, IV 400 — 2000, V ponad 2000 abonentów).

Za aparat w mieszkaniu prywatnym: 80, 90, 120, 170, 200 zł.; za aparat w lokalu biurowym, handlowym lub przemysłowym, niedostępnym dla publiczności: 90, 120, 170, 250, 300 zł.; w lokalu publicznym 100, 150, 200, 300, 400; za dodatkowy aparat telefoniczny 50, 60, 70, 80, 100 zł. w tej samej posesji, 60, 80, 100, 120, 150 w innej posesji niż aparat główny.

OPŁATA MIESIĘCZNA stała za jeden aparat: 80, 100, 130, 130, 390; za dwa aparaty (główny i dodatkowy): 130, 130, 160, 210, 210; za każdy dodatkowy aparat: 50, 50, 60, 80, 80; **OPŁATA ZA KAŻDĄ ROZMOWĘ** miejscową 2 zł.

OPŁATY DODATKOWE miesięczne: za dodatkowy dzwonek: 20 zł., za dodatkowe gniazdko wtyczkowe: 20 zł., za dodatkową słuchawkę: 20 zł., za konserwację linii telefonicznej głównej poza obrębem pierwszej strefy (1,5 do 3 km) za każde 100 m długości linii: 5 zł.

ROZMOWA MIEJSCOWA z rozmównicy publicznej: za 3 minuty 5 zł.; rozmowa międzymiastowa za 3 minuty zależnie od odległości: w linii prostej do 25 km — 18 zł., 25 do 50 km — 30 zł., 50 do 100 km — 48 zł., 100 do 200 km — 60 zł., 200 do 300 km — 72 zł.; 300 do 400 km — 84 zł., 400 do 500 km — 96 zł., ponad 500 km — 120 zł.; rozmowa pilna: dwukrotna taryfa; rozmowa o z góry oznaczonej godzinie: dodatkowa opłata za zawiadomienie wskazanej osoby o zamierzonej rozmowie telefonicznej lub wezwanie do rozmównicy — w wysokości jednej trzeciej taryfy.

OPŁATY WSTĘPNE: oddanie do użytku abonenta obwodu telefonicznego w I strefie: 500, 500, 700, 800, 800 zł. zależnie od grup: za każde 100 m obwodu poza I strefą po 100 zł.; zainstalowanie aparatu 100—150 zł.; przełącznika 50 zł., dodatkowej słuchawki 50 zł., dodatkowego dzwonka, gniazdko 100—150 zł.

<p>Poniedziałek 10 Jacka, Scholastyki, (Ireneusza, Tomili)</p>	Luty 1947	
<p>Wtorek 11 N. M. P. z Lourdes, Dezyderego, (Lucjusza)</p>		
<p>Środa 12 Juliana, Modesta, (Aleksego, Eulalii)</p>		
<p>Czwartek 13 (Grzegorza, Juliana, Katarzyny)</p>		
<p>Piątek 14 Cyryla, Walentego, (Zenona)</p>		
<p>Sobota 15 Józefa, (Faustyna, Jowita)</p>		
<p>NIEDZIELA 16 Julianny, (Bernarda, Danuty, Marcelego)</p>		

Odwaga nie zależy na rzucaniu się w wir niebezpieczeństw, ale na tym, ażeby nawet w najgorszej sytuacji robić, co należy, i nie myśleć o niebezpieczeństwie.

Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.

Nie ma nic, co by narody bardziej dzieliło, nad różnicę narodów czynnych i narodów biernych.

Stanisław Szczepanowski: O Liceum Krzemienieckim.

W walce z przeciwnościami wyrabia się prawdziwy człowiek.

Adam Asnyk: Przyjaciele Hioba.

Co trzeba wiedzieć z przepisów kolejowych?

Dzieci do lat 4-ech nie płacą biletu, ale jedna osoba może wieźć najwyżej 2 takich dzieci; od lat 4 do 10 płacą połową biletu.

Kolej może żądać, aby kupujący bilet uiszczył należność już odliczoną (bez reszty), a na pięć minut przed odjazdem może odmówić sprzedaży biletu w ogóle.

Bilety na odległość do 150 km są ważne 1 dobę, na każde dalsze rozpoczęte 200 km — też 1 dobę. Wyjazd musi nastąpić w dniu oznaczonym na bilecie; jeśli to niemożliwe, należy w ciągu tego dnia zgłosić się do dyżurnego ruchu dla poświadczenia biletu.

Bilety ważne na 2 doby lub dłużej uprawniają do przerwy w podróży jednorazowej, ważne dłużej do dwurazowej przerwy w podróży, przy czym należy bilet przedstawić do poświadczenia na stacji natychmiast po przerwaniu podróży. Podróż przerwana można wznowić także z innej stacji, byle bliższej stacji przeznaczenia.

Podróżny, nie posiadający odpowiedniego biletu, płaci podwójną cenę biletu za przebytą drogę, ale nie mniej niż 50 zł.; tyleż płaci, jeśli zajmie miejsce w wagonie, nie posiadając biletu jazdy, choćby pociąg nie ruszył. Jeśli pasażer bez biletu sam zgłosi się do konduktora, może wykupić bilet normalny (bez ulg) za dopłatą 10 zł.

Kto bez biletu peronowego wejdzie na peron, płaci 3 zł.

Nie wolno wsiadać do pociągu po sygnale odjazdu.

Wolno założyć w wagonie miejsce dla innych osób, o ile się posiada ich bilety. Założenie miejsca czasopismami nie jest wystarczające. Kto opuszcza miejsce, nie założywszy go wyraźnie, traci do niego prawo.

W przedziałach dla kobiet mogą jechać także chłopcy do lat 10. Mężczyźni nawet za zgodą podróżujących kobiet w tym przedziale jechać nie mogą.

W wagonach dla niepalących nie wolno palić nawet na korytarzach, choćby i za zgodą współpodróżnych.

Otwieranie okien dozwolone tylko za zgodą wszystkich jadących w przedziale.

Podróżny obowiązany jest pokryć wszelkie wyrządzone szkody w inwentarzu kolejowym.

Nie wolno przewozić w wagonach broni nabitej, materiałów wybuchowych, łatwo zapalnych, żrących lub zakaźnych, przedmiotów niedogodnych lub przykrych dla współpodróżnych.

Za zatrzymanie pociągu bez uzasadnionej bezpieczeństwem podróży przyczyny należy zapłacić ustaloną opłatę (1000 zł.), prócz odpowiedzialności sądowej.

Do wagonu wolno brać bezpłatnie bagaż ręczny, który mieści się nad i pod miejscem, które pasażer zajmuje.

Wolno zabierać do wagonu narty, saneczki, kajaki składane, o ile nie przeszkadzają współpodróżnym; małe psy, koty i ptaki, o ile współpodróżni nie sprzeciwiają się.

Bagaż, nadawany do przewozu w wagonach bagażowych, powinien być dobrze opakowany i zaopatrzony w nazwisko podróżnego, jego adres i stację przeznaczenia; bez opakowania można nadawać wózki, rowery, narty, sanki, instrumenty muzyczne w futerałach; bagaż można nadawać nie później jak 15 min. przed odejściem pociągu. Na żądanie kolei podróżny obowiązany jest pomagać przy ładowaniu jego bagażu.

Poniedziałek 17 Juliana, (Franciszka, Konstantego)	Luty 1947
Wtorek 18 (Konstancji, Maksyma, Symeona)	
Sroda 19 Popielec, Konrada, Marcelego)	
Czwartek 20 Leona, (Eustachego, Zenobiusza)	
Piątek 21 Eleonory, (Feliksa, Fortunata)	
Sobota 22 Katedry św. Piotra, Małgorzaty, (Feliksa)	
NIEDZIELA 23 Marty, Piotra, Damiana, Romany	

Każdy naród, który nie zamiera, lecz żyje i postępuje, musi być zaborczym — jeśli nie oręźnie, to cywilizacyjnie.

Aleksander Świętochowski: Wskazania polityczne.

Naród, który nie czuje się wyższym od innych, nie posiada swego posłannictwa, albo nie odkrył go w sobie.

Stanisław Szczepanowski: O Liceum Krzemienieckim.

Każdy z nas ma trochę za dużo wiary we własne przekonania, a trochę za mało szacunku dla cudzych. **Bolesław Prus: Kroniki.**

Opłaty kolejowe

Opłaty kolejowe obliczane są w zależności od rodzaju pociągu, klasy i kilometrów odległości. W pociągach pośpiesznych na pierwszych 50 km dopłata „za pośpiech” wynosi 32 zł., dalej jest o 50% wyższa od opłaty normalnej. Cena biletu klasy drugiej równa się 150%, pierwszej 200% ceny biletu klasy trzeciej.

OPŁATY NORMALNE W III KLASIE POCIĄGÓW ZWYCZAJNYCH

km	zł	km	zł	km	zł	km	zł	km	zł	km	zł
do 5	8	70	88	180	216	380	440	600	664	820	880
10	12	80	96	190	232	400	464	620	680	840	904
15	20	90	112	200	240	420	480	640	704	860	920
20	24	100	120	220	264	440	504	660	720	880	944
25	32	110	136	240	288	460	520	680	744	900	960
30	36	120	144	260	312	480	544	700	760	920	984
35	44	130	160	280	336	500	560	720	784	940	1000
40	48	140	168	300	360	520	584	740	800	960	1024
45	56	150	184	320	384	540	600	760	824	980	1040
50	64	160	192	340	400	560	624	780	840	1000	1064
60	72	170	208	360	424	580	640	800	864	1020	1080

BILETY ODCINKOWE MIESIĘCZNE

km norm. ulg. szk.				km norm. ulg. szk.				km norm. ulg. szk.			
5	240	30	10	40	1440	96	40	70	2520	168	70
10	360	30	10	45	1680	108	45	75	2760	180	75
15	600	36	15	50	1800	120	50	80	2880	192	75
20	720	48	20	55	2040	132	55	85	3120	204	75
25	960	60	25	60	2160	144	60	90	3240	216	75
30	1080	72	30	65	2400	156	65	95	3480	228	75
35	1320	84	35					100	3600	240	75

OPŁATA ZA BAGAŻ (i przesyłki ekspresowe)

km	Opłata w złotych za wagę w kilogramach										powyżej 100 km*)
	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	
do 10	5	5	6	7	8	9	10	12	13	14	1
20	5	5	7	8	10	11	13	14	16	17	1
30	5	5	7	9	11	13	15	16	18	20	2
40	5	5	7	9	12	14	16	18	20	23	2
50	5	6	9	10	13	15	18	21	23	26	3
60	5	6	9	11	15	18	21	24	27	30	3
70	5	7	10	14	17	20	24	27	30	34	4
80	5	8	11	15	19	23	27	30	34	38	4
90	6	9	12	16	21	25	29	33	37	41	5
100	6	9	14	18	23	27	32	36	41	45	5
150	9	13	19	25	31	37	43	50	56	62	8
200	11	16	24	32	40	47	55	63	71	79	10
250	14	20	29	38	48	58	67	77	86	96	13
300	17	23	34	45	56	67	78	90	101	112	15
350	18	26	39	52	65	77	90	103	116	129	15
400	20	30	44	58	78	88	102	117	131	146	16

*) za każde 10 kg opłata wzrasta o ..... zł

Poniedziałek 24 Macieja, Modesty, (Juliana, Boqusza)	Luty 1947	
Wtorek 25 Cezarego, Wiktora, (Zygryda)		
Sroda 26 Aleksandra, Wiktora, Nestora, (Miroslawa)		
Czwartek 27 (Aleksandra, Gabriela, Malgorzaty)		
Piatek 28 Romana, (Teofila, Makarego, Rufina)		
Sobota 1 Albina, Antoniny, Leona	Marzec 1947	
NIEDZIELA 2 Lucjusza, Pawla, (Heleny, Slawomiry)		

Łatwo jest na świecie żyć wedle opinii świata, łatwo jest w samotności żyć wedle naszej, ale wielki człowiek jest ten, kto wśród tłumu trzyma z doskonałą słodczą niepodległość samotności.

Adam Mickiewicz: Myśli i wskazówki.

W społeczeństwie każda klasa powinna czuć, rozumieć i wiedzieć, że do jej szczęścia niezbędne są wszystkie inne klasy.

Bolesław Prus: Szkic programu.

Pewność tylko robi nas niewyciężonymi.

Adam Asnyk: Cola Rienzi.

ULGI SPECJALNE: zniżki — 1. pracownicy państwowi — 33%; wojskowi — 50%; pracownicy kolejowi — specjalne taryfy. 2. weterani 1863 r. — do 80%; 3. inwalidzi wojenni oraz towarzyszące im osoby — 33%, osoby towarzyszące ociemniałym inwalidom — bezpłatnie; 4. młodzież szkolna niżej 30 lat wieku za specjalną legitymacją — 33%; 5. wycieczki szkolne i młodzież na kolonię — 33%, do lat 10 — 66%; 6. przejazdy na targi i wystawy za specjalnym zaświadczeniem — 33%; 7. grupy pielgrzymów co najmniej z 25 osób za poświadczeniem parafii — 33%; 8. przejazdy powrotne robotników na niedzielę i święta — 33%; 9. przejazdy robotników poszukujących pracy lub wracających z pracy — 33%; 10. grupy robotników co najmniej z 15 osób za zgłoszeniem pracodawcy — 33%; 11. straż ogniowa do pożaru — bezpłatnie, powrót — 33%; 12. niezamożni do lecznic za zaświadczeniem lekarza powiatowego — 33%.

Z BILETÓW ODCINKOWYCH MIESIĘCZNYCH (na odcinku do 100 km codzienne przejazdy z miejsca zamieszkania do miejsca pracy) może korzystać każdy podróżny.

Z ULGOWYCH BILETÓW ODCINKOWYCH MIESIĘCZNYCH mogą korzystać profesorowie, docenci i pomocnicze siły naukowe szkół wyższych; nauczyciele szkół państwowych, publicznych i prywatnych, posiadających prawa; sędziowie, prokuratorzy, asesory i aplikanci sądowi, funkcjonariusze służby bezpieczeństwa, M. O., więźni; stali pracownicy i robotnicy instytucji, przedsiębiorstw, zakładów i majątków państwowych i samorządowych, spółdzielczych i prywatnych, spełniających ważne funkcje w odbudowie Państwa; wreszcie zatrudnieni w zarządach związków zawodowych i organizacji politycznych.

Z ULGOWYCH BILETÓW ODCINKOWYCH MIESIĘCZNYCH SZKOLNYCH może korzystać młodzież szkół, którym przyznano prawo do ulgi.

Z TARYFY ULGOWEJ WYCIECZKOWEJ może korzystać młodzież szkolna, młodzież szkół i kursów bez praw w wieku do 30 lat, młodzież do lat 30, kształcąca się w Instytucjach oświaty pozaszkolnej; młodzież z ochronek, burs, przedszkoli itp. instytucji wychowawczych do lat 21; czynni członkowie Z. H. P. do lat 21; personel nauczycielski, towarzyszący przejazdom zbiorowym na wycieczki. Ulgę stosuje się tylko przy przejazdach grup w liczbie od 20 uprawnionych uczestników z tej samej szkoły, instytucji czy związku. Wycieczka musi być zgłoszona na piśmie przynajmniej na 48 godzin przed wyjazdem.

TABELE ODLEGŁOŚCI KOLEJOWYCH, podane na następnych dwu stronach, zawierają 80 miejscowości, między którymi obliczone zostały najkrótsze odległości dla przejazdu kolejami. Między niektórymi miejscowościami podana jest odległość bardzo duża, choć miejscowości nie są od siebie na mapie zbyt odległe; zniszczenia mostów i torów kolejowych powodują w wielu wypadkach ruch objazdowy. W zależności od postępującej naprawy zachodzą zmiany.

Podane odległości są ułożone w 4 tablice. W tablicach tych miejscowości są zestawione alfabetycznie. Na skrzyżowaniu linii poziomych i pionowych, poprowadzonych od dwu miejscowości w tablicy, znajduje się liczba, wskazująca odległości między nimi w km. Uwaga (gr) przy nazwie miejscowości wskazuje, że jest to miejscowość koło granicy Państwa.

Poniedziałek 3 Kunegundy, (Maryna)	Marzec 1947	
Wtorek 4 Kazimierza (P.), Eugeniusza, Nestora		
Środa 5 Euzebiusza, (Hadriana, Teofila)		
Czwartek 6 (Marcjana, Róży, Wiktora)		
Piątek 7 Pawła, Tomasza z Akwinu, Teofila		
Sobota 8 Wincentego K. (P.), Jana Bożego		
NIEDZIELA 9 Franciszki, Grzegorza, Katarzyny		

Jeżeli ma się poczynać nowa Polska, począć się musi od tych, którzy się jej krwią, poświęceniem i pracą zasłużyli.

Józef Weyssenhoff: Gromada.

Obojętnie patrzący na świat mogą być wszechstronnymi, działający muszą być jednostronnymi.

Stanisław Szczepanowski: Idea polska.

Kto żyje z plonu dawniejszych lat, przeżuwa przodków dostatki, temu dowództwo odbierze świat, a mienie wydrą wypadki.

Adam Asnyk: Dzisiejszym idealistom.

I											II										
WARSZAWA											Warszawa 468 563 459 303 416 467 370 454 527 490 319 532 498 515 480 415 389										
284 Bydgoszcz											Wałbrzych 95 301 258 179 128 191 77 95 389 220 63 26 47 212 138 79										
412 567 Cieszyn											Tkaczy (gr) 405 353 253 223 286 140 190 436 272 65 98 48 213 203 174										
229 434 183 Częstochowa											Rzepin (gr) 156 318 323 151 224 362 31 322 383 346 357 171 202 224										
360 158 757 511 Gdańsk											Poznań 273 278 67 173 317 187 177 322 288 305 177 112 179										
386 179 778 532 21 Gdynia											Opole 51 206 164 155 354 41 191 154 175 299 198 94										
462 255 854 608 97 76 Hel											Nisa 211 145 104 354 92 191 154 175 299 198 99										
258 395 325 183 472 493 569 Kalisz											Leszno 106 250 255 210 255 221 238 166 45 112										
317 398 95 88 556 577 653 230 Katowice											Legnica 172 294 163 129 72 92 135 61 65										
187 468 292 116 647 668 744 297 211 Kielce											Kudowa (gr) 389 236 158 121 142 307 233 138										
397 113 680 271 74 68 144 510 511 581 Kościerzyna											Kostrzyn (gr) 353 414 377 388 202 233 255										
320 475 158 191 685 706 782 307 77 134 588 Kraków											Kluczbork 241 207 224 298 197 98										
133 283 331 151 442 463 539 112 236 185 396 419 Łódź											Karpacz (gr) 37 17 182 191 143										
498 653 216 369 863 884 960 485 255 312 766 178 597 Nowy Sącz											Kamienna Góra 40 205 144 109										
282 266 301 178 424 445 521 24 206 294 379 370 136 548 Ostrów Wlk.											Jelenia Góra 165 155 126										
143 348 269 86 507 528 604 177 174 202 461 296 65 484 264 Piotrków											Gubin (gr) 121 200										
303 152 415 292 311 332 408 138 320 335 265 484 250 662 114 378 Poznań											Głogów 99										
102 463 377 201 642 663 739 292 296 85 576 219 180 397 316 197 330 Radom											WROCŁAW										
587 184 751 618 131 110 158 579 582 652 71 659 467 837 450 532 336 647 Słupsk																					
394 549 232 265 759 780 856 381 151 208 662 74 493 88 444 370 558 293 733 Tarnów																					
234 50 517 384 210 231 307 345 348 418 163 425 233 603 254 298 140 413 234 499 Toruń																					
267 549 209 148 727 748 824 326 96 80 561 51 265 229 302 221 416 165 732 125 498 Tunel																					
179 104 454 284 262 283 359 235 359 308 217 442 123 720 259 188 194 303 288 616 54 388 Włocławek																					
389 331 294 189 463 484 560 130 199 305 444 344 243 522 106 275 179 390 515 418 319 395 373 Wrocław																					
459 588 173 247 746 767 843 420 190 278 701 144 348 120 396 316 510 363 772 208 575 195 549 389 Zakopane																					

Najkrótsze odległości kolejowe między różnymi miastowościami w Polsce (w km)

Poniedziałek 10 Cypriana, Makarego, 40 męczenników	Marzec 1947
Wtorek 11 Benedykta, (Kandyda, Konstantyna W.)	
Sroda 12 Bernarda, Grzegorza Wielkiego	
Czwartek 13 Krystyny, Marka, (Nicefora, Bożeny)	
Piątek 14 Leona, Matyldy, (Piotra)	
Sobota 15 Klemensa Dworzaka (P.) Longina	
NIEDZIELA 16 Hilarego, (Juliana, Zbigniewa)	

Człowiek jest tylko na pozór istotą drobną i wątłą. W rzeczywistości jest to genialny i nieśmiertelny olbrzym.

Bolesław Prus: Lalka.

Niech powszechna tylko będzie edukacja, niczego się lękać nie trzeba; od nas samych zależy poprawa rządu, od obyczajów naszych. A gdy podli będziemy, chciwi, interesowni, niedbający o kraj swój, słusznie, abyśmy potem mieli kaidony na szyjach i tego warci będziemy.

Tadeusz Kościuszko: List do M. Zaleskiego (1792).

III

WARSZAWA

484 Augustów

345 691 Bełżec (gr)

231 522 455 Białowieża (gr)

174 475 480 129 Białystok

243 591 140 353 378 Chełm

99 470 246 232 257 144 Dęblin

143 345 488 405 249 474 242 Działdowo

324 353 671 513 347 572 423 181 Elbląg

379 102 587 531 402 489 506 236 251 Elk

252 454 597 514 358 583 351 109 93 390 Grudziądz

341 689 130 451 476 136 242 484 665 587 593 Hrubieszów (gr)

231 423 537 186 57 435 314 306 404 459 415 533 Kuźnica (gr)

258 369 603 520 364 589 357 115 54 267 49 599 421 Kwidziń

171 219 174 281 306 72 72 314 495 417 423 170 363 429 Lublin

273 369 618 519 363 516 372 130 16 267 77 614 420 38 444 Malbork

226 255 574 405 249 474 353 83 98 153 137 567 306 122 402 114 Olsztyn

95 254 437 268 112 337 216 137 235 152 246 435 169 252 265 267 137 Ostrołęka

399 747 402 509 606 300 300 542 723 778 651 398 591 657 228 672 625 493 Przemysł

273 621 276 383 480 174 174 416 597 652 525 172 465 531 102 536 499 367 126 Rozwadów

89 380 311 142 167 211 90 263 361 278 372 309 218 378 139 393 263 126 367 241 Siedlce

449 32 659 490 334 559 438 306 321 70 360 657 391 337 487 337 223 222 715 589 348 Suwałki

205 496 372 258 283 270 170 348 529 394 457 368 334 494 198 509 379 242 426 300 116 464 Terespol (gr)

438 768 441 548 645 339 339 581 662 817 690 337 630 696 267 701 664 532 103 165 406 754 465 Werchrata (gr)

288 636 77 398 423 83 189 431 612 534 540 53 480 546 117 561 519 382 345 219 256 604 315 384 Zamość

IV

Zielona Góra 63 207 356 312 133 440 107 316 393 459 252 245 188 212 323 423 138

Zbąszyń 212 293 249 170 377 44 253 330 340 279 182 125 149 260 304 75

Szczecinek 177 133 74 290 286 317 131 99 316 208 211 95 61 63 139

Szczecin 44 180 499 202 396 324 191 395 304 268 201 238 155 218

Stargard 136 455 158 352 280 147 375 260 224 157 194 111 174

Piła 340 171 273 153 180 296 145 145 21 83 134 95

Olsztyn 383 271 250 460 503 195 252 319 283 407 302

Międzychód 259 336 351 282 188 131 155 266 269 81

Kutno 272 460 292 122 125 153 252 150 169 178

Kościerzyna 188 456 158 220 204 70 169 255

Kolobrzeg 476 325 315 201 160 36 265

Kluczbork 308 251 275 386 430 201

Inowrocław 57 124 136 336 107

Gniezno 105 193 279 50

Chodzież 143 155 74

Chojnice 124 185

Białogard 229

POZNAŃ

Najkrótsze odległości kolejowe między różnymi miejscowościami w Polsce (w km)

<p>Poniedziałek 17 Jana Sark. (P.), Gertrudy, Józefa</p>	<p>Marzec 1947</p>	
<p>Wtorek 18 Cyryla, Edwarda, (Bogdana, Gabriela)</p>		
<p>Sroda 19 Józefa Oblubieńca N. M. P.</p>		
<p>Czwartek 20 Anatola, Eufemii, Klaudii, Teodozji</p>		
<p>Piątek 21 Benedykta, Filemona)</p>		
<p>Sobota 22 Bogusława, Katarzyny, Konrada, (Zdzisława)</p>		
<p>NIEDZIELA 23 Benedykta, Pelagii, Feliksa, Józefa)</p>		

Trzeba brać udział w czymś, co żyje, co się udaje, nie zaś grzęznąć w rzeczach, które gniją i rozsypują się.

Józef Weyssenhoff: Cudno i ziemia cudńska.

W każdym przedsięwzięciu obok inicjatywy, energii, pieniędzy i stosunków niemałą rolę odgrywa cierpliwość.

Bolesław Prus: Emancypantki.

Jedni od drugich nawzajem zależą, odpowiadając na wypadków fali każdy za wszystkich, za każdego wszyscy.

Adam Asnyk: Nad głębiąmi.

Obserwuj!   **77 spostrzeżeń z przyrody**   *Zapisuj daty!*

1. Kwitnienie leszczyny	40. Kwitnienie kasztanowca .....
2. „ olchy	41. „ narcyzów .....
3. „ wierzby	42. „ konwalii .....
4. „ topoli	43. „ jarzębiny .....
5. „ klonu	44. Przyłot wilg .....
6. „ przebiśnięgów	45. „ derkaczy .....
7. „ fiołków	46. Pierwsza burza .....
8. „ kaczeńców	47. Kwitnienie malin .....
9. Przyłot skowronków	48. „ akacji .....
10. „ szpaków	49. „ róż .....
11. „ dzikich kaczek	50. Pierwsze truskawki .....
12. „ gołębi siwaków	51. „ poziomki .....
13. „ czajek	52. „ czereśnie .....
14. „ żurawi	53. Kwitnienie lipy .....
15. „ zięb	54. Pierwsze porzeczki .....
16. „ bocianów	55. „ maliny .....
17. „ dzikich gęsi	56. „ wiśni .....
18. Ukazanie się świeżej trawy ..	57. „ czarne jagody .....
19. Ruszenie lodów na rzece	58. Pierwsze sianokosy .....
20. Skrzek żabi w wodzie	59. Drugi przybór rzeki .....
21. I motyl pokrzywnik	60. Pierwsze gruszki .....
22. I motyl cytrynek	61. „ jabłka .....
23. I przybór rzeki	62. Odłot czajek .....
24. Kwitnienie pierwiosnków	63. „ kukulek .....
25. „ jaskrów	64. Drugie sianokosy .....
26. „ czarnych jagód	65. Początek zniw .....
27. „ porzeczek	66. Kwitnienie wrzosów .....
28. „ tarniny	67. Pierwsze jarzębiny .....
29. „ czereśni	68. Odłot kaczek .....
30. „ wiśni	69. „ bocianów .....
31. „ śliwy	70. „ jaskółek .....
32. „ czeremchy	71. Trzecie sianokosy .....
33. „ gruszy	72. Odłot skowronków .....
34. „ jabłoni	73. Kopanie ziemniaków .....
35. Przyłot drozdów	75. Pierwszy śnieg .....
36. „ pliszek żółtych	76. Przyłot gili .....
37. „ jaskółek	77. I zamrożenie rzeki .....
38. „ kukulek	
39. Kwitnienie bzu lilaka	

Poniedziałek 24 Gabriela, Tymoteusza, (Marka)	Marzec 1947	
Wtorek 25 Zwiastowanie N. M. P. Ireneusza		
Sroda 26 Teodora, (Emanuela, Tekli)		
Czwartek 27 Ernesta, Jana Dama- sceńskiego (Rupert)		
Piątek 28 Jana Kapistrana		
Sobota 29 (Eustachego, Cyryła, Wiktora)		
NIEDZIELA 30 (Anieli, Jana Klimaka, Kwiryna)		

Jest w narodzie polskim wielkie, głębokie, powszechne uczucie szlachetności, poczciwości i szczerości. Nigdy intrygant i fałszerz w Polsce popularności nie zyska. Adam Mickiewicz: artykuły.

Praca dla kraju nie zawiera w sobie słodczy doraźnej nagrody.

Józef Weysenhoff: Narodziny działacza.

Między mądrymi głuptas najwięcej gada.

Stefan Żeromski: Caritas.

Nie zdoła ogień ani miecz powstrzymać myśli w biegu.

Adam Asnyk: Daremne żale.

„Cenzura“ fizyczna

Wpisz do poniższej tabeli minima sprawności fizycznych, które wypadają na twój wiek (znajdziesz je dalej w „Regulaminie Państwowej Odznaki Sportowej“) i porównywal z nimi systematycznie własne rezultaty.

Rodzaj sprawności	Minima P O S	Kwartaly roku			
		I	II	III	IV
Skok w dal z rozb. .... cm					
„ wwyż „ ..... „					
Bieg ..... m					
„ ..... „					
„ ..... „					
Pływanie ..... m					
„ ..... „					
Jazda na łyżwach ..... m					
Rzut dyskiem ..... kg					
„ oszczepem ..... „					
„ granatem ..... „					
Pchnięcie kulą ..... „					
Rzut piłką palantową ..... „					
„ „ dętką Nr 4 ..... „					
Marsz ..... km					
„ ..... km z obc. .... kg					
Bieg ..... km					
„ narciarski ..... km					
„ łyżwiarski ..... m					
Jazda na rowerze 20 km ..... „					
Strzelanie z łuku 25 m ..... „					
„ z broni małok. 25 m ..... „					
„ „ „ „ 60 m ..... „					
„ „ „ „ wojsk. 100 m ..... „					
„ „ „ „ 200 m ..... „					

Poniedziałek 31 M. B. Bolesnej, Balbiny, Zbigniewa	Marzec 1947	
Wtorek 1 Hugona, Szczepana, (Teodory)	Kwiecień 1947	
Środa 2 Franciszka z Paulo, Urbana		
Czwartek 3 Ryszarda, (Pankracego)		
Piątek 4 Izydora, (Platona)		
Sobota 5 Ireny, Wincentego, Zenona		
NIEDZIELA 6 Wielkanoc, Celestyna, Wilhelma		

W świecie tylko te narody mają i będą miały prawo do rozwijania się, które wytworzą największą ilość idei, szlachetnych uczuć i czynów, użytecznych dla ludzkości. **Bolesław Prus: Kroniki.**

Każdy krąg swego istnienia rozszerzył, żyjąc w swych ojcach, i braciach, i synach. **Adam Asnyk: Odpowiedź przeszłości.**

Dobrze żyć nie odkładać. **Jan Kochanowski.**

Kilka minut dla zdrowia

Każdy powinien codziennie uprawiać gimnastykę rano i wieczorem przynajmniej 5—10 minut. Z podanych niżej przykładów należy sobie ułożyć odpowiednie wzorce, które można zmieniać. Każdy wzorec powinien zawierać najważniejsze elementy: skręty, skłony, opady w różnych płaszczyznach.

Skręt tułowia wykonamy, stojąc o nieruchomych stopach i obracając tułów w pasie. **Skłon** — jeśli pochylimy tułów w przód, w dół, w tył lub w bok. **Opad** — jeśli tak nachylimy tułów, że grzbiet nie przybierze kształtu łuku, ale będzie w miarę możliwości wyprostowany w kręgosłupie.

Schemat: 1. ćwiczenia nóg, 2. ćwiczenia ramion, 3. ćwiczenia szyi, 4. ćwiczenia tułowia, 5. zwisy, 6. bieg, 7. skoki, 8. uspokajające.

1. **Ćwiczenia nóg** mogą być najrozmaitsze: wspięcia i przysiady, podskoki do rozkroku i zeskokki, przysiad podparty (przykucnięcie z rękoma na podłodze) i kolejne wyprosty nóg w bok lub do tyłu, podskoki na jednej nodze z unoszeniem drugiej na 2 tempa w bok.

2. **Ramionami** można wymachiwać jak cepami, można je kolejno wyprostowywać w przód, w bok i w górę; można nimi uderzać z przodu i z tyłu w dłoń, mocować jedno z drugim.

3. **Szyję** ćwiczyć należy we wszystkich czterech płaszczyznach: skłony odbywają się w przód i w tył oraz na boki, a skręty w lewo i w prawo.

4. **Tułów** również zatrudniamy kilkoma ruchami w każdej płaszczyźnie, na przykład — rozkrok i cztery rytmiczne skłony w dół z dotknięciem palcami podłogi, albo oparcie nogi o krzesło i skłony w bok (w stronę nogi opartej), albo leżenie przodem na ziemi i skłony tułowia w tył.

5. **Zwisy:** chwyć poręcz łóżka, nogi odstaw daleko i podciągnij się kilka razy na rękach — oto prymitywny półzwis; albo połóż się na ziemi, oprzyj się dłońmi na podłodze i wyprostuj teraz ręce, unosząc tułów i uda do góry — wykonasz podpór opadny przodem, które może zastąpić zwis.

6. **Bieg** w miejscu — zawsze na palcach, ale jednego dnia z wysokim unoszeniem kolan, drugiego dnia delikatny, trzeciego bardzo szybki, czwartego z lekkimi podskokami.

7. **Skok:** przez krzesło w miejscu z wymachami ramion: skok bez rozbiegu w dal; innego dnia — jak najwyżej jeszcze innego podskok wysoki i w momencie lotu szeroki rozkrok.

8. **Uspokajające:** lekkie ćwiczenia, podczas których odbywa się niewielki ruch, ale serce już się uspokaja, na przykład: półprzysiady (na palce stań — raz, półprzysiad — dwa, wyprostuj się na palce — trzy, na całe stopy — cztery); unoszenie pięt bez unoszenia palców, głębokie wydechy i wdechy, miękkie wymachy ramion.

—
Nie żałuj sobie świeżego powietrza: przyzwyczaj się sypiać przy otwartym oknie; ćwiczenia gimnastyczne bezwarunkowo rób w pokoju przewietrzonym; oddychaj tylko nosem i co pewien czas głęboko.

Poniedziałek 7 Wielkanocny, (Donata, Rufina, Saturnina)	Kwiecień 1947	
Wtorek 8 Dionizego, (Januarego)		
Sroda 9 Hugona Marii Kleofasowej		
Czwartek 10 Makarego, Michała, (Ezechiela)		
Piątek 11 Filipa, Leona Wielkiego		
Sobota 12 Juliusza, Zenona, Wiktora		
NIEDZIELA 13 Justyna, (Hermenegildy)		

Rozkwit narodu zależy od jak największej liczby osobników szczęśliwych. **Tadeusz Kościuszko: Do Czartoryskiego (1815).**

Ten większy między ludźmi, kto im służy i kto poświęca siebie dla dobra ich. **Adam Mickiewicz: Księgi narodu.**

Wspólną cechą nadzwyczajnych jednostek jest brak proporcji między nimi a ogółem, który składa się z ludzi miernych.

Bolesław Prus: Emancypantki.

Dzień „pocziwego życia“

1. **Wstawaj** punktualnie w zimie o godz. 7, w lecie o godz. 6 (jeśli miejsce twej pracy jest blisko domu).
2. Poświęć pięć minut **gimnastyce** przy otwartym oknie. **Obmyj** całe ciało chłodną wodą i wytrzyj szorstkim ręcznikiem. Wiesz przecie, że w zdrowym ciele zdrowy duch.
3. Zawsze osobiście **sprzątnij** swoją szafę, stół, łóżko, pokój. Kto pragnie ładu wewnętrznego, niech się stara o ład zewnętrzny.
4. Nie zapomnij ani w domu, ani w szkole, ani w biurze, ani w warsztacie, ani przy pracy, ani przy zabawie, ani wśród obcych, ani wśród przyjaciół, że **każdy człowiek ma służyć wszystkim, a nie samemu sobie.**
5. Każdego dnia spełnij choć jeden **dobry uczynek** ponad program zwykłego codziennego „dobrze czynienia“.
6. **Natychmiast wykonaj** każdą obowiązującą pracę, zwłaszcza terminową. Odłożona praca mąci wesołość przy rozrywce i odpoczynku. Nadto wiadomo, że najtrudniej dotrzymać terminu, jeśli się pracę odkłada.
7. Na każdym miejscu, gdziekolwiek się znajdziesz, **miej oczy szeroko otwarte.** Kto umie być spostrzegawczym, łatwo idzie przez życie.
8. Codziennie na zakończenie swych prac poczytaj choć przez 20 minut **dobrą książkę.** To najlepszy przyjaciel.
9. **Przed spaniem** znowu pięć minut przeznacz na gimnastykę, potem **umyj się** dokładnie, nie zapomnij o zębach.
10. **O właściwej porze** bądź już w łóżku. A jeśli możesz, **śpij** przy otwartym oknie. „Dobranoc“.

Sztuka chodzenia po ulicach miasta

1. Jezdnia przeznaczona jest dla pojazdów, **chodnik dla pieszych.**
2. Przez jezdnię **przechodź** wolnym krokiem. Pamiętaj, że **biegnąc** narażasz się na niebezpieczeństwo.
3. Pamiętaj, że na jezdni **jesteś intruzem,** który zawsze zawadza: dlatego **przechodź** przez jezdnię **najkrótszą drogą** i tylko w razie konieczności.
4. Wchodząc na jezdnię, **obejrzyj się** naprzód na lewo, a potem na prawo. **Przechodź** przez jezdnię w pobliżu posterunku milicji.
5. **Nie przechodź** nigdy przez jezdnię **wówczas, gdy nie widzisz** dokładnie, co się dzieje za tramwajem lub innym pojazdem.
6. **Gdy przechodząc** przez jezdnię usłyszysz sygnał lub nawoływanie, **obejrzyj się** w kierunku głosu. Jeśli nie wiesz, gdzie się posunąć, **zatrzymaj się.** Nie cofaj się w tył.
7. **Nie urządź** sobie nigdy **postojów** na jezdni. **Gdy czekasz** na tramwaj, **stój** na chodniku przy brzegu jezdni.
8. **Wysiadając z tramwaju,** **obejrzyj się** zawsze w prawo. Lewą ręką **trzymaj się** poręczy i **wysiadaj** w kierunku biegu tramwaju.
9. **Na chodniku idź** zawsze **stroną** **prawą;** **nie zatrzymuj się** po środku chodnika, ani na rogach ulic lub przed wejściami do lokali.
10. Pamiętaj zawsze, że nie tylko ty idziesz ulicą. **Inni również iść** **muszą.** **Nie tamuj** **nigdy** **ruchu** **swoją** **osobą.** **Mijaj się** z idącymi **naprzeciw** **stroną** **prawą,** **idących** **wolniej** **przed** **tobą** **wymijaj** z lewej strony.

<p>Poniedziałek</p> <p>14</p> <p>Justyna, Waleriana, (Maksyma)</p>	<p>Kwiecień 1947</p>
<p>Wtorek</p> <p>15</p> <p>Anastazji, (Bazylego)</p>	
<p>Sroda</p> <p>16</p> <p>Benedykta, Joachima, Julii, Urbana</p>	
<p>Czwartek</p> <p>17</p> <p>Inocentego, Pawła, Roberta, Aniceta</p>	
<p>Piątek</p> <p>18</p> <p>Apoloniusza, Opieki św. Józefa</p>	
<p>Sobota</p> <p>19</p> <p>Adolfa, Leona, Pafnucego, Tymona</p>	
<p>NIEDZIELA</p> <p>20</p> <p>Agnieszki, Teodora, Wiktora</p>	

Praca rozumna i wytrwała, która nie myśli o zbieraniu owoców w tydzień po posiewie, przebija góry, nad przepaściami rzuca mosty.

Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.

Nie sztuka nie dać się: trzeba się jeszcze naprzód posuwać.

Adam Asnyk: Bracia Lerche.

Troski i biedy uczą odczuwać spokój jako szczęście.

Stefan Żeromski: Ludzie bezdomni.

Mierz siły na zamiary, nie zamiar według sił.

Adam Mickiewicz: Pleśń Filaretów.

Przepisy o ruchu rowerów

§ 1. Rowerzy (oraz wszelkie wózki, poruszane siłą nóg, rowery z silnikami pomocniczymi o pojemności skokowej do 100 cm³ i motocykle z silnikami o takiejże pojemności) mogą być używane na drogach publicznych tylko po ich zarejestrowaniu. Rejestracja roweru następuje przez wykupienie przez posiadacza roweru w zarządzie gminy tabliczki rowerowej.

§ 2. Tabliczki rowerowe są ważne na okres rejestracyjny. Posiadacz roweru powinien przymocować wykupioną tabliczkę do roweru z tyłu za siodełkiem, prostopadle do osi podłużnej roweru w taki sposób, by była łatwo widoczna. Tabliczka powinna być utrzymywana w stanie, pozwalającym na łatwe jej odczytanie.

§ 3. Wykupujący tabliczkę rowerową uiszcza zarządowi gminy **opłatę**. Od opłat zwolnieni są: żołnierze żandarmerii, funkcjonariusze policji państwowej i straży granicznej oraz niżsi funkcjonariusze państwowi i samorządowi, jeżeli rowerów używają na służbie.

§ 4. Rowerów **nie wolno** używać do ruchu na drogach publicznych **małoletnim do lat 12**.

§ 5. Każdy rower używany na drodze publicznej powinien być zaopatrzony: 1) w co najmniej sprawnie działający hamulec; 2) w umieszczoną z tyłu z lewej strony roweru latarkę z czerwonym światłem lub w ten sam sposób umieszczone szkiełko odbłaskowe koloru czerwonego o średnicy co najmniej 3 cm; 3) w dzwonek jako sygnał ostrzegawczy. Z nastaniem zmroku rower, używany na drodze publicznej, powinien być zaopatrzony w przymocowaną na przodzie latarkę rzucającą światło bezbarwne. Jeżeli rower zaopatrzony jest w latarkę rzucającą światło oślepiające wówczas latarka ta powinna być urządzona aby można było opuszczać do dołu snop światła, nie oślepiając zbliżających się z przeciwnej strony.

Rowerzy z silnikami pomocniczymi i motocykle powinny być zaopatrzone: 1) w dwa sprawnie i niezależnie od siebie działające hamulce, 2) w trąbkę o nieprzerwalnym dźwięku jako sygnał.

§ 6. **Zabrania się** osobom jadącym na rowerach po drogach publicznych: 1) jazdy **środkiem** zamiast przy prawej krawędzi jezdni, z wyjątkiem wypadków wyprzedzania innych pojazdów, 2) jazdy dwóch lub więcej rowerów **obok siebie**, zamiast z sobą w jednej linii, 3) **wożenia innej osoby**, jeżeli rower jest jednoosobowy, 4) jazdy bez trzymania rąk na kierownicy oraz nóg na pedałach (podnóżkach), 5) **czepiania się** podczas jazdy innych pojazdów, 6) używania **innych sygnałów** oprócz dzwonek, a przy rowerach z silnikami i motocyklach trąbek, 7) **prowadzenia zwierząt i wożenia na rowerze przedmiotów** o wymiarach, zagrażających bezpieczeństwu ruchu.

Rowerzy z silnikami pomocniczymi i motocykle, wymienione w § 1, nie mogą być używane z przyczepnymi wózkami oraz do wożenia więcej niż jednej osoby.

§ 7. **Zabrania się** rowerzystom jeżdżenia po jezdni, przeznaczonej dla ruchu pojazdów, jeżeli obok drogi publicznej jest urządzona specjalna ścieżka dla rowerzystów. Osoby, używające wózków, poruszanych siłą nóg, rowerów z silnikami pomocniczymi i motocykli, mogą korzystać tylko z jezdni, przeznaczonej do ruchu pojazdów. Jeżdżenie na rowerach na poboczach dróg o twardej nawierzchni dozwolone jest tylko wówczas, gdy to nie utrudnia ruchu pieszym.

Poniedziałek 21 Anzelma, (Feliksa, Symeona)	Kwiecień 1947	
Wtorek 22 Lukasz, (Kaja, Leona, Sotera)		
Środa 23 Wojciecha (P.), Jerzego		
Czwartek 24 Grzegorza, (Aleksego, Fidelisa).		
Piątek 25 Marka Ew., Szczepana, (Kaliksta)		
Sobota 26 NMP Dobrej Rady, Marcelina, (Kleta)		
NIEDZIELA 27 Anastazego, Teofila, Zyty, (Alojzego)		

Świat należy tylko do dzielnych ludzi, dla niedołęgów nie ma na nim miejsca. **Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.**

Z naszych czynów i z naszej zasługi korzystać będą znów następcy nasi. **Adam Asnyk: Nad głębiami.**

Ludzie zmieniać się mogą, pokolenia zniknąć po pokoleniach, lecz myśl musi być stała i jedna. **Stefan Żeromski: Uroda życia.**

Dla miłośników sportu łowieckiego

Wyjątki z Prawa łowieckiego (3. 12. 1927, 11. 7. 1952; 30. 11. 1944).

Zwierzyną czyli „zwierzętami łownymi” są: a) żubry, łosie, jelenie, daniele, sarny, kozice, dziki, bobry, świstaki, zające (szaraki i bielaki), króliki, wiewiórki, niedźwiedzie, rysie, żbiki, wilki, lisy, borsuki, kuny leśne (tumaki), kuny domowe (kamionki), tchórze, gronostaje, lasice, wydry, nurki; b) głuszce, cietrzewie, jarząbki, pardwy, kuropatwy, przepiórki, bażanty, dropie, dropie-kamionki (strepety), zórawie, czarne bociany, czaple, słonki, dubelty, bekasy, bekasiki, kulony i kuliki, bataliony, derkacze, łyski, nurki, czajki, dzikie gołębie, dzikie gęsi i dzikie kaczki oraz wszelkie inne ptactwo błotne i wodne, drozdy, kwiczoły, paszkoty, jako też ptaki krukowate i drapieżne.

Bez pozwolenia właściciela gruntu polować nie wolno.

Karta łowiecka, wydana przez odpowiednią władzę, jest niezbędna dla każdego myśliwego, który musi ją też nosić przy sobie; pozwolenie na posiadanie broni uprawnia tylko do używania jej w strzelnicy przy strzelaniu do celu, a nie do polowania.

Włóczące się psy i koty może zabijać tylko posiadacz karty łowieckiej w obwodzie łowieckim i w odległości co najmniej 300 metrów od zabudowań lub 30 metrów od drogi publicznej; oczywiście psy i koty wściekłe zabijać może każdy wszędzie, podobnie jeśli chodzi o obronę własną.

Podbieranie jaj, wybieranie piskląt i niszczenie gniazd zakazane.

Nie wolno łowić zwierząt przy pomocy trutek, wnyków, samostrzałów, dołów, ostrokołów, lepu, ziarna rozmoczonego w spiryтуsie, żelaz, potrzasków, sidła, pułapek itp.

Podczas nabożeństwa w niedziele i święta polować wolno w odległości co najmniej 2 km od świątyni.

Od cudzych zabudowań mieszkalnych odległość przy polowaniu musi wynosić co najmniej 100 m; na cmentarzach wogóle polować nie wolno.

Nie wolno polować na żubry, samice i cielęta łosi, jeleni, danieli, sarny — kozy i kozłeta, bobry, kozice, świstaki, niedźwiedzie, rysie, żbiki, borsuki, kuny leśne, wiewiórki, kuropatwy, przepiórki, cietrzewie, bażanty, orły, przednie, czarne bociany oraz prócz terenu Puszczy Białowieskiej głuszce.

Wolno zawsze polować na wilki, lisy, dziki, wydry, norki, kuny domowe (kamionki), tchórze, gronostaje, lasice, króliki, jastrzębie-gołąbki, krogulce, sroki i wrony; wolno podbierać ich jaja, wybierać pisklęta, niszczyć gniazda; może zabijać i chwycić każdy na własnym gruncie w obrębie zagrody i w jej bezpośrednim sąsiedztwie aż do stu metrów od zabudowań.

Czas ochrony, w którym nie wolno polować, jest dla łosi, byków 15. 12. — 31. 8., dla jeleni i danieli byków 1. 11. — 31. 8., dla sarn-kozłów 1. 2. — 20. 4., dla zająców szaraków 1. 2. — 30. 9., bielaków 15. 2. — 31. 10., dla ptaków drapieżnych i krukowatych (prócz wymienionych wyżej, na które wolno zawsze polować) 1. 2. — 15. 8., na jarząbki i pardwy 1. 2. — 15. 8., na słonki 15. 5. — 15. 8., na bataliony i dzikie kaczory 15. 6. — 10. 7., na dzikie kaczki, ptaki wodne i błotne 1. 3. — 10. 7., na dzikie gęsi i dzikie łabędzie 15. 5. — 31. 7., na dropie, strepety, dzikie gołębie, drozdy, kwiczoły i paszkoty 1. 2. — 15. 8.

<p>Poniedziałek 28 Marka, Pawła od krzyża, Walerii</p>	<p>Kwiecień 1947</p>
<p>Wtorek 29 Hugona, Paulina, Roberta, (Piotra)</p>	
<p>Środa 30 Jakuba, Katarzyny, Ludwika, Zofii, (Lubomira)</p>	
<p>Czwartek 1 Święto Pracy Filipa Ap., Jakuba Ap.</p>	<p>Maj 1947</p>
<p>Piątek 2 Celestyna, Eugeniusza, Zygmunta</p>	
<p>Sobota 3 Król. Korony Polskiej, Antoniny</p>	
<p>NIEDZIELA 4 Antonii, Floriana, Moniki, Pelagii</p>	

Kto pod prawem żyć nie chce, ten pod tyranem musi.

Jan Kochanowski: Wróżki.

Ten jest tylko poważnym człowiekiem, kto czasami pogardza, ale nigdy nie nienawidzi.

Bolesław Prus: Najogólniejsze Idealy życiowe.

Do tych należy jutrzejszy dzień, co nowych łakną zdobyć.

Adam Asnyk: Dzisiejszym idealistom.

Moc człowieka — to entuzjazm, zamieniony na robotę czynu.

Stefan Żeromski: Zamleć.

Przewidywanie pogody

MOWA BAROMETRU:

1. Jeżeli **barometr spada bez przerwy** w ciągu całego dnia, to można oczekiwać zbliżenia się depresji wtórnej, a wraz z nią związanych z tym stanem pogody opadów i wiatru.

2. Jeżeli **barometr spada bardzo szybko**, to prawdopodobna jest burza.

3. Gdy **barometr podnosi się powoli** i bez przerwy w ciągu kilku dni, to można oczekiwać ładnej pogody w ciągu dłuższego czasu.

KIEDY OCZEKIWAĆ DESZCZU?

1. Gdy z zachodniej części nieba szybko **nadciągają chmury pierzaste**, po upływie jednego lub dwu dni nastąpi bardziej długotrwała zmiana pogody.

2. Jeżeli po ukazaniu się takich szybko poruszających się chmur pierzastych, **niebioskłon pokrywa się stopniowo delikatną oponą** warstwowych i w szeregi rozłożonych **chmur** (tzw. baranki), można oczekiwać pogody wietrznej z deszczem lub śniegiem.

3. Gdy kierunek ruchu chmur **nie odpowiada kierunkowi wiatru** w warstwie dolnej i wykazuje widoczne odchylenie w prawo, należy oczekiwać pogorszenia się stanu pogody.

4. Gdy na znacznej części nieba przechodzą w wyciągniętych **pasach chmury pierzaste**, wyglądające tak, jakgdyby strzelisto wychodziły z jednego punktu na horyzoncie, można oczekiwać opadu bez silnego wiatru, a w lecie burzy.

5. Gdy **chmury kłębiaste trwają do wieczora** i nie rozpraszają się, można oczekiwać pogorszenia się pogody lub deszczu.

6. Jeśli w ciągu kolejnych dni o jasnej pogodzie kierunek wiatru pozostaje stały z nieznacznymi zmianami w ciągu dnia, to w razie **rapłownej zmiany kierunku wiatru** można spodziewać się zmiany pogody i opadów.

7. Jeżeli dzień był jasny, a **chmury ukazują się dopiero ku wieczorowi**, stopniowo wzrastając i stając się grubszymi, jest prawdopodobieństwo deszczu i zmiany pogody.

8. Gdy **wiatr ku wieczorowi staje się silniejszym**, można oczekiwać długotrwałego deszczu lub burzy; gdy nie ustaje i przy tym **zmienia swój kierunek** z biegiem słońca, prawdopodobne jest zbliżanie się depresji lub wilgotnego stanu pogody.

9. Gdy powietrze jest nadzwyczaj jasne, tak że w okolicach górskich **zarzasy bardzo odległych przedmiotów** dają się dokładnie odróżnić, można przewidywać opady.

10. Nadzwyczajne **iskwienie się gwiazd** (zwłaszcza przed wschodem słońca) zwiastuje opady.

11. Gdy po upalnych dniach letnich **brak rosy**, należy spodziewać się pogody dżdżystej.

12. Gdy **księżyc otoczony jest kręgami** (wieńce) o małej średnicy, należy oczekiwać opadów po upływie jednego lub dwu dni.

13. Gdy na tle **wschodzącego lub zachodzącego słońca** występują **barwy purpurowe**, jest to niekiedy zapowiedzią opadów.

Poniedziałek 5 Hilarego, Ireny, (Moniki, Piusa)	Maj 1947	
Wtorek 6 Benedykty, Jana w oleju		
Sroda 7 Augusta, Benedykta, (Floriana, Ludomira)		
Czwartek 8 N. M. P. Łaskawej, Stanisława Biskupa (P.)		
Piątek 9 Święto Zwycięstwa, Grzegorza Naz.		
Sobota 10 Izydora, (Antonina, Mikołaja)		
NIEDZIELA 11 Franciszka, Mamerta, (Adolfa, Hieronima)		

Sądzić powinna tylko chłodna głowa, nigdy gorące serce.

Bolesław Prus: Kroniki.

Przeżytych kształtów żaden cud nie wróci do istnienia.

Adam Asnyk: Daremne żale.

Wielu jest wśród nas takich: ogromne łakomstwo na wielkie czyny i bardzo mało jakiegokolwiek roboty.

Stefan Żeromski: Uroda życia.

A jeśli komu droga otwarta do nieba, tym, co służą ojczyźnie.

Jan Kochanowski: Pieśni.

KIEDY OCZEKIWAĆ BURZY?

1. Jeżeli chmury kłębiaste szybko rosną, występując w formie spiętrzonych wałów a spód ich ma kierunek poziomy, należy oczekiwać burzy z deszczem.

2. Gdy bardzo wysoka chmura kłębiasta przemienia się w chmurę burzową, z której części górnej wychodzą promieniste chmury pierzaste, lub której część górna rozchodzi się w kształcie grzyba, to przy wilgotności powietrza należy oczekiwać gradu.

3. Gdy rano lub w ciągu dnia widoczne się są „baranki“ lub ku wieczorowi podnoszą się chmury kłębiasto-warstwowe, można oczekiwać burzy w ciągu nocy.

4. Gdy w ciągu dnia letniego i jasnej pogody chmury mają przeważnie charakter warstwowo-kłębiasty, burze nocne powtarzają się często kilka razy z rzędu.

5. Gdy słabe lub z oddali pochodzące dźwięki dają się szczególnie wyraźnie słyszeć, jest to oznaką wielkiej wilgotności warstw dolnych powietrza i to być może zwiastunem burzy lub opadów.

6. Jeżeli na dolnej powierzchni nadciągającej chmury burzowej występują stopniowo liczne, okrągłe i na dół skierowane wyrostki, jest to oznaką, że chmura ulegnie rozproszeniu bez burzy.

KIEDY OCZEKIWAĆ POGODY?

1. Jeśli niewielkie chmury kłębiaste ciągną po niebie w tym samym kierunku, co i wiatr nad powierzchnią ziemi, prawdopodobnie jest polepszenie się pogody.

2. Gdy widoczne są w ciągu dnia tylko poszczególne chmury, ginące ku wieczorowi, jest to zapowiedź suchej i jasnej pogody.

3. Gdy w nocy panuje cisza, a rano, w parę godzin po wschodzie słońca, pojawia się lekki wietrzyk, który stopniowo wzmacnia się ku południowi, aby znów osłabnąć ku wieczorowi, stanowi to pewną oznakę długotrwałej jasnej i suchej pogody.

4. Gdy dzień jest gorący, a noc chłodna lub zimna, jest to oznaką dobrej i długotrwałej pogody.

5. Silna rosa zapowiada dobrą pogodę.

6. Sucha mgła towarzyszy zazwyczaj suszy i upałom.

7. Gdy na słońcu, zachodzącym przy jasnym niebie, widać przez długi czas białosrebrną smugę bez wyraźnych granic, jest to zapowiedzią długotrwałej dobrej pogody.

8. Gdy niebo wczesnym rankiem nie jest zachmurzone, natomiast koło 10. rano ukazują się okrągławe chmury pierzaste, które zbierają się w liczbie rosnącej aż do godzin południowych, aby ku wieczorowi ulec rozproszeniu, znamionuje to dobrą pogodę.

9. Gdy wieczorem w miejscach niżej położonych tworzy się mgła, która znika następnie w czasie wschodu słońca, jest to zapowiedzią zbliżającej się dobrej pogody.

10. Gdy w nocy jest wyraźnie cieplej w lesie niż na polu, zwiastuje to dobrą pogodę.

11. Gdy wstępując wieczorem lub w nocy na większy pagórek lub wzniesienie, nagle uczuwamy się w otoczeniu cieplejszego prądu powietrza, jest to także oznaką dobrej pogody.

12. Gdy chmury pierzaste ciągną ze wschodu, jest to także oznaka suchej pogody.

Poniedziałek 12 Pankracego, Dominika, (Filipa)	Maj 1947	
Wtorek 13 Serwacego, Jana . M., (Lucjusza)		
Sroda 14 Bonifacego, Justyny, (Wiktora)		
Czwartek 15 Wniebowstąpienie P., Jana, (Zofii).		
Piątek 16 Andrzeja Boboli (P.), Jana Nepom.		
Sobota 17 Sławomira, (Paschalisa, Weroniki)		
NIEDZIELA 18 (Aleksandry, Feliksa)		

Nędza ludzi rośnie w stosunku do ich niewoli.

Hugo Kollątaj: Prawo polityczne narodu polskiego (1793).

Gdy człowiek powie sobie: klęskom moim jestem ja winien i nikt inny — w tej samej chwili czuje się jędrniejszym i bardziej zdecydowanym.

Bolesław Prus: Kroniki.

Każdy nosi w duszy swojej na dnie odpowiedzialność wspólną człowieczeństwa.

Adam Asnyk: Nad głębiami.

Tablica siły wiatrów

Siła wiatru: Wiatr o szybkości 1 m na sekundę wywiera na 1 m ² ciśnienie 125 g, 2 m na sek. — 500 g. 3 m/sek. — 1125 g, 4 m — 2 kg, 10 m — 12,5 kg, 20 m — 50 kg, 40 m — 200 kg.	Określenie wiatru	Przeciętna szybkość		Oznaczenie siły wiatru
		na 1 sek. m	na 1 godz. km	
Nie ma wiatru	Cisza	0	0	0
Dym unosi się prawie prosto w górę	Lekki powiew	1,7	6,12	1
Przewiew daje się zaledwie odczuwać	Lekki wiatr	3,4	12,24	2
Lekka chorągiewka i liście drzew poruszają się	Słaby wiatr	5,3	19,08	3
Chorągiewka napięta; małe gałązki drzew poruszają się	Umiarkowany wiatr	7,4	26,64	4
Większe gałęzie poruszają się; powiew staje się nieprzyjemny	Świeży wiatr	9,5	34,20	5
Wiatr daje się słyszeć w domach i innych budowlach; wielkie gałęzie poruszają się	Pełny wiatr	11,8	42,48	6
Słabsze pnie poruszają się, na stojących wodach tworzą się fale, przewalające się na powierzchni	Silny wiatr	14,1	50,76	7
Grubsze pnie poruszają się; człowiek, idący przeciw wiatrowi, napotyka znaczny opór	Burzliwy wiatr	16,6	59,76	8
Lżejsze przedmioty, np. dachówki, spadają lub przewracają się	Burza	19	68,40	9
Drzewa wywracają się	Pełna burza	22	79,20	10
Wiatr wywołuje silne zaburzenia	Silna burza	26	93,60	11
Wiatr powoduje spustoszenia	Orkan	30—38	108—137	12

Poniedziałek 19 Mikołaja, (Piotra, Celestyna)	Maj 1947	
Wtorek 20 Bernardyna, (Bazylego)		
Sroda 21 (Julii, Tymoteusza, Eutychiusza, Wiktora)		
Czwartek 22 Emila, Heleny, Julii, Romana		
Piątek 23 Dezyderego, Michała, (Andrzeja)		
Sobota 24 N. M. P. Wspomożenia wiernych, Joanny		
NIEDZIELA 25 Zesłanie Ducha św., Grzegorza VII, Urbana		

Popularność nie jest miarą prawdy. **Bolesław Prus: Kroniki.**

Co nieśmiertelne, musi żyć, choć zmienia kształty zużyte.

Adam Asnyk: Przeminał czas.

Nie sądź ludzi po zachceniach, ale prawdy szukaj w czynie.

Adam Asnyk: Huczy woda.

Szczęśliwość narodów od praw sprawiedliwych, praw skutek od ich wykonania zależy.

Konstytucja 3-go maja 1791.

Jak odnaleźć strony świata?

Przy pomocy gwiazd. Jeśli noc gwiazdzista — nie trudno. Znajdź na niebie gwiazdozbiór Wielkiej Niedźwiedzicy, przeprowadź w myśli od dwóch ostatnich gwiazd (tylnych) linię ku środkowi nieba, a na pięć razy większej odległości niż między gwiazdami, natrafisz na tzw. Gwiazdę Polarną w gwiazdozbiórze Małej Niedźwiedzicy. Oto masz kierunek północny, Za tobą południe, na prawo wschód, na lewo — zachód.

Przy pomocy księżyca. Dopelnij w myśli tarczę księżyca do pełnego koła, podziel ją w myśli na 12 części i oblicz, ile tych dwunastych części jest oświetlonych. (Przy pomocy jakiejś miarki lub patyczka, trzymanego w wyprostowanej ręce nawprost tarczy, można to obliczyć dość dokładnie). Otrzymałą liczbę dwunastych części dodaj, jeśli księżyc jest w ostatniej kwadrze, lub odejmij, jeśli jest w pierwszej kwadrze, od właściwej godziny zegarka. Teraz nastaw sobie zegarek na otrzymaną godzinę i posłuż się zegarkiem, jak to dalej dla słońca jest opisane.

Księżyc/Godziny	0	3 r.	6 r.	9 r.	12 p.	15 pp	18 w.	21 w
Nów	pln.	pln.-wsch.	wsch.	pld.-wsch.	pld.	pld.-zach.	zach.	pln.-zach.
Pierwsza kwadra (D— „dopelnia się”)	zach.	pln.-zach.	pln.	pln.-wsch.	wsch.	pld.-wsch.	pld.	pld.-zach.
Pełnia (0)	pld.	pld.-zach.	zach.	pln.-zach.	pln.	pln.-wsch.	wsch.	pld.-wsch.
Ostatnia kwadra (C— „cienieja”)	wsch.	pld.-wsch.	pld.	pld.-zach.	zach.	pln.-zach.	pln.	pln.-wsch.

Przy pomocy słońca i zegarka. Trzymasz zegarek w położeniu poziomym tak, by wskazówka mała zegarka zwracała się dokładnie w kierunku słońca (cień wskazówki będzie leżał dokładnie pod nią). Południe będzie wtedy równo w środku między cyfrą XII na tarczy zegarka, a chwilowym położeniem małej wskazówki; przy tym przed południem po stronie cyfr większych, po południu po stronie cyfr mniejszych. Np. o godz. 4. po poł. strona południowa wypadnie między XII a IV, czyli w przedłużeniu II, a np. o g. 8. rano w przedłużeniu X (czyli między XII a VIII).

Przy pomocy cienia. Wbity pionowo kij daje w południe cień w kierunku Pld.-Pln. Co godzina położenie cienia zmienia się o 15°. Przed południem trzeba w lewo od cienia odłożyć odpowiedni kąt, po południu w prawo od cienia, by odnaleźć linię Pld.-Pln. Do obliczenia kąta wyciąć prostokątny trójkąt z kątami 90°, 60°, 30°, łatwo obliczymy inne.

Według przedmiotów terenu. Kościoły i cerkwie zwykle są budowane tak, że wielki ołtarz jest zwrócony na wschód, a główne wejście na zachód. Zasypane śnieżne przy domach, drzewach i kamieniach są większe od strony północnej. W górach śnieg długo pozostaje na stokach północnych. Samotne drzewa na równinach są pochylone w kierunku północno-wschodnim. Młoch porasta korę drzew obficie od strony północnej.

Poniedziałek 26 Święteczny, Augustyna, Paulina	Maj 1947	
Wtorek 27 Jana, Juliusza		
Sroda 28 Augustyna		
Czwartek 29 Marii Magdaleny, (Teodozji, Boguchwały)		
Piątek 30 Feliksa, Ferdynanda, (Bazylego)		
Sobota 31 NMP. Pośredniczki łask, Anieli, (Petroneli)		
NIEDZIELA 1 Jakuba Strzemię (P.), Konrada, Pawła	Czerwiec 1947	

Chwilowe poświęcenie jest łatwiejsze i mniej skuteczne, niż poświęcenie ciągłe i drobne dla sprawy ojczystej.

Adam Mickiewicz: artykuły.

Pakty międzynarodowe zawiera się nie tylko za cenę złota, żelaza, nafty, zboża lub budulca, lecz właśnie najskuteczniej za cenę wymienną krwi bohaterów, z jednej i drugiej strony wylanej.

Stefan Żeromski: Nullo i Jego towarzysze.

Naród żyje, gdy mu przodem pochodnią wielkich myśli świeci.

Adam Asnyk: Kantata.

Jak rozmawiać na odległość

Najlepiej używać do tego **dwu chorągiewek**: czerwonej (w ręce prawej) i niebieskiej w ręce lewej. Stań twarzą do swej stacji odbierającej, opuść obie chorągiewki ku dołowi, a następnie podnieś ręce łukiem w bok na wysokość głowy i opuść. Powtarzaj ten znak, dopóki ci stacja nie odpowie.

Teraz **podawaj litery**: lewa ręka opuszczona, a prawą — z czerwoną chorągiewką — podnieś do góry i opuść tyle razy, ile jest jednostek w liczbie, oznaczającej rząd (I, II, III, IV, V); następnie opuść rękę prawą, a lewą — z niebieską chorągiewką — podnieś do góry i opuść tyle razy, aby wskazać liczbę kolumny (1, 2, 3, 4, 5), gdzie znajduje się litera. Po skończeniu litery zrób pauzę, po skończeniu wyrazu skrzyżuj chorągiewki w dole przed sobą, gdy skończysz zdanie, skrzyżuj je w dole dwa razy.

	1	2	3	4	5
I	a	b	c	d	e
II	i	g	h	i	j
III	k	l	l	m	n
IV	o	p	r	s	t
V	u	w	y	z	z

Odpowiedź: „zrozumiano” stacja odbierająca sygnalizuje skrzyżowaniem chorągiewek w dole, jak na skończenie wyrazu. **Błąd** oznacz za pomocą pięciokrotnego zatoczenia koła czerwoną chorągiewką nad głową i w ten sposób stacja odbierająca powinna sygnalizować „nie rozumiemy”.

Liczby trzeba najpierw zapowiedzieć, przenosząc lewą rękę z chorągiewką niebieską dołem na stronę prawą. Następnie prawą rękę z chorągiewką czerwoną trzeba podnieść i opuścić na 1 — raz, na 2 — dwa razy itd., na 0 trzeba podnieść i opuścić obie chorągiewki po prawej stronie.

Znaki pisarskie trzeba zapowiedzieć przeniesieniem chorągiewki czerwonej na lewą stronę: po czym niebieską (ręka lewa) podnieść i opuścić na kropkę — raz, na dwukropkę — dwa razy, na przecinek — 3 razy, na pytajnik — 4 razy.

Chorągiewki do tej rozmowy (tzw. **alfabetem strzeleckim**) używane są w rozmiarach 40 X 60 cm, ale w ich braku poradź sobie choćby chustkami w odpowiednich rękach.

	D	M
1582—1699	10	202 ^{*)}
1700—1799	11	203
1800—1899	12	203
1900—2099	13	204 ^{**)}
2100—2199	14	204 ^{**)}
2200—2299	15	205 ^{**)}
2300—2399	16	206

^{*)} jeżeli b wypada = 29, to do obliczeń bierzemy 28.
^{**)} jeżeli b wypada = 29, do obliczeń bierzemy 28, jeżeli = 28, do obliczeń bierzemy 27.

Jak obliczyć datę Wielkiejnocy?

Gaus i Hartmann opracowali następujący sposób obliczania. R oznacza liczbę roku. D i M bierze się z tablicy obok. $R : 4 = q$; R : 19 pozostawia resztę a; $(M - 11a) : 30$ pozostawia resztę b; $(R + q + b - D) : 7$ pozostawia resztę c. Rezultat: $28 + b - c$ daje datę **niedzieli wielkanocnej w marcu**. Jeżeli rezultat wypada większy niż 31, to po odcięciu 31 otrzymujemy datę kwietniową. Np. obliczamy datę dla 1947 roku. $1947 : 4 = 486$ (q) i reszta; $1947 : 19 = 102$, i reszta 9 (a); $(204 - 11 \cdot 9) : 30 = 3$ i reszta 15 (b); $(1947 + 486 + 15 - 13) : 7 = 347$ i reszta 6 (c); $28 + 15 - 6 = 37$, $37 - 31 = 6$, czyli Wielkanoc przypada 6 kwietnia.

Poniedziałek 2 Sadoka (P.), Erazma, Mikołaja, Piotra	Czerwiec 1947	
Wtorek 3 Klotyldy, (Erazma, Franciszka, Pauli)		
Środa 4 Trójcy Przenajświętszej, Franciszka, Aleksandry		
Czwartek 5 Boże Ciało, (Juliana, Walerii, Bonifacego)		
Piątek 6 Norberta, Pauliny, (Kandydy)		
Sobota 7 Roberta, (Pawła, Piotra)		
NIEDZIELA 8 Medarda, (Seweryna, Wilhelma, Maksyma)		

Człowiek, jeżeli jest smutny, przestraszony albo nasycony nienawiścią, robi mniej i gorzej, aniżeli wówczas, gdy jest śmiały, wesół i natchniony miłością.

Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.

Tworzeniem nowych wartości i rozmnażaniem nowego dobra trzeba wyniszczać w ludziach samą zawiść i samą nienawiść.

Stefan Żeromski: Przedwiośnie.

Po stromych szczytach kogo władą drogi, powinien patrzeć w górę, nie pod nogi.

Adam Asnyk: Kiejstut.

Alfabet Morse'a

Alfabet Morse'a (1791—1872) ułożony był w 1837 r. dla komunikacji telegraficznej i składa się z kombinacji kresek i kropek (kreska odpowiada co do czasu trzem kropkom, odstęp między znakami = kropce, między literami = trzem kropkom, między słowami = pięciu kropkom).

<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>a</td><td>·—</td></tr> <tr><td>ą, ă</td><td>·—·—·</td></tr> <tr><td>b</td><td>—···</td></tr> <tr><td>c</td><td>—·—·</td></tr> <tr><td>ć</td><td>·—·—·—</td></tr> <tr><td>cz</td><td>—·—·—</td></tr> <tr><td>ch</td><td>—·—·—·</td></tr> <tr><td>d</td><td>—···</td></tr> <tr><td>e</td><td>·—·—</td></tr> <tr><td>f</td><td>··—··</td></tr> <tr><td>g</td><td>—·—·</td></tr> <tr><td>h</td><td>····</td></tr> <tr><td>i</td><td>··</td></tr> <tr><td>j</td><td>·—·—·—</td></tr> <tr><td>k</td><td>—·—·</td></tr> </table>	a	·—	ą, ă	·—·—·	b	—···	c	—·—·	ć	·—·—·—	cz	—·—·—	ch	—·—·—·	d	—···	e	·—·—	f	··—··	g	—·—·	h	····	i	··	j	·—·—·—	k	—·—·	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>l</td><td>·—··</td></tr> <tr><td>ł</td><td>·—·—·—</td></tr> <tr><td>m</td><td>—·—·</td></tr> <tr><td>n</td><td>—·</td></tr> <tr><td>ń</td><td>—·—·—·—·—</td></tr> <tr><td>o</td><td>—·—·—</td></tr> <tr><td>ó</td><td>—·—·—·</td></tr> <tr><td>p</td><td>·—·—·</td></tr> <tr><td>q</td><td>·—·—·—</td></tr> <tr><td>r</td><td>·—·</td></tr> <tr><td>rz</td><td>—·—·—·</td></tr> <tr><td>s</td><td>···</td></tr> <tr><td>ś</td><td>··—··—·—</td></tr> <tr><td>sz</td><td>—·—·—·—</td></tr> <tr><td>szcz</td><td>—·—·—·—·—</td></tr> <tr><td>t</td><td>—</td></tr> <tr><td>u</td><td>··—</td></tr> </table>	l	·—··	ł	·—·—·—	m	—·—·	n	—·	ń	—·—·—·—·—	o	—·—·—	ó	—·—·—·	p	·—·—·	q	·—·—·—	r	·—·	rz	—·—·—·	s	···	ś	··—··—·—	sz	—·—·—·—	szcz	—·—·—·—·—	t	—	u	··—	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>v</td><td>···—</td></tr> <tr><td>w</td><td>—·—·—</td></tr> <tr><td>x</td><td>—·—·—·</td></tr> <tr><td>y</td><td>—·—·—·—</td></tr> <tr><td>z</td><td>—·—·—·—·</td></tr> <tr><td>ż</td><td>··—·—</td></tr> <tr><td>ź</td><td>·—·—·—</td></tr> <tr><td>1</td><td>·—·—·—·—</td></tr> <tr><td>2</td><td>··—·—·—</td></tr> <tr><td>3</td><td>··—·—·—·</td></tr> <tr><td>4</td><td>··—·—·—·—</td></tr> <tr><td>5</td><td>··—·—·—·—·</td></tr> <tr><td>6</td><td>··—·—·—·—·—</td></tr> <tr><td>7</td><td>··—·—·—·—·—·</td></tr> <tr><td>8</td><td>··—·—·—·—·—·—</td></tr> <tr><td>9</td><td>··—·—·—·—·—·—·</td></tr> <tr><td>0</td><td>··—·—·—·—·—·—·—</td></tr> </table>	v	···—	w	—·—·—	x	—·—·—·	y	—·—·—·—	z	—·—·—·—·	ż	··—·—	ź	·—·—·—	1	·—·—·—·—	2	··—·—·—	3	··—·—·—·	4	··—·—·—·—	5	··—·—·—·—·	6	··—·—·—·—·—	7	··—·—·—·—·—·	8	··—·—·—·—·—·—	9	··—·—·—·—·—·—·	0	··—·—·—·—·—·—·—					
a	·—																																																																																																								
ą, ă	·—·—·																																																																																																								
b	—···																																																																																																								
c	—·—·																																																																																																								
ć	·—·—·—																																																																																																								
cz	—·—·—																																																																																																								
ch	—·—·—·																																																																																																								
d	—···																																																																																																								
e	·—·—																																																																																																								
f	··—··																																																																																																								
g	—·—·																																																																																																								
h	····																																																																																																								
i	··																																																																																																								
j	·—·—·—																																																																																																								
k	—·—·																																																																																																								
l	·—··																																																																																																								
ł	·—·—·—																																																																																																								
m	—·—·																																																																																																								
n	—·																																																																																																								
ń	—·—·—·—·—																																																																																																								
o	—·—·—																																																																																																								
ó	—·—·—·																																																																																																								
p	·—·—·																																																																																																								
q	·—·—·—																																																																																																								
r	·—·																																																																																																								
rz	—·—·—·																																																																																																								
s	···																																																																																																								
ś	··—··—·—																																																																																																								
sz	—·—·—·—																																																																																																								
szcz	—·—·—·—·—																																																																																																								
t	—																																																																																																								
u	··—																																																																																																								
v	···—																																																																																																								
w	—·—·—																																																																																																								
x	—·—·—·																																																																																																								
y	—·—·—·—																																																																																																								
z	—·—·—·—·																																																																																																								
ż	··—·—																																																																																																								
ź	·—·—·—																																																																																																								
1	·—·—·—·—																																																																																																								
2	··—·—·—																																																																																																								
3	··—·—·—·																																																																																																								
4	··—·—·—·—																																																																																																								
5	··—·—·—·—·																																																																																																								
6	··—·—·—·—·—																																																																																																								
7	··—·—·—·—·—·																																																																																																								
8	··—·—·—·—·—·—																																																																																																								
9	··—·—·—·—·—·—·																																																																																																								
0	··—·—·—·—·—·—·—																																																																																																								
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>—</td><td>t</td></tr> <tr><td>—·</td><td>n</td></tr> <tr><td>—·—·</td><td>k</td></tr> <tr><td>—·—·—·</td><td>c</td></tr> <tr><td>—·—·—·—</td><td>y</td></tr> <tr><td>—·—·—·—·</td><td>sz (lub wołanie)</td></tr> <tr><td>—·—·—·—·—</td><td>d</td></tr> <tr><td>—·—·—·—·—·</td><td>x</td></tr> <tr><td>—·—·—·—·—·—</td><td>b</td></tr> <tr><td>—·—·—·—·—·—·</td><td>(=)</td></tr> <tr><td>—·—·—·—·—·—·—</td><td>6</td></tr> <tr><td>—·—·—·—·—·—·—·</td><td>(—)</td></tr> <tr><td>—·—·—·—·—·—·—·—</td><td>m</td></tr> <tr><td>—·—·—·—·—·—·—·—·</td><td>g</td></tr> <tr><td>—·—·—·—·—·—·—·—·—</td><td>szcz, q</td></tr> <tr><td>—·—·—·—·—·—·—·—·—·</td><td>rz</td></tr> <tr><td>—·—·—·—·—·—·—·—·—·—</td><td>ń</td></tr> <tr><td>—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·</td><td>z</td></tr> <tr><td>—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—</td><td>(wykrzyknik)</td></tr> <tr><td>—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·</td><td>7</td></tr> <tr><td>—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—</td><td>o</td></tr> <tr><td>—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·</td><td>cz, ó</td></tr> <tr><td>—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—</td><td>8</td></tr> <tr><td>—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·</td><td>ch</td></tr> <tr><td>—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—</td><td>9</td></tr> <tr><td>—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·</td><td>0 (zero)</td></tr> </table>	—	t	—·	n	—·—·	k	—·—·—·	c	—·—·—·—	y	—·—·—·—·	sz (lub wołanie)	—·—·—·—·—	d	—·—·—·—·—·	x	—·—·—·—·—·—	b	—·—·—·—·—·—·	(=)	—·—·—·—·—·—·—	6	—·—·—·—·—·—·—·	(—)	—·—·—·—·—·—·—·—	m	—·—·—·—·—·—·—·—·	g	—·—·—·—·—·—·—·—·—	szcz, q	—·—·—·—·—·—·—·—·—·	rz	—·—·—·—·—·—·—·—·—·—	ń	—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·	z	—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—	(wykrzyknik)	—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·	7	—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—	o	—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·	cz, ó	—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—	8	—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·	ch	—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—	9	—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·	0 (zero)	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>·</td><td>e</td></tr> <tr><td>·—</td><td>a</td></tr> <tr><td>·—·</td><td>r</td></tr> <tr><td>·—·—</td><td>q, ă</td></tr> <tr><td>·—·—·</td><td>l</td></tr> <tr><td>·—·—·—</td><td>(przecinek)</td></tr> <tr><td>·—·—·—·</td><td>t</td></tr> <tr><td>·—·—·—·—</td><td>w</td></tr> <tr><td>·—·—·—·—·</td><td>p</td></tr> <tr><td>·—·—·—·—·—</td><td>ć, á</td></tr> <tr><td>·—·—·—·—·—·</td><td>j</td></tr> <tr><td>·—·—·—·—·—·—</td><td>l (jedność)</td></tr> <tr><td>·—·—·—·—·—·—·</td><td>i</td></tr> <tr><td>·—·—·—·—·—·—·—</td><td>u</td></tr> <tr><td>·—·—·—·—·—·—·—·</td><td>f</td></tr> <tr><td>·—·—·—·—·—·—·—·—</td><td>e, é</td></tr> <tr><td>·—·—·—·—·—·—·—·—</td><td>ż, ũ</td></tr> <tr><td>·—·—·—·—·—·—·—·—·</td><td>2</td></tr> <tr><td>·—·—·—·—·—·—·—·—·—</td><td>s</td></tr> <tr><td>·—·—·—·—·—·—·—·—·—·</td><td>ż, v</td></tr> <tr><td>·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—</td><td>ś</td></tr> <tr><td>·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·</td><td>3</td></tr> <tr><td>·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—</td><td>h</td></tr> <tr><td>·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·</td><td>4</td></tr> <tr><td>·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—</td><td>5</td></tr> <tr><td>·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·</td><td>(kropka)</td></tr> </table>	·	e	·—	a	·—·	r	·—·—	q, ă	·—·—·	l	·—·—·—	(przecinek)	·—·—·—·	t	·—·—·—·—	w	·—·—·—·—·	p	·—·—·—·—·—	ć, á	·—·—·—·—·—·	j	·—·—·—·—·—·—	l (jedność)	·—·—·—·—·—·—·	i	·—·—·—·—·—·—·—	u	·—·—·—·—·—·—·—·	f	·—·—·—·—·—·—·—·—	e, é	·—·—·—·—·—·—·—·—	ż, ũ	·—·—·—·—·—·—·—·—·	2	·—·—·—·—·—·—·—·—·—	s	·—·—·—·—·—·—·—·—·—·	ż, v	·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—	ś	·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·	3	·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—	h	·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·	4	·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—	5	·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·	(kropka)
—	t																																																																																																								
—·	n																																																																																																								
—·—·	k																																																																																																								
—·—·—·	c																																																																																																								
—·—·—·—	y																																																																																																								
—·—·—·—·	sz (lub wołanie)																																																																																																								
—·—·—·—·—	d																																																																																																								
—·—·—·—·—·	x																																																																																																								
—·—·—·—·—·—	b																																																																																																								
—·—·—·—·—·—·	(=)																																																																																																								
—·—·—·—·—·—·—	6																																																																																																								
—·—·—·—·—·—·—·	(—)																																																																																																								
—·—·—·—·—·—·—·—	m																																																																																																								
—·—·—·—·—·—·—·—·	g																																																																																																								
—·—·—·—·—·—·—·—·—	szcz, q																																																																																																								
—·—·—·—·—·—·—·—·—·	rz																																																																																																								
—·—·—·—·—·—·—·—·—·—	ń																																																																																																								
—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·	z																																																																																																								
—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—	(wykrzyknik)																																																																																																								
—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·	7																																																																																																								
—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—	o																																																																																																								
—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·	cz, ó																																																																																																								
—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—	8																																																																																																								
—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·	ch																																																																																																								
—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—	9																																																																																																								
—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·	0 (zero)																																																																																																								
·	e																																																																																																								
·—	a																																																																																																								
·—·	r																																																																																																								
·—·—	q, ă																																																																																																								
·—·—·	l																																																																																																								
·—·—·—	(przecinek)																																																																																																								
·—·—·—·	t																																																																																																								
·—·—·—·—	w																																																																																																								
·—·—·—·—·	p																																																																																																								
·—·—·—·—·—	ć, á																																																																																																								
·—·—·—·—·—·	j																																																																																																								
·—·—·—·—·—·—	l (jedność)																																																																																																								
·—·—·—·—·—·—·	i																																																																																																								
·—·—·—·—·—·—·—	u																																																																																																								
·—·—·—·—·—·—·—·	f																																																																																																								
·—·—·—·—·—·—·—·—	e, é																																																																																																								
·—·—·—·—·—·—·—·—	ż, ũ																																																																																																								
·—·—·—·—·—·—·—·—·	2																																																																																																								
·—·—·—·—·—·—·—·—·—	s																																																																																																								
·—·—·—·—·—·—·—·—·—·	ż, v																																																																																																								
·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—	ś																																																																																																								
·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·	3																																																																																																								
·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—	h																																																																																																								
·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·	4																																																																																																								
·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—	5																																																																																																								
·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·—·	(kropka)																																																																																																								

Poniedziałek 9 Felicjana, Juliana, Pelagii, Wincentego	Czerwiec 1947
Wtorek 10 Bogumiła (P.), Małgorzaty	
Sroda 11 Barnaby, (Feliksa, Fortunata)	
Czwartek 12 Antoniny, Onufrego, (Jana)	
Piątek 13 Antoniego Padewskie- go, Łucjana	
Sobota 14 Walerego, (Bazylego)	
NIEDZIELA 15 Jolanty (P.), Bernarda, Leony, Wita	

Kiedy myśl wielka nagle zajaśnieje i porwie z sobą mętą ludzi falę, wtenczas pierś każda ludzka olbrzymieje, każdy jak Tytan wyrasta zuchwale.

Adam Asnyk: Dwie fale.

W pracy społecznej potrzeba być artystą i jak rzeźbiarz lepić albo wyciosywać z ludzkich gromad posągi.

Bolesław Prus: Emancypantki.

Wszelkie słowo w istocie swej jest czcze i próżne. Wielkimi są tylko czyny.

Stefan Żeromski: Popioły.

Tabele fotograficzne

A	Pora roku i dnia (godz.)	Stycz. Grudz.	Luty Listop.	Marzec Paźdz.	Kwiec. Wrzes.	Maj Sierp.	Czerw. Lipiec
	10—14	3	3	2	1	0	0
	7—10 i 14—17	6	5	4	3	2	1
	5—7 i 17—19	8	7	6	5	4	3

B	Przedmiot zdjęcia	Słońce	Jasne obłoki	Zachmu- rzenie	Ciężkie chmury
	Morze, wysokie góry, śnieg . . .	0	1	2	3
	Krajobraz bez przedniego planu	1	2	3	4
	„ z jasnym przedn. pl.	2	3	4	5
	„ z ciemn. przedn. pl.	4	5	6	7
	Dsoby na wolnym powietrzu . . .	3	4	5	6
	W jasnym lesie	5	6	7	8
	W ciemnym lesie	6	7	8	9
	Osoby w jasnym pokoju	7	8	9	10
	„ w ciemnym pokoju	8	9	10	11
	Jasne wnętrza	10	11	12	13
	Ciemne wnętrza	15	16	17	18

C	Przysłona Czułość błon	1,5	2,5	3,5	4,5	6,3	9	12,5	18	22
	7.10 DIN (17 Sch.)	-1	0	1	2	3	4	5	6	7
	10.10 „ (20 „)	-2	-1	0	1	2	3	4	5	6
	13.10 „ (23 „)	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
	16.10 „ (26 „)	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4
	19.10 „ (29 „)	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3
	21.10 „ (31 „)	-6	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2
	23.10 „ (33 „)	-7	-6	-5	-4	-3	-2	-1	0	1

Suma A + B + C da czas naświetlenia według poniższej tabeli:

Suma	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Czas (sek.) naświetlenia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	2000	1000	500	250	100	50	25	10	5	2
Suma	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Czas naświetlenia	1	2	4	8	16	32	1m	2m	4m	8m.

Poniedziałek 16 N. Serca Jezusa, Jana, Justyny, (Aliny)	Czerwiec 1947	
Wtorek 17 Adolfa, (Inocentego, Marcjana)		
Sroda 18 Elżbiety, Marka, (Marcelina)		
Czwartek 19 Gerwazego, Protazego, Michaliny		
Piątek 20 Florentyny, Sylwesterusa		
Sobota 21 Alojzego Gonzagi, Marty, (Alicji)		
NIEDZIELA 22 Paulina, (Flawiusza)		

Nie rozumiemy z ludzi nikogo i właśnie dla tej przyczyny swych bliźnich zawsze sądzimy wrogo myśli, uczucia i czyny.

Adam Asnyk: Myśli ulotne.

Ostatecznym celem i zamiarem wszelkich praw jest uczynić naród dobrym i szczęśliwym.

Wawrzyniec Grzymala Goślicki: Dobry Senator (1568).

Ile razy człowiek zbłądzi lub zgrzeszy uczuciem niepoohamowanym, to nie dlatego, że za silnie czuł, lecz że za mało rozważał.

Stanisław Szczepanowski: O powstaniu styczniowym.

Nazwy miesięcy w różnych językach

ZYDOWSKIE: Nizan, Ijar, Siwan, Tamuz, Ab, Elul, Tiszn, Cheswan, Kislew, Tebet, Szwat, Adar.

TATARSKIE: Kianusi Sani, Szybat, Mart, Nisan, Mais, Haziran, Temuz, Agustos, Elul, Tyszrini Ewwel, Tyszrini Sani, Kianusi Ewwel.

LITEWSKIE: Sausis, Vasaris, Kovas, Balandis, Gegures, Birzells, Lupos, Ruggpintis, Rugsejtis, Spalin, Lapkritys, Gruodis.

GRECKIE: Gamelion, Anthesterion, Elaphebolion, Munichion, Targelion, Skirophorion, Hekatombaion, Metageitnion, Boedromion, Pyanepsion, Maimakterion, Poseideon.

STAROSŁOW.

1. Prosiłj	Ledzien, Prosiniec, Styczeń, Tyczeń, Luty
2. Sieczeń	Luty, Styczeń, Sieczeń, Strąpacz
3. Suchłj	Marzec
4. Cwieten	Łżykwiat, Kwlecień
5. Trawień	Maj
6. Izok	Ugornik, Zok, Czyrwień, Czyrwiec
7. Czerwień	Lipiec, Lipień
8. Zarew	Sirzpień, Sirpień, Czyrwień
9. Zorew	Wrzesień, Październik, Pajęcznik, Stojećzeń,
10. Listopad	Listopad, Październik [Stojećzka
11. Grudzień	Grudzień, Pajęcznik, Listopad, Październik,
12. Studień	Grudzień, Prosień [Wrzesień

STAROPOLSKIE

CZESKIE

Leden
Unor
Brzezen
Duben
Kwieten
Czerwen
Czerwenec
Srpen
Zarzi
Rzijen
Listopad
Prosinec

UKRAIŃSKIE

BULGARSKIE

SŁOWEŃSKIE

SERBO-CHORW.

ROSYJSKIE

1. Siczeń	Studen	Prosinec	Sijeczań	Janwar'
2. Lutyj	Malek-Sieczko	Sweczan	Weljacza	Fiewral
3. Berezeń	Łazu	Suszec	Ożujak	Mart
4. Kwiteń	Cwieten	Mali Trawen	Trawany	Apriel
5. Traweń	Leteń	Veliki Traw.	Swibań	Maj
6. Czerwień	Czerveń	Roźnik	Lipań	Ijuń
7. Łypeń	Goresznik	Mali Srpan	Srpań	Ijul
8. Serpeń	Zar	Veliki Srp.	Kolowoz	Awgust
9. Weresień	Briesień	Kimowec	Rujan	Sientiabr'
10. Żowteń	Październik	Winotok	Listopad	Oktiabr'
11. Łystopad	Padalist	Listopad	Studen	Nojabr'
12. Hrudeń	Kolożog	Gruden	Prosinac	Diekabr'

LACIŃSKIE

FRANCUSKIE

WŁOSKIE

ANGIELSKIE

NIEMIECKIE

1. Januarius	Janvier	Gennaio	January	Jaenner
2. Februarius	Février	Febbraio	February	Februar
3. Martius	Mars	Marzo	March	Mærz
4. Aprilis	Avril	Aprile	April	April
5. Maius	Mai	Maggio	May	Mai
6. Junius	Jun	Giugno	June	Jun
7. Quintilis (Julius)	Juillet	Luglio	July	Juli
8. Sextilis (Augustus)	Aout	Agosto	August	August
9. September	Septembre	Settembre	September	September
10. October	Octobre	Ottobre	October	October
11. November	Novembre	Novembre	November	November
12. December	Décembre	Dicembre	December	December

<p>Poniedziałek 23 (Agrypiny, Marianny, Zenona, Wandy)</p>	Czerwiec 1947
<p>Wtorek 24 Narodzenia Jana Chrzcziciela</p>	
<p>Środa 25 Lucji, Wilhelma, (Prospera)</p>	
<p>Czwartek 26 (Jana, Pawła, Pelagiusza)</p>	
<p>Piątek 27 N. M. P. Nieustającej Pomocy, Władysława</p>	
<p>Sobota 28 Ireneusza, Leona, Marceli, Pawła</p>	
<p>NIEDZIELA 29 Piotra i Pawła, Marii Cypryjskiej</p>	

Są czasy jedne różne od drugich, dla odmiany ludzkich obyczajów, odmieniać się też prawa ludzkie mają, aby miasto pożytku, szkody wielkiej nie czyniły.

Piotr Skarga: Kazania sejmowe (1597).

Nie może się nazwać ten naród swobodnym, gdzie jest nieszczęśliwym; nie może być ten kraj wolnym, gdzie człowiek jest niewolnikiem. Żadne więc prawodawstwo nie powinno przemilczać praw człowieka, żadna społeczność, nie może robić ofiary z ludzi dla ludzi.

Hugo Kollataj: Prawo polityczne narodu polskiego (1793).

Nazwy miesięcy

Styczeń — od stykać, gdyż styka się rok stary z nowym, a może od stydnąć (stud — studzić) — stygnąć, co wskazuje na panujące w tym miesiącu mrozy.

Luty — od wyrazu luty, srogi, okrutny, a może od lutość — litość, łagodność, gdyż miesiąc ten jest łagodniejszy od stycznia.

Marzec — od mroź, marznąć ze względu na częste w tym miesiącu przymrozki.

Kwiecień — od kwiecica, które ukazywać się zaczyna w tym miesiącu.

Maj — od łacińskiej nazwy tego miesiąca Maius, który był poświęcony bogini wzrastania Mai. Jedyna to nazwa zapożyczona.

Czerwiec — od wyrazu czerw (pewien gatunek owada).

Lipiec — od kwitnących w tym czasie lip.

Sierpień — od sierpa, gdyż przeważnie w tym miesiącu odbywają się żniwa.

Wrzesień — od kwitnących w tym czasie wrzosów.

Październik — od październików, gdyż przeważnie w tym miesiącu odbywa się miedlenie lnu i konopi.

Listopad — od opadania liści.

Grudzień — od grudy, bryły zmarniętej ziemi.

Miłuj mowę ojczystą...

1. **Poznawaj wszechstronnie** swój język ojczysty, jego dzieje i istotę zjawisk językowych.
2. **Ucz się poprawności języka z wzorów wybitnych pisarzy** współczesnych — jest to najwyższy trybunał w sprawach poprawności.
3. **Nie uważaj** zawsze za lepsze od tego, co jest, tego, co było — język **nieustannie się rozwija** i przetwarza.
4. **Nie wyśmiewaj** w mowie różnych wyrażen, wydających się nie logicznymi, dopóki nie poznasz dobrze istoty zjawisk językowych.
5. **Nie używaj wyrazów obcych bez koniecznej potrzeby**, ale też ich nie tęp bez pamięci, bo to więcej szkody niż pożytku przynosi.
6. Tylko wtedy twórz **nowe wyobrażenia**, jeśli masz bardzo żywe poczucie językowe i odpowiednie przygotowanie naukowe.
7. **Nie staraj się wymawiać** tak, jak piszesz: **pisz więc według** obowiązujących **przepisów**, **wymawiaj według** zwyczaju wykształconych warstw społeczeństwa.
8. **Nie naśladowuj** w mówieniu żadnej dzielnicy specjalnie, bo najlepsza ta mowa, która do żadnego miejsca nie jest przywiązana.
9. **Szanuj narzecza ludowe i gwary miejscowe**, bo to nie jest pod lepsza polszczyzna, przeciwnie, zawierają one wiele rodzimych pierwiastków i dodać mogą językowi literackiemu jędrności, mocy i barwy.
10. Domorośli, nieprzygotowani naukowo **poprawiacze języka** częściej są jego **szkodnikami**.

Częstość użycia liter w polskich słowach

Według alfabetu: a 83, q 11, b 14, c 32, ć 5, d 29, e 69, e 9, f 3, g 12, h 9, i 72, j 19, k 36, l 27, ł 15, m 27, n 55, ñ 3, o 64, ó 10, p 30, r 41, s 40, ś 6, t 34, u 22, w 47, y 31, z 46, ż 8, ź 2.

Według częstości użycia: a, j, p, o, n, w, z, r, s, k, t, c, y, d, d, m, l, u, j, ł, b, g, q, g, b, g, z, ś, ć, ñ, ó, ż.

Poniedziałek 30 Ernesta, Lucyny, (Emilii)	Czerwiec 1947
Wtorek 1 Krwi św. Jezusa Chr., Marcina, Teodora	Lipiec 1947
Sroda 2 Nawiedzenie N. M. P., (Urbana, Feliksa)	
Czwartek 3 Anatola, Jacka, Marka, (Leona)	
Piątek 4 Elżbiety, Inocentego, (Józefa Kal., Teodora)	
Sobota 5 Antoniego Zach., Filomeny	
NIEDZIELA 6 Łucji, (Dominiki, Izajasza)	

Każdy człowiek ma prawo szukać własnego szczęścia; wszystkie potrzeby fizyczne, umysłowe i moralne zaspokajając; wszystkie władze rozwijać i doskonalić, a w miarę pracy i zdolności we wszystkich korzyściach życia społecznego równy mieć udział.

Manifest Towarzystwa Demokratycznego 1836.

Jeżeli przyjmijemy zasadę, że największym bogactwem narodu jest człowiek, to musimy uznać i drugą, że państwo powinno robić największe wysiłki, aby tego człowieka ochronić i utrzymać.

Wincenty Witos: **O reformie rolnej (1919).**

Złoty i grosz

Początkowo, w XIV i XV w., złoty był rzeczywiście złotą monetą, dukatem, przychodzącym z granicy, z Włoch, Holandii i Węgier. Liczono go po 14 groszy, później cena wzrastała i doszła do 30 groszy. Sejm 1496 roku zawarował, że więcej za złotego płacić nie wolno. Gdy mimo to cena dukata wzrastała dalej do 32, 35 groszy, nazwano 30 groszy **polskim złotym**, a prawdziwą złotą monetą, czyli dukat, **czerwonym złotym**. Złoty polski opadał coraz niżej, bo srebro w groszach coraz bardziej poddalo, a złoty wciąż równał się 30 groszom; natomiast czerwony złoty wciąż zawierał 3,5 g złota. W w. XV za dukata liczono 1 złp., przy końcu XVI w. blisko 2 złp., za Zygmunta III już 4 złp., za Jana Kazimierza 6 złp., za Augusta II i przez cały wiek XVIII już 18 złp. (w monecie miedzianej, bo grose bito z miedzi). Złoty polski jako monetę zaczął bić pierwszy Zygmunt August w r. 1564, ale ze srebra, średnicy 4 cm. Nie znalazł ten pieniądź uznania. Jan Kazimierz w 1663 r. z porady Andrzeja Tymfa, przedsiębiorcy mennicznego, wypuścił na spłacenie długów państwowych złotówki srebrne o średnicy 3 cm. Nazwano je później powszechnie „**tymfami**”.

Wyraz **grosz** pochodzi od łacińskiego **grossus** — gruby i oznaczał pieniądź: **nummus grossus** albo **denarius grossus**. Grosze zaczęto bić w Europie w w. XIII, kiedy denary stały się monetą małej wartości. Najpierw zjawily się w Wenecji, później we Francji, a następnie w Pradze Czeskiej (w końcu w. XIII). Na wzór czeskich groszy zaczął bić grosze w Polsce Kazimierz Wielki od r. 1338 z napisem **Grossus Cracoviensis**. Była to moneta srebrna duża o średnicy 2,8 cm. Następcy Kazimierza Wielkiego zaniechali bicia tych monet, dopiero Zygmunt I Stary w 1526 roku wznowił ich bicie, ale grosze te warte były już 3 razy mniej. I następni królowie wybijali grosze, ale coraz mniejsze i liche. Ostatni jest grosz z 1666 r. Wznowiono bicie groszy za Augusta II w r. 1702, ale były to już monety miedziane wartości 3 szelągów. Odtąd bito grosze miedziane wciąż aż do połowy XIX wieku. I zaborcy również bili dla zabranych prowincji grosze polskie.

Grosz był w Polsce 600 lat **jednostką monetarną** — od XIV do XIX wieku — i w odrodzonej Polsce znów wrócił do swej dawnej roli. 28 lutego 1919 roku ogłoszono, a 28 kwietnia 1924 r. wprowadzone zostały złote i grosze jako nowa waluta polska na miejsce marki polskiej, która była tymczasowym pieniądzem przez czas okupacji niemieckiej i w pierwszym okresie po wyzwoleniu. Wartość złotego skreślona została w stosunku: 1 dolar = 5,18 zł., we wrześniu 1926 r. stabilizowana według kursu: 1 dolar = 8,91 zł., w październiku 1927 r.: 1 złoty = 1,72 franka szwajcarskiego. Ilość czystego złota w złotym określono na 0,3226 g.

Podczas ostatniej wojny złoty miał na ziemiach polskich przymusowy kurs w stosunku do marki niemieckiej: 1 marka = 2 złote, w stosunku do rubla: 1 rubel = 1 złoty.

INNE MONETY W DAWNEJ POLSCE: **Denary** — już za Mieszka I, najulubiejsza moneta średniowieczna srebrna lub miedziana różnej wartości. **Grzywna** — pierwotnie pewna liczba skórek zwierzęcych, później pewna ilość srebra: w XIV w. około 200 g srebra. **Szeląg** — w XIV w. pół grosza, w XVII w. trzecia część grosza. **Talar** — ulubiona moneta srebrna w Europie, nazwa od napisu „Joachimstaler Münze”, wagi 12,5 g; za Zygmunta I = 30 gr., za Zygmunta III = 3 złp., po 1794 r. = 6 złp.

<p>Poniedziałek 7 Cyryla, Metodego, Lucjana, Odon</p>	Lipiec 1947	
<p>Wtorek 8 Elżbiety, Prokopa</p>		
<p>Sroda 9 Anatolii, Weroniki, Zenona</p>		
<p>Czwartek 10 Amelii, Filipa, Mau- rycego, (7 Br. Męcz.)</p>		
<p>Piątek 11 (Pelagii, Piusa, Cypriana)</p>		
<p>Sobota 12 Jana Gwalberta, (Feliksa, Marcina)</p>		
<p>NIEDZIELA 13 Ernesta, Eugeniusza, (Małgorzaty)</p>		

Każdego człowieka powinnością jest szukać szczęścia drugich, do zaspokojenia ich potrzeb i rozwijania władz pamięci, własny interes szczęściem drugich i społeczności ograniczać, a w miarę otrzymanych z życia społecznego korzyści do ciężarów publicznych przykładać się.

Manifest Towarzystwa Demokratycznego 1836.

Jeżeli chcemy, abyśmy byli jednym narodem, potrzeba koniecznie, byśmy byli wszyscy zupełnie wojnymi pod panowaniem praw dobrych, dla całego ludu jedynych.

Hugo Kolltāj: Do prześwietnej deputacji (1791).

Jednostki monetarne na świecie

Afganistan: 1 afgani = 100 pul. **Albania:** 1 frank = 5 lek = 100 centymów. **Argentyna:** 1 peso = 100 centavos. **Australia:** 1 funt = 20 szylingów = 240 pensów. **Belgia:** 1 belga = 5 franków belg. = 500 centymów. **Boliwia:** 1 boliwiano = 100 centavos. **Brazylia:** 1 conte de reis = 1000 milreisów = 1.000.000 reisów. **Bulgaria:** 1 lewa = 100 stotinek. **Chile:** 1 peso = 100 centavos. **Czechosłowacja:** 1 korona = 100 halerzy. **Dania:** 1 korona = 100 öre. **Egipt:** 1 funt eg. = 100 piastrow. **Ekwador:** 1 sucre = 100 centavos. **Filipiny:** 1 peso = 100 centavos. **Finlandia:** 1 marka fińska = 100 penni. **Francja:** 1 frank franc. = 100 centymów. **Grecja:** 1 drachma = 100 lept. **Gwatemala:** quetzal = 100 centavos. **Haiti:** 1 gourde = 100 centymów. **Hiszpania:** 1 peseta = 100 centimos. **Holandia:** 1 gulden = 100 centów. **Honduras:** 1 lempira = 100 centavos. **Indie Brytyjskie:** 1 rupia = 16 anna. **Irak:** 1 dinar = 1000 fils. **Iran:** 1 rial = 100 dinarów. **Islandia:** 1 korona = 100 aurarów. **Japonia:** 1 jen = 100 senów. **Jugosławia:** 1 dinar = 100 para. **Kanada:** 1 dolar kan. = 100 centów. **Kolumbia:** 1 peso = 100 centavos. **Kostaryka:** 1 colon = 100 centimos. **Kuba:** 1 peso = 100 centavos. **Liberia:** 1 dolar liber. = 1 dolar amer. **Mandżukuo:** 1 yuan = 100 fenów. **Meksyk:** 1 peso = 100 centavos. **Niemcy:** 1 marka = 100 fenigów. **Nikaragua:** 1 kordoba = 100 centavos. **Norwegia:** 1 korona = 100 öre. **Panama:** 1 balboa = 100 centesimos. **Paragwaj:** 1 peso = 100 centavos. **Peru:** 1 funt = 10 soles = 1000 centavos. **Portugalia:** 1 escudo = 100 centavos. **Rumunia:** 1 leja = 100 bani. **Salwador:** 1 kolon = 100 centavos. **Saudia Arabska:** 1 rijal = 11 kwerczmiri (piastr) = 22 kwerczdaridż. **Stany Zjednoczone:** 1 dolar = 100 centów. **Syjam:** 1 baht (tikal) = 100 satangów. **Szwajcaria:** 1 frank szw. = 100 rapów (centymów). **Szwecja:** 1 korona = 100 öre. **Turcja:** 1 funt tur. = 100 piastrow = 4000 para. **Unia Pol. Afryk. — jak W. Brytania.** **Urugwaj:** 1 peso = 100 centesimos. **Wenezuela:** 1 bolivar = 100 centimos. **Węgry:** 1 pengő = 100 fillerów, od lipca 1946 r.: forint (floreń). **Wielka Brytania:** 1 funt = 20 szylingów = 240 pensów. **Włochy:** 1 lira = 100 centesimi. **Związek Socj. Rep. Radz.:** 1 czerwonic = 10 rubli = 1000 kopiejek.

Kursy walut

(w zł. w stosunku do parytetu).

Argentyna: 100 peso = 378,2 zł. **Belgia:** 100 belga = 123,8 zł. **Brazylia:** 100 milreis = 101,6 zł. **Bulgaria:** 100 lewa = 6,4 zł. **Chile:** 100 peso = 108,5. **Czechosłowacja:** 100 koron = 26,4. **Dania:** 100 koron = 238,9. **Egipt:** 100 funtów eg. = 4448,5. **Hiszpania:** 100 peseta = 130,8. **Finlandia:** 100 marek = 22,5. **Francja:** 100 franków = 34,9. **Grecja:** 100 drachm = 11,9. **Holandia:** 100 florenów = 358,3. **Indie Brytyjskie:** 100 rupia = 325,4. **Japonia:** 100 yen = 444,3. **Jugosławia:** 100 dinarów = 15,7. **Kanada:** 100 dolarów = 891,4. **Meksyk:** 100 peso = 444,3. **Niemcy:** 100 marek = 213,5. **Norwegia:** 100 koron = 238,9. **Portugalia:** 100 eskudo = 39,4. **Rumunia:** 100 lej = 5,6. **Stany Zjednoczone:** 100 dolarów = 891,4. **Szwecja:** 100 koron = 238,9. **Szwajcaria:** 100 franków = 172. **Turcja:** 100 funtów = 429,7. **Wielka Brytania:** 100 funtów sterlingów = 4337,4.

<p>Poniedziałek 14 Bonawentury, Franciszka, Marcelina</p>	<p>Lipiec 1947</p>
<p>Wtorek 15 Henryka ces., Jakuba, Włodzimierza</p>	
<p>Sroda 16 NMP. Szkaplerznej, Eustachego, Walentego</p>	
<p>Czwartek 17 Bogdana, Marceliny, (Aleksego)</p>	
<p>Piątek 18 Szymona z L. (P.), Brunona, Fryderyka</p>	
<p>Sobota 19 Wincentego a Paulo, Feliksa, Marcina</p>	
<p>NIEDZIELA 20 Czesława (P.), Hieronima, Małgorzaty</p>	

Jest jedna siła w społeczeństwie, która stoi wyżej od nauki i słów, a to jest siła przykładu.

Stanisław Szczepanowski: Szkoła ludowa.

Gdzie nie ma prawa, tam nie ma wolności. Mówiąc „wolność”, nie mamy bynajmniej na myśli stanu, w jakim żyją pierwsi pionierzy na dzikich stepach, ale współżycie ludzi w wielkich gromadach, gdzie możliwie największa możność rozwoju swoich sił i uzdolnień nie może przynosić innym ludziom szkody.

Stanisław Thugutt: Dlaczego jestem ludowcem i demokratą? (1929).

Głowy państw na świecie

Abisynia: ces. Haile Selassie ponownie od r. 1941. **Afganistan:** kr. Mohamed Zahir Szach od 1933. **Albania** (od 12. 4. 1939 r. była w unii personalnej z Włochami do kapitulacji Włoch) po kapitulacji Niemiec w 1945 — republ. ludowa, premier gen. Enver Hodża. **Andora:** syndyk Fr. Cairat. **Argentyna:** prez. plk. Peron od 1946. **Austria:** prez. dr Karol Renner od 1945. **Belgia** (król Leopold III z domu Sachsen-Koburg od 1934) regent ks. Karol. **Bhutan:** maharadża Sri Yigme Wangczuk od 1926. **Boliwia:** prez. gen. Enrique Pınaranda. **Brazylia:** prez. gen. Gaspar Dutra od 1945. **Bulgaria:** republ. od 15. 11. 1946. **Chile:** prez. Gonzales Videla od 1946. **Chiny:** prez. Czang-Kai-Czek. (Mongolia Zewn.: premier Amor, Tybet: Dalaj Lama od 1939). **Czechosłowacja** prez. Edward Benesz od 1945. **Dania:** król Chrystian X z domu Schleswig-Holstein-Sonderburg-Glücksburg od 1912 r. **Dominikańska Rpbł.** prez. dr Manuel J. Francisco de la Concha. **Egipt:** król Faruk I od 1936. **Ekwador:** prez. dr Jose Maria Iberria od 1946. **Filipiny:** prez. gen. Manuel Roxas od 1946. **Finlandia:** prez. Jurjo Paasakivi od 1946. **Francja:** prez. Grecja: król Jerzy II od 1935, ponownie od 1946. **Gwatemala:** prez. gen. Jorge Ubico od 1931. **Haiti:** prez. Elie Lescot. **Hiszpania:** caudillo (wódz) Francisco Franco od 1936. (Maroko hiszp.: Kalif Muley-el-Hassen Ben Ismail od 1927). **Holandia:** król. Wilhelmina z domu Orańskiego od 1890. **Honduras:** prez. gen. dr Tiburcio Carias Andino od 1933. **Irak:** król Faisal II z domu Hszim od 1939, regent Szerif Szaraf. **Iran:** cesarz Reza Szach Pahlawi od 1925. **Irlandia:** prez. dr Douglas Hyde od 1938. **Islandia:** ob. Danieł. **Japonia:** cesarz (tenno) Hirohito od 1926. **Jemen:** imam Jahia Hamid Ed Din Al Mutawakkil od 1904. **Jugosławia:** prez. marsz. Tito od 1945. **Kolumbia:** prez. Alberto Camargo. **Kostaryka:** prez. Teodor Picado Michalski. **Kuba:** prez. plk. Fulgencio Batista. **Kuelt:** książe Ahmed Ibn Diabir. **Liberia:** prez. Edwin J. Barclay od 1932. **Liechtenstein:** ks. Franciszek Józef Liechtenstein od 1938. **Luksemburg** ks. Charlotta od 1919. **Meksyk:** gen. Miguel Aleman od 1946. **Mozabo:** ks. Ludwik II z domu Grimaldi od 1926. **Nepal:** maharadża Trichulana Bir Bikram od 1911. **Nikaragua:** prez. gen. Anastasio Somoza od 1937. **Norwegia:** król Hakon VII od 1905. **Oman** sultan Seyyid Said-bin-Timur. **Panama:** prez. dr Arnulfo Arias. **Paragwaj:** prez. gen. Higinio Morinigo. **Peru:** prez. dr Manuel Prado Ugarteche. **Portugalia:** prez. gen. Antonio O. de Fragosa Carmona od 1926. **Rumunia:** król Michał I z domu Hohenzollern od 6. 9. 1940. **Salvador:** prez. gen. Maximiliano Hernandez Martinez od 1931. **Saudia Arabska:** król Abd-el-Asis III al Saud od 1926. **Stany Zjednoczone:** prez. Truman od 1945. **Syjam** król Phumiphon z domu Chakri od 1946. **Szwajcaria:** prez. Filip Etter 1947. **Szwecja:** król Oskar Gustaw V Adolf z domu Bernadotte od 1907. **Turcja:** prez. gen. Ismet İnönü od 1938. **Transjordania:** król Emir Abdullah ibn Hussein od 1946 (1921). **Urugwaj** prez. gen. Alfredo Baldomir. **Wenezuela** prez. Romalo Befancourt. **Watykan** papież Plus XII (Eugenio Pacelli) od 1939. **Węgry:** prez. M. Tildy od 1946. **Wielka Brytania:** król Jerzy VI z domu Windsor (Sachsen-Koburg-Gotha) od 11. 12. 1936. **Włochy** prez. Henryk de Nicola od 1946. **Związek Socj. Republ. Radz.:** przewodn. Prezydium Rady Najwyższej Mikołaj Szewernik od 1946, prezes Rady Ministrów Jozef Stalin.

Poniedziałek 21 Praksedy, Andrzeja Z. (P.), Benedykta, Julii	Lipiec 1947
Wtorek 22 Marii Magd., Teofila, Święto Niepodległości	
Środa 23 Apolinarego, (Bazylego)	
Czwartek 24 Kingi (P.), Krystyny, Franciszka, Seweryna	
Piątek 25 Jakuba, Krzysztofa, Walentyny	
Sobota 26 Anny Matki NMP., (Miroslawa)	
NIEDZIELA 27 Aurelego, Julii, Natalii	

Nie może się naród ocalić bez rządu, lecz rząd nie może być czynnym bez zaufania, posłuszeństwa i gorliwości ludu.

Tadeusz Kościuszko: *Odezwa* (1794).

Prawdziwa miłość kraju i ojczyzny, prawdziwe przywiązanie do sprawy i rządu okazuje się nie w przemilczeniu złego, albo w obojętności na to, co się dzieje, ale pokazuje się w gorliwości i w trwałym interesie do spraw publicznych, tudzież w przyzwoitym, ale śmiałym i otwartym wynurzeniu publicznie zdania swego.

Karol Libelt: *O odwadze cywilnej* (1843).

Rok 1946 na świecie

STYCZEŃ: 12: wybór Rady Bezpieczeństwa ONZ (oprócz 5 członków stałych — Polska, Australia, Brazylia na 2 lata, Holandia, Egipt, Meksyk na 1 rok). — 20: w St. Zjednoczonych strajk w stalowniach. — 23: we Francji ustąpienie De Gaulle'a, premierem F. Gouin. — 24: utworzenie w ONZ Komisji dla spraw energii atomowej. — 31: w Anglii uchwalenie przez Izbę Gmin upaństwowienia kopalń węgla.

LUTY: 7: sprawa pobytu wojsk angielskich w Grecji w Radzie Bezpieczeństwa. — 10: wizyta Churchilla u Prezydenta Trumana. 11: wybory w Z. S. R. R. (101 mil. głos., 99,7%). — 12: w Indiach rozruchy przeciwangielskie. — 15: koniec strajku w stalowniach amerykańskich; koniec I sesji O. N. Z. w Londynie. 16: wybory w Belgii. — 23: wybór nowego prezydenta w Argentynie, Perona.

MARZEC: 4: wspólna deklaracja Francji, W. Brytanii i St. Zjednoczonych do Hiszpanii o konieczności zmiany ustroju. — 5: mowa Churchilla w Fulton. — 15: w Z. S. R. R. przekształcenie Rady Komisarzy w Radę Ministrów. — 19: wybór Mikołaja Szwernika przewodniczącym Rady Najwyższej Z. S. R. R.; we Francji nacjonalizacja przemysłu alkoholowego. — 21: uniezależnienie Transjordanii od W. Brytanii. — 22: na Węgrzech upaństwowienie kopalń węgla; we Francji uchwalenie przez Zgromadzenie Narodowe nowej konstytucji (309 przeciw 249). — 31: wybory w Grecji (56% głos.).

KWIECIEŃ: wybory w Japonii. — 7: na Węgrzech upaństwowienie kopalń glinki aluminiowej, kopalń ropy oraz elektrowni. — 8: ostatnie posiedzenie Ligi Narodów w Genewie. — 22: zmiana gabinetu w Japonii. — 25: konferencja 4 ministrów w Paryżu. — 26: sprawa Hiszpanii w Radzie Bezpieczeństwa; spis ludności w Japonii (74 miliony).

MAJ: 3: w Palestynie strajk generalny Arabów. — 5: zakończenie ewakuacji wojsk ZSRR z Iranu. — 5: we Francji odrzucenie nowej konstytucji przez głosowanie ludowe (10,4 mil. gł. przeciw 9,3 mil.). — 7: uchylenie przez Izbę Gmin wycofania wojsk brytyjskich z Egiptu. — 10: we Włoszech abdykacja króla Wiktora Emanuela III, objęcie tronu przez regenta ks. Humberta. — 11: w Wenezueli i Kolumbii demonstracje przeciw napytywowi cudzoziemców. — 13: w Danii strajk powszechny. — 15: opuszczenie Syrii przez wojska angielskie i francuskie. — 16: uznanie przez St. Zjednoczone Jugosłowiańskiej Republiki Ludowej. — 17: wybory w Holandii. — 20: w Mediolanie bunt więźniów. — 22: wykradzenie zwłok Mussoliniego z cmentarza w Mediolanie. — 22: w Kairze konferencja 7 władców arabskich. — 25 i 26: strajk kolejarzy w St. Zjednoczonych. — 26: wybory w Czechosłowacji. — 27: wizyta marsz. Tito w Moskwie. — 29: w Anglii uchwalenie przez Izbę Gmin upaństwowienia przemysłu stalowego i żelaznego.

CZERWIEC: 1: w St. Zjednoczonych koniec strajku górników; w Rumunii skazanie na śmierć b. marsz. Antonescu; wizyta cesarza Japonii Hirohito u marsz. Mac Arthura. — 2: wybory we Francji; we Włoszech głosowanie ludowe w sprawie monarchii (12,2 mil. gł. przeciw, 10,4 mil. za) i wybory do Konstytuanty. — 6: w Mandżurii zawieszenie broni między wojskami rządu centralnego i komunistami; między ZSRR i Argentyną wznowienie stosunków dyplomatycznych. — 9: śmierć króla Syjamu, Ananda Mahido. — 11: we

Poniedziałek 28 Inocentego, Wiktora	Lipiec 1947	
Wtorek 29 Flory, Marty, Wilhelma		
Sroda 30 Rufina, (Julity, Ludomira, Donata)		
Czwartek 31 Ignacego Loyoli, (Heleny)		
Piątek 1 Piotra w okowach	Sierpień 1947	
Sobota 2 N. M. P. Anielskiej, Alfonsa L., Bogdana		
NIEDZIELA 3 Nikodema, Znalezienie rel. św. Szczepana		

Przed każdym, kogo dotknął nowy powiew myśli, zjawia się zagadnienie osobistego życia, jego uzdrowienia, uszlachetnienia, zjawia się niezwalczony, konieczny postulat, że nowy świat społeczny wymaga nowych ludzi.

Edward Abramowski: *Idee społeczne kooperatyizmu (1907)*.

Dążenie do wolności nie jest skutkiem rozumowania o pożytkach, które ona daje. Potrzeba wolności jest jednym z najbardziej naturalnych uczuć ludzkich, tak jak głód albo potrzeba wypoczynku.

Stanisław Thugult: *Dlaczego jestem "ludowcem" i demokratą?*

Włoszech ogłoszenie republiki. — 15: wybory w Turcji. — 18: w Palestynie nowe zaburzenia. — 19: w Czechosłowacji ponowny wybór Benesa za Prezydenta; we Francji szefem rządu Jerzy Bidault. — 22: we Włoszech skasowanie senatu. — 25: rozpoczęcie działalności przez Międzynarodowy Bank Odbudowy. — 27: we Włoszech wybór Henryka de Nicola na prezydenta (396 gł. przeciw 72). — 30: pierwsza próba z bombą atomową w Błkini na wyspach Marszałkowskich.

LIPIEC: 4: ogłoszenie niepodległości Wysp Filipińskich. — 4: w Anglii wprowadzenie kart chlebowych. — 7: powrót wysp Dodekanazu do Grecji; wybór prezydenta Alamana w Meksyku. — 8: wysiedlenie Niemców z radzieckiej okupowanej części Austrii; w Indiach przyjęcie brytyjskich propozycji przez Komitet Kongresu Hinduskiego. — 13: pożyczka St. Zjednoczonych dla Francji 650 mil. dol., dla W. Brytanii 3750 mil. dol. — 14: w Jugosławii skazanie na śmierć gen. Michajłowicza za współpracę z Niemcami. — 15: w Iranie strajk 100.000 górników. — 28: początek konferencji pokojowej w Paryżu. — 29: przedstawiciele angielskiej Partii Pracy w Moskwie.

SIERPIEŃ: 1: nowa waluta na Węgrzech: forint (floreń) = 200.000.000 pengő (1 dolar = 11,74 dol.). — 2: prezydent Włoch De Nicola u Papeża. — 3: w Palestynie wykrycie składów broni w Tel Awiwie; protest Trumana przeciw podziałowi Palestyny; zgłoszenie przez Bułgarię żądań co do terytoriów greckich. — 5: w Turcji wybór Ismeta Inonu po raz trzeci na prezydenta. — 9: nota ZSRR do Turcji z żądaniem rewizji umowy w sprawie Dardaneli. — 12: Zjazd arabskich ministrów w Aleksandrii; wielka konferencja wojskowa Imperium Brytyjskiego; w Indiach tworzenie tymczasowego rządu przez Pandit Nehru. — 13: w Słowacji skazanie na śmierć b. premiera Tuki za współpracę z Niemcami. — 14: odnalezienie w Pawli wykradzonych zwłok Mussoliniego. — 15: w Palestynie tajna radiostacja żydowska wezwała do powstania przeciw Anglikom; mowa Churchilla w Stuttgardzie. — 17: w Indiach „dzień bezpośredniej akcji” muzułmanów przeciw brytyjskiemu planowi usamodzielnienia Indii. — 20: wyjazd posła jugosłowiańskiego z Grecji. — 21: ultimatum St. Zjednoczonych do Jugosławii z powodu zestrzelenia amerykańskiego samolotu. — 22: ucieczka z Hiszpanii przywódcy reżimów belgijskich, Degrelle'a. — 27: wielki wylew Nilu. — 29: wyjazd ambasadora ZSRR z Grecji.

WRZESIEŃ: 1: plebiscyt w Grecji: 68% głosów za monarchią. — 2: obrady Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Spraw Wyżywienia i Żeglugi (FAO) w Kopenhadze. — 8: plebiscyt w Bułgarii: 93% głosów za republiką; w St. Zjednoczonych strajk marynarzy i robotników portowych; w Londynie bezdomni zaczęli zajmować wolne domy. — 9: w Turcji wizyta króla egipskiego Faruka. — 15: w Bułgarii ogłoszenie republiki. — 18: w Brazylii ogłoszenie nowej demokratycznej konstytucji; mowa Churchilla w Zurichu (projekt Stanów Zjednoczonych Europy). — 19: w St. Zjednoczonych ustąpienie ministra handlu Wallace'a skutkiem różnic w poglądach z ministrem Byrnesem. — 28: przybycie do Aten króla greckiego Jerzego z Anglii; uchwalenie przez parlament francuski nowej konstytucji (546 gł. przeciw 106).

PAZDZIERNIK: 1: Wyrok w Norymberdze na głównych zbrodniarzy niemieckich. — 6: w Japonii uchwalenie nowej konstytucji przez Izbę Reprezentantów według projektu Mac Arthura (347 za,

<p>Poniedziałek 4 Dominika, Protazego</p>	<p style="text-align: center;">Sierpień 1947</p>	
<p>Wtorek 5 N. M. P. Snieżnej, (Oswalda)</p>		
<p>Sroda 6 Przemienienia Pańskie- go, Dominika, Jakuba</p>		
<p>Czwartek 7 Kajetana, Konrada, (Donata)</p>		
<p>Piątek 8 Emiliana, (Cyriaka)</p>		
<p>Sobota 9 Romana, Janā Vianney, (Juliana)</p>		
<p>NIEDZIELA 10 Wawrzyńca, (Bogdana)</p>		

Pracę swoją kieruj raczej do tworzenia rzeczy użytecznych, aniżeli do niszczenia szkodliwych.

Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.

Kto się usuwa w ciszę i cień, ten się do żywych nie liczy.

Adam Asnyk: Dzisiejszym idealistom.

Nie bohatera otaczaj opieką, lecz sprawę.

Stefan Żeromski: Duma o hetmanie.

Człowiek dopiero jest człowiekiem, jeśli żyje w służbie idei.

Stanisław Szczepanowski: Aloryzmy o wychowaniu.

5: przeciw). — 7: przywrócenie stosunków pokojowych między Francją a Syjmem. — 8: w Rzymie rozruchy robotnicze. — 10: w Portugalii wybuch nieudanego powstania wojskowego. — 11: uczczenie pamięci gen. Pułaskiego w St. Zjednoczonych. — 13: we Francji uchwalenie nowej konstytucji przez naród (9226 tys. za, 8043 tys. przeciw, 7777 tys. wstrzym.). — 23: początek obrad Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku z udziałem 51 państw. — 27: wybory w Bułgarii. — 29: w Czechosłowacji zakończenie wysiedlania Niemców. — 30: w Jerozolimie wysadzenie w powietrze dworca kolejowego; zamach bomby w Rzymie na ambasadę brytyjską.

LISTOPAD: 3: w Japonii uroczyste ogłoszenie nowej konstytucji. — 5: w St. Zjednoczonych wybory do Kongresu (248 republikanów, 186 demokratów); zgłoszenie przez Holandię roszczeń terytorialnych do Niemiec. — 10: wybory w Serbii i Chorwacji. — 18: w St. Zjednoczonych wybuch wielkiego strajku górników. — 19: wybory w Rumunii (na 414 miejsc Blok Demokratyczny 348); pierwsza konferencja UNESCO w Paryżu. — 20: zatarg jugosłowiańsko-grecki z powodu naruszenia granicy przez samoloty greckie. — 25: antyangielskie demonstracje w Kairze i Aleksandrii. — 28: W Chinach Czang-Kai-Szek przedłożył Zgromadzeniu Narodowemu projekt nowej konstytucji. — 30: przywódca niemieckich socjaldemokratów, Kurt Schumacher, w Londynie z wizytą u Partii Pracy; starcia zbrojne w Jerozolimie.

GRUDZIEŃ: 3: układ brytyjsko-amerykański o gospodarczym połączeniu brytyjskiej i amerykańskiej stref okupacyjnych Niemiec. — 4: wkroczenie rządowych wojsk perskich do autonomicznego Azerbejdżanu, który 11. 12 skapitulował; złożenie przez Grecję, do ONZ skargi na wydarzenia przy granicach z Albanią, Jugosławią i Bułgarią; uchwalenie przez Radę Ministrów Spraw Zagranicznych granic Bułgarii z dnia 1. 6. 1941. — 6: ustalenie przez Radę Ministrów ostatecznego tekstu 5 traktatów pokojowych: z Włochami, Rumunią, Węgrami, Bułgarią i Finlandią; początek przekazywania Grecji przez wojska brytyjskie wysp Dodekanazu na morzu Egejskim. — 7: koniec 18-stodniowego strajku górników w Stanach Zjednoczonych. — 8: pierwszy Wszechsłowiański Kongres w Belgradzie z udziałem Polski, Czechosłowacji, Bułgarii, Jugosławii, ZSRR i Słowian z Ameryki. — 9: otwarcie w Indiach w Nowym Delhi Zgromadzenia Konstytucyjnego. — 10: strajk we Włoszech 140 000 pracowników z powodu niskich płac. — 12: obiór we Francji premierem Leona Bluma (570 gł. przec. 15). — 13: uchwalenie przez ONZ odwołania dyplomatów z Hiszpanii. — 14: uchwalenie przez ONZ wniosku o rozbrojeniu. — 16: zakończenie przez ONZ 54-dniowej sesji w Nowym Jorku. — 18: w Grecji wezwanie przez rząd powstańców greckich do złożenia broni. — 22: zajęcie przez Francję Zagłębia Saary. — 25: uchwalenie przez Zgromadzenie Narodowe nowej konstytucji Chin. — 31: zrzeczenie się oficjalne przez rząd Stanów Zjednoczonych specjalnych pełnomocnictw, przyznanych przez Kongres na czas wojny; przekazanie cywilnej komisji przez Ministerstwo Wojny St. Zjedn. zasobów energii atomowej bomb i fabryk.

Poniedziałek 11 Zuzanny, (Filomeny, Tyburcego)	Sierpień 1947
Wtorek 12 Klary, Makarego Euzebiusza, (Sławy)	
Sroda 13 Heleny, (Hipolita, Kasjana)	
Czwartek 14 Euzebiusza, (Demetriusza)	
Piątek 15 Wniebowzięcie N. M. P.	
Sobota 16 Ambrożego, Rocha, (Joachima)	
NIEDZIELA 17 Jacka (P.), Anastazego, Bonifacego. (Klary)	

Polacy nie cierpią jarzma, mają entuzjazm do wolności i cnoty, ale wadą ich jest, że jak są żywymi w zaczęciu śmiałych czynów, tak nieśmiały w dokonaniu i słabiejcy w przeciwnościach.

Tadeusz Kościuszko: Czy Polacy mogą się wybić na niepodległość (1800).

Wszystko dla ludu przez lud: oto najogólniejsza zasada demokracji, cel i formę obejmująca. Wszystko dla ludzi, dla wszystkich, jest celem, wszystko przez lud, przez wszystkich, jest formą.

Manifest Towarzystwa Demokratycznego 1836.

Rok 1946 w Polsce

STYCZEŃ: 4: uznanie przez Polskę hiszpańskiego republikańskiego rządu Jose Giralą w Paryżu i zerwanie z rządem Franco. — 11: w Krakowie jubileusz 70-lecia pracy Ludwika Solńskiego. — 27: proces biskupa gdańskiego Spletta o zdradę. — 31: ogłoszenie dekretu o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi.

LUTY: 1: wprowadzenie 3 dni bezmięsnych tygodniowo. — 3: Międzynarodowy Kongres b. Więźniów Politycznych w Warszawie. — 7: pierwsze narady stronnictw politycznych w sprawie bloku wyborczego. — 9: traktat handlowy z Włochami. — 14: nota polska do W. Brytanii w sprawie rozwiązania zagranicznych jednostek wojska polskiego. — 20: wznowienie komunikacji lotniczej Warszawa-Gdańsk i Warszawa-Katowice. — 20: początek regularnego wysiedlania Niemców z Polski. — 21: utworzenie Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej. — 25: przejście części portu w Szczecinie od władz radzieckich.

MARZEC: 14: wizyta jugosłowiańskiego marsz. Tito w Warszawie. — 16: umowa kulturalna z Jugosławią. — 18: pakt przyjaźni i wzajemnej pomocy z Jugosławią. — 20: ograniczenie wyrobu i sprzedaży ciastek do 3 dni w tygodniu. — 21—28: Światowy Tydzień Młodzieży. — 22: wprowadzenie sądów obywatelskich. — 23: ustanowienie Święta Oświaty na 1—3 maja.

KWIECIEŃ: 5: otrzymanie od ZSRR 22 jednostek wojennych morskich. — 12: umowa handlowa z Z. S. R. N. na 196 mil. dol. — 13: uroczystości w Szczecinie. — 15: uruchomienie linii lotniczej Warszawa-Szczecin. — 25: Umowa ze St. Zjednoczonymi o pożyczkę 90 mil. dol. — 29: uchwalenie przez K. R. N. głosowania ludowego na d. 30. 6. — 30: powrót do Krakowa z Norymbergi ołtarza Wita Stwosza.

MAJ: 12: obchód w Bydgoszczy 600-lecia istnienia miasta. — 13: rozpoczęcie w Warszawie przez akademików prac nad oczyszczeniem stolicy z gruzów. — 23—26: wizyta Prezydenta KRN Bieruta, Premiera Osóbki Morawskiego i marsz. Żymierskiego w Moskwie. — 24: odkrycie na Grochowie w Warszawie przedhistorycznego cmentarzyska. — 25: odnalezienie w Palmirach zwłok marsz. Rataja i póśła Niedziałkowskiego. — 30: ingres do Warszawy prymasa Polski, kardynała Hłonda.

CZERWIEC: 6: uchwała o zniesieniu od 1. 8 świądeń rolnych. — 8: utworzenie Rady Szkół Wyższych. — 8: Dni Kultury we Wrocławiu. — 9: Ogólnopolski Zjazd Geograficzny we Wrocławiu; Ogólnopolski Kongres Esperantystów w Łodzi. — 16: pierwsze posiedzenie Rady Teatralnej przy Ministerstwie Kultury i Sztuki. — 18: utworzenie w Warszawie Instytutu Badań Warszawy. — 23: pogrzeb marsz. Rataja w Palmirach. — 24: układ finansowy z W. Brytanią w sprawie długów z okresu wojny. — 30: głosowanie ludowe (głosowało 87,6% uprawn.; odpowiedzi „tak”: I pyt. o zniesieniu senatu 68%, II pyt. o reformie rolnej i upaństw. przem. 77,1%, III pyt. o granicy na Odrze i Nisie 91,3%).

LIPIEC: 4: odznaczenie gen. Sikorskiego w rocznicę śmierci Krzyżem Grunwaldu. — 9: wyrok śmierci na b. wielkorządcę Wielkopolski podczas okupacji, Greisera. — 11: utworzenie Państwowej Rady Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego. — 12: Zjazd Związku Gospodarczego 18 Miast Morskich. — 14: Ogólnopolski Kongres Rzemiosła w Bydgoszczy.

Poniedziałek 18 Heleny ces., Klary, (Agapita, Bronisława)	Sierpień 1947	
Wtorek 19 Juliusza, Ludwika, Mariana, (Bolesława)		
Środa 20 Bernarda, Krzysztofa, (Samuela)		
Czwartek 21 Bernarda, Daniela, Joanny		
Piątek 22 Cezarego, Hipolita, (Anastazego, Tymot.)		
Sobota 23 Apolinarego, Filipa, Wiktora		
NIEDZIELA 24 Bartłomieja, Jerzego, (Ptolomeusza)		

Szukaj przyjaciół między takimi, którzy mają więcej pracy, aniżeli sławy i zysków.
Bolesław Prus: Emancypantki.

Dla serc szlachetnych najwyższą rozkoszą, gdy drugim radość w niedoli przynoszą.
Adam Asnyk: Myśli ulotne.

Człowiek stworzony jest do szczęścia, cierpienie trzeba zwalczać i niszczyć, jak tyfus i ospę.
Stefan Zeromski: Ludzie bezdomni.

SIERPIEŃ: 2: otwarcie na Olsie w Cieszynie odbudowanego mostu granicznego. — 6: uruchomienie linii lotniczej Warszawa—Praga. — 10: zakończenie działalności Związku Patriotów Polskich w ZSRR. — 12: wizyta w Polsce Ludwika Saillanta, sekretarza generalnego Światowej Federacji Związków Zawodowych. — 20: Wizyta w Polsce dyrektora generalnego UNRRA, La Guardia. — 30: uruchomienie w Toruniu największego w Polsce młyna.

WRZESIEŃ: 1: ponowne ustawienie w Warszawie pomnika Kilińskiego, zwalonego przez Niemców; odznaczenie Krzyżem Grunwaldu Bydgoszczy, Zamościa i Ostrowia. — 5: nota do Anglii w sprawie Polskiego Korpusu Przysposobienia. — 8: uroczystości w Warszawie ku czci Prezydenta Stefana Starzyńskiego; wielka manifestacja religijna na Jasnej Górze, ślubowanie. — 21: uchwalenie przez KRN Narodowego Planu Gospodarczego; otwarcie Targów Poznańskich. — 22: uchwalenie przez KRN ordynacji wyborczej; pierwszy Kongres autochtonów w Szczecinie. — 28: Zjazd Naukowo-Literacki ku czci Prusa i Sienkiewicza w Warszawie. — 30: otwarcie wystawy grafiki polskiej w Moskwie.

PAŹDZIERNIK: 2: zaciągnięcie w Amerykańskim Banku Importowo-Eksportowym pożyczki 40 milionów dol. na cele przemysłowe. — 10: wizyta Premiera Osóbki-Morawskiego i Marszałka Zymierskiego na Ukrainie. — 15: dożynki w Opolu w obecności Prezydenta KRN Bieruta.

LISTOPAD: 9: Kongres Polaków Autochtonów Ziemi Odzyskanych w Warszawie. — 10: pierwsze posiedzenie Towarzystwa Przyjaciół Ossolineum we Wrocławiu. — 12: wyznaczenie terminu wyborów na 19. 1. 1947. — 28: układ z Francją o powrocie do Polski 17000 Polaków, osiadłych we Francji; umowa PPR i PPS o jedności działania i współpracy. — 29: audiencja Prymasa Polski kardynała Hłonda w Watykanie.

GRUDZIEŃ: 1—3: Kongres Techników Polskich w Katowicach. — 7: upaństwowienie Teatru Śląskiego im. Stan. Wyspiańskiego w Katowicach. — 8: udział Polski w Kongresie Wszecchnarodowym w Belgardzie. — 9: uruchomienie ponownie Akademii Wychowania Fizycznego na Bielanach w Warszawie (dawniej CIWF). — 11: układ handlowy Polski z Islandią; węgiel za wełnę i skóry. — 12: wizyta Elliota Roosevelta, syna zmarłego prezydenta. — 19: nota Polski do Wielkiej Brytanii w sprawie wykonywania zobowiązań poczdamskich; uchwalenie przez Radę Ministrów podwyższenia granicy liczby pracujących w przemyśle prywatnym: 2-50 na 100, 150 i 200. — 22: nadania radiostacji raszyńskiej (Warszawa I) im. Mieczysława Niedziałkowskiego. — 27: nota Polski do Wielkiej Brytanii o zwrocie mienia polskiego. — 29: powrót z Rzymu Prymasa Polski kardynała Hłonda.

Radio w Polsce

Od r. 1945.

Liczba radioabonentów: 1. 10. 1945 — 88300, 1. 1. 1946 — 168200.
Radiostacje nadawcze: Kraków od 15. 2. 1945 (11 KW), Katowice od 1. 3. 1945 (1,4 KW później 5 KW), Warszawa II od 16. 3 do 29. 9. 1945 (10 KW), Poznań od 3. 6. 1945 (0,4 KW), Bydgoszcz od 1. 7. 1945 (0,7 KW), Warszawa I (Raszyn) od 19. 8. 1945 (50 KW), Warszawa III od 19. 8. 1945 (7,5 KW), Gdańsk od 15. 9. 1945 (0,5 KW), Łódź od 21. 10. 1945 (10 KW), Szczecin od 27. 1. 1946, Warszawa II im. Prez. Stef. Starzyńskiego od 1. 12. 1946.

Poniedziałek 25 Grzegorza, Ludwika, (Poncjana)	Sierpień 1947	
Wtorek 26 NMP. Częstochowskiej Konstantego		
Środa 27 Józefa Kalasantego, Małgorzaty		
Czwartek 28 Augustyna, (Aleksęgo, Sabiny)		
Piątek 29 Ścięcie Jana Chrzcic., (Kandydy)		
Sobota 30 Adaukta i Feliksa, Róży Lim., (Szczęsnego)		
NIEDZIELA 31 Arystyda, Marka, Rajmunda, (Paulina)		

Pierwszy krok do zrzucenia niewoli jest odważyć się być wolnym.
 Pierwszy krok do zwycięstwa — poznać się na własnej sile.

Tadeusz Kościuszko: Odezwa (1794).

Demokracja i wolność zaczyna się wtedy dopiero, gdy obywatele kraju zamiast żądać reform od państwa w dziedzinie stosunków ekonomicznych i kulturalnych, sami przeprowadzają te reformy mocą dobrowolnej solidarności.

Edward Abramowski: Kooperatywa jako sprawa wyzwolenia ludu pracującego (1911).

Narodowy Plan Gospodarczy

Plan odbudowy gospodarczej w okresie 1. 1. 1946 — 31. 12. 1949

„Celem podniesienia poziomu stopy życiowej mas pracujących przez wyrównanie szkód wojennych, scalenie Ziemi Dawnych i Odzyskanych, realizację zasad nowego ustroju gospodarczego” — Krajowa Rada Narodowa uchwaliła dnia 21. 9. 1946 Plan Odbudowy Gospodarczej na najbliższe trzy lata, opierając go o wytyczne liczby podstawowe.

	(W granicach obecnych)	Było w 1938 (9)	Było w 1945	Jest w 1946	Ma być		
					w 1947	w 1948	w 1949
Likwidacja odlogów ziemi ornej							
Ziemie Dawne: zasiewy	tys. ha		6825	8233	10755	10955	10955
odlogi	„ „		4130	2722	200	—	—
Ziemie Odzyskane: zasiewy	„ „		832	1360	3200	4200	4643
odlogi	„ „		3811	3283	1443	443	—
Zbiory ważniejszych ziemiopłodów							
Pszemca	tys. q		4500	5200	9800	13400	17800
Zyto	„ „		25300	30400	48200	52300	57600
Ziemniaki	„ „		149800	178700	278400	289600	306800
Buraki cukrowe	„ „		13000	23200	28200	33800	33800
Pogłowie zwierzęce							
Konie	tys. sztuk	3164	1420	1605	1810	2045	2310
Bydło	„ „	10015	3350	3850	4425	5075	5800
Trzoda	„ „	9795	1702	4000	7150	9400	10500
Owce	„ „	1941	710	820	950	1100	1250
Produkcja zwierzęca							
Mleko	mil. litrów	8978	2860	3400	3900	4400	4800
Mięso	tys. t	694	141	269	448	617	754
Tłuszcz wieprzowy	„ „	120	18	41	72	150	184
Jaja	mil. sztuk	4000	1500	2500	4000	5000	5500
Drób	tys. t	40	15	25	40	46	52
Ryby słodkowodne	„ „	13	4	6	8	10	12
„ morskie	„ „	20	—	24	45	65	83

<http://rcin.org.pl>

Poniedziałek 1 Bronisławy (P.), Augusta, Idziego	Wrzesień 1947
Wtorek 2 Juliana, Stefana	
Środa 3 Szymona, (Izabeli, Joachima, Doroty)	
Czwartek 4 Rozalii, Róży, (Marcelego)	
Piątek 5 Doroty, Wawrzyńca, (Justyna)	
Sobota 6 Eugeniusza, Zachariasza	
NIEDZIELA 7 Melchiora (P.), Reginy, (Anastazego)	

Tradycja jest puklerzem warstw, w których interesie spoczywa utrzymanie istniejącego porządku rzeczy; myśl krytyczna staje się przyłbicą tych, których dobrobyt jest zależny od dalszego rozwoju sił wytwórczych, pętanych przez istniejącą ustawę społeczną.

Ludwik Krzywicki: *Idea a życie*. (1897).

Każde uczucie żywi się tylko ciągłymi czynami, codziennymi świadczeniami, praktyką codzienną. Nawet maszyna rdzewieje w spokoju, a utrzymuje się codziennym użyciem.

Stanisław Szczepanowski: *Idea polska*.

Narodowy Plan Gospodarczy (d. c.)		1938 (9)	1945	1946	1947	1948	1949
Przemysł							
Energetyczny: wytworz. energia . . . mil. KWH		3880	—	5300	6000	7000	8000
Węglowy: węgiel . . . . . tys. t		38100	—	46000	60000	70000	80000
brykiety . . . . . " "		209	—	520	1500	1500	2100
Paliw płynnych: ropa . . . . . " "		507	—	130	135	155	195
gaz płynny . . . . . " "		44	—	3	5	12	16
Hutniczy : Hutniczy: surówka . . . " "		880	—	650	800	1200	1300
stal surowa . . . . . " "		1440	—	1100	1400	1750	2000
cynk . . . . . " "		108	—	54	80	90	110
ołów . . . . . " "		20	—	8	8	15	20
kadm . . . . . ton		—	—	120	120	160	240
Metalowy: parowozy . . . . . sztuk		28	—	157	220	270	300
wagony towarowe . . . . . "		569	—	7074	10600	13800	14800
samochody ciężarowe . . . . . "		—	—	—	—	200	3000
motocykle . . . . . "		800	—	—	1000	4000	6000
rowery . . . . . tys. sztuk		39	—	30	60	80	100
ciągniki . . . . . sztuk		—	—	—	300	1200	2000
obrabiarki . . . . . "		4536	—	1744	4050	6100	6550
maszyny rolnicze mil. złotych przedwoj.		18	—	18	28	41	51
Elektrotechniczny: maszyny . . . . . " "		14	—	11	20	30	50
aparaty . . . . . " "		—	—	14	23	30	40
radiotechn. . . . . " "		30	—	3	7	12	16
Chemiczny: barwniki . . . . . ton		2000	—	1100	1600	1825	2000
nawozy azotowe . . . . . tys. t		257	—	180	180	410	410
" fosforowe . . . . . " "		165	—	210	360	400	400
karbid . . . . . " "		—	—	31	70	70	70
soda amoniak. . . . . " "		87	—	100	135	180	200
" kaustyczna . . . . . " "		30	—	18	40	65	90
mydło . . . . . " "		55	—	6	15	18	42
Włókienniczy: tkaniny bawełn. . . . mil. metr.		400	—	206	300	340	400
wełniane . . . . . " "		40	—	20	32	45	60
lękowe . . . . . " "		65	—	52	52	60	74
jedwabne . . . . . " "		23	—	6	9	14	16

<p>Poniedziałek</p> <p>8</p> <p>Narodzenia N. M. P. Nestora, (Teofila)</p>	<p>Wrzesień 1947</p>	
<p>Wtorek</p> <p>9</p> <p>Piotra Klawera, (Jacka, Sergiusza)</p>		
<p>Sroda</p> <p>10</p> <p>Łukasza, Mikołaja</p>		
<p>Czwartek</p> <p>11</p> <p>Adolfa, Jacka, Teodory, (Prota)</p>		
<p>Piątek</p> <p>12</p> <p>Imienia N. M. P., Gwinona</p>		
<p>Sobota</p> <p>13</p> <p>Filipa, (Eugenii, Aleksandra)</p>		
<p>NIEDZIELA</p> <p>14</p> <p>Podwyższ. św. Krzyża. Bernarda, Cypriana</p>		

Nie ma takiego rządu, któryby znajdował się w zupełnej niezależności od wchodzących w skład danego państwa klas społecznych. Wpływ ich na ustrój państwowy znajduje się w prostym stosunku do stopnia ich rozwoju politycznego i organizacji.

Ludwik Waryński: Przemówienie (1885).

Prawo człowieka ma swoje źródło w indywidualnej jego naturze, w wolności; powinność z natury socjalnej, z braterstwa wypływa. Między prawami a powinnościami konieczna jest harmonia.

Manifest Towarzystwa Demokratycznego 1836.

Narodowy Plan Gospodarczy (d. c.)		1938 (9)	1945	1946	1947	1948	1949
Przemysł (d. c.).							
Skórzany: przerób skór	tys. t	60	—	14	31	40	59
obuwie	tys. par	2800	—	3300	3300	3500	4000
Papierniczy: papier	tys. t	205	—	150	220	260	260
tektura	" "	42	—	23	36	37	37
Mat. budowlane: cement	" "	1719	—	1300	1450	1600	2000
wapno palone	" "	769	—	388	500	790	800
porcelana	" "	—	—	2,7	5	7	10
Ceramiki czerw.: cegły, dachówki	mil. szt.	1880	—	320	600	1000	1400
Cukrowniczy: cukier	tys. t	491	—	171	287	385	500
Koleje: Parowozy	sztuk	5080	—	2800	3650	5000	6000
Wagony osobowe	" "	10735	—	4000	6000	9500	11200
" towarowe	tys. sztuk	150	—	105	150	185	200
Samochody ciężarowe	" "	6,8	—	26	27	31	41
osobowe	" "	26	—	15	17	19	21
motocykle	" "	9,9	—	7	8	12	18
Zdolność przeładunkowa portów . . .	mil. t	—	—	8,5	12,4	19,4	24,5
Oświata: szkolnictwo:							
Powszechne: uczniowie	tys.	3340	—	3159	3300	3450	3500
nauczyciele	" "	63	—	71	77	82	88
izby szkolne	" "	52	—	59	65	70	75
Zawodowe dokształcające: uczniów .	" "	110	—	61	78	96	114
klasy	" "	2,8	—	1,6	2,1	2,5	2,9
Zawodowe: centr. wyszk. zaw. uczn.	" "	—	—	25	42	54	54
szkoły	jednostki	—	—	14	24	30	39
rolnicze: uczniowie	tys.	8,5	—	11	21	30	41
klasy	jednostki	189	—	409	720	1100	1400
przemysłowe: uczniowie	tys.	48	—	25	30	33	36
klasy	jednostki	2169	—	790	850	900	930
gosp.-spółdz.-handl. uczn.	tys.	7,7	—	20	24	28	32
klasy	jednostki	—	—	140	160	175	190
Wyzsze: akademickie: studenci . . .	tys.	38	—	46	48	51	53
katedry	jednostki	760	—	1400	1440	1490	1540

<p>Poniedziałek 15 N. M. P. Bolesnej Albina, Emila</p>	<p>Wrzesień 1947</p>
<p>Wtorek 16 Cypriana, Kornela, Łucji</p>	
<p>Sroda 17 Justyna, Stygmatów św. Franciszka</p>	
<p>Czwartek 18 Ireny, Józefa, Zofii</p>	
<p>Piątek 19 Konstancji, Marii, Januarego</p>	
<p>Sobota 20 Eustachego, Filipiny, Marty</p>	
<p>NIEDZIELA 21 Mateusza, (Aleksandra, Jonasza)</p>	

Pieniądz daje mnóstwo uciechy w życiu, ale też akurat tyle, a czasami więcej niż uciechy niesie ze sobą i zgryzoty.

Stefan Żeromski: Promień.

Wartość społeczeństwa nie zależy od bezwzględnej liczby mieszkańców, ale od stosunkowej liczby jednostek produkcyjnych i od sił, jakie jednostka wkłada w pracę.

Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.

Potrzeba wielkiej myśli dla obudzenia wielkich poświęceń.

Adam Mickiewicz: artykuły.

Narodowy Plan Gospodarczy (d. c.)		1938 (9)	1945	1946	1947	1948	1949
Monopole:							
Spirytus surowy	mil. litr.	86	—	35	70	120	130
Sól : : :	tys. t	417	—	240	290	322	340
Zapałki : : :	mil. pud.	37	—	57	66	75	88
Tyton: przerób surowca	tys. t	19,6	—	5,3	12,7	18,3	18,3
w tym papierosy	mil. sztuk	9366	—	5014	12000	17200	17220
Spożycie na 1 osobę rocznie							
Pszenica	kg	43,4	—	15,0	28,8	33,9	47,0
Zyto :	"	170,0	—	105,0	148,0	158,0	164,0
Ziemniaki	"	248,0	—	175,0	202,0	248,0	248,0
Cukier :	"	12,2	—	7,0	10,8	13,6	17,7
Mięso wołowe	"	6,9	—	3,0	3,0	3,0	3,1
" wieprzowe	"	12,9	—	9,0	15,3	28,0	36,5
Drób :	"	1,1	—	0,5	1,1	2,4	2,9
Ryby słodkow. i morskie	"	0,8	—	2,7	2,8	3,0	3,7
Tłuszcze zwierzęce	"	3,4	—	3,0	3,7	6,0	8,8
Mleko :	litrów	256	—	130	162	176	184
Jaja :	sztuk	114	—	90	104	240	365
Węgiel :	kg	720	—	1333	1648	1714	1800
Wyroby walcowane	"	25	—	30	48	53	60
Tkaniny bawełniane	m	10,8	—	6,9	10,4	11,0	11,1
" wełniane	"	1,1	—	0,8	1,2	1,7	2,2
" jedwabne	"	0,6	—	0,2	0,3	9,0	0,6
Skóra twarda	kg	0,7	—	0,2	0,3	0,6	0,6
Papier :	"	6,0	—	6,2	8,8	0,4	9,5
Zapałki	pud.	10	—	24	25	28	28
Papierosy	sztuk	268	—	209	500	703	689
Spirytus :	litr. 100 ^o	2,4	—	1,4	2,9	3,5	4,0
Sól :	kg	11,1	—	10,0	10,8	11,3	11,4
Wartość odżywcza spożycia art. żywn. (dla mężcz.)							
Białko	gramy	131	—	73	107	119	136
Tłuszcze	"	60	—	35	46	62	78
Węglowodany	"	649	—	363	549	583	605
Wartość cieplna	kalorie	3765	—	2142	3180	3644	3950

Poniedziałek 22 Tomasza, (Hipolita, Maurycygo)	Wrzesień 1947	
Wtorek 23 Konstantego, Tekli, (Andrzeja)		
Sroda 24 N. M. P. od wykupu niewoln., Gerarda		
Czwartek 25 Ładysława z G. (P.), Aurelii, (Kleofasa)		
Piątek 26 Cypriana, Justyny, Wacława		
Sobota 27 Damiana, Kosmy, Marka		
NIEDZIELA 28 Wacława, (Eustachego, Marka)		

Ten, komu nie udało się być bohaterem, niech przynajmniej umie ocenić i uczuć poświęcenie drugich.

Adam Mickiewicz: artykuły.

Zycie to wyścig; kto choć na chwilę zatrzyma się, sądząc, że przeszedł bardzo wiele i że należy mu się wypoczynek, ten zostanie bez miłosierdzia wyścigniętym.

Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.

Ten zwycięzcą, kto drugim da najwięcej światła od siebie.

Adam Asnyk: Dzisiejszym idealistom.

Polska dzisiejsza

Koleje żelazne: normalnotorowe 22.924 km (w 1939 — 18.483), wąskotorowe 4144 km.

Drogi kolowe: ulepszone 16.760 km, zwykle twarde 78.470, gruntowe 161.760 km.

Drogi wodne: żeglugowe 3770 km, splawne 4000, sztuczne 1029 km.

Szlaki powietrzne: 12.000 km.

Użytkowanie gruntów (w nawiasie w 1939 r.): grunty orne 53,5% (49), sady i ogrody 1,2% (1,5), łąki i pastwiska 13,2% (17), lasy 22,3% (22), inne grunty i nieużytki 9,8% (10,5).

Zakłady przemysłowe spożywcze: młyny, kaszarnie 7972, piekarnie (bez prywatnych) 917, cukiernicze 201, drożdżownie 18, makaroniarnie 14; konserwy owocowe i jarzynowe 133, mięsne 543, rybne 42; olejarnie 539, browary 328, namiastki kawy 68, wytwórnie win 22, wytwórnie octu 63, przerób ziemniaków 150, cukrownie 52 (i 34 nieczynne).

Kopalnie: węgla kamiennego 67, brunatnego 12, koksownie 11, brykietownie 5; rud żelaznych 19 (i 6 nieczynnych), cynkowe wraz z hutnictwem cynkowym 33, naftowe na 12000 km² (Gorlice od Kłęczan po Jasło, Krosno od Jasła do Rymanowa, Sanok, od Rymanowa do granicy).

Hutnictwo: żelazne 22 (i 5 nieczynnych) z 68000 robotników.

Przemysł metalowy: 255 z 76000 robotników.

Przemysł chemiczny: nawozów sztucznych 14, farb i lakierów 19, materiałów wybuchowych 8, gazów technicznych 23, chemii stosowanej 20, przetwórci tłuszczu 39, gumowy i tworzyw sztucznych 24.

Przemysł drzewny 195, tartaki 1830, fabryki sklejek 7.

Inne: huty szklane 91, fabryki porcelany 18, fajansu 4, cegielnie 270, cementownie 15, przemysł skórzaný 184.

Monopole: fabryki: Państwowy Monopol Spirytusowy 5 ważniejszych gorzelni; Polski Monopol Tytoniowy 9 fabryk, 4 plantacje tytoniu; Państwowy Monopol Zapalczany 9 fabryk; Polski Monopol Solny 3 kopalnie.

Przemysł, podległy Ministerstwu Przemysłu, ujęty jest w 15 Centralnych Zarządów (przeszło 3500 zakładów):

C. Z. Przemysłu Węglowego (Katowice, Powstańców 46)	zakładów	564
" " " Hutniczego (Katowice, Lompy 14)	"	84
" " " Energetycznego (Warszawa, Wilcza 69)	"	277
" " " Metalowego (Warszawa, Wilcza 69)	"	217
" " " Elektrotechnicznego (Warszawa, Jasińskiego 4)	"	60
" " " Zbrojeniowego (Warszawa, Wilcza 69)	"	23
" " " Materiałów Budowlanych (Warszawa, Wilcza 71)	"	264
" " " Włókienniczego (Łódź, Kościuszki 4)	"	712
" " " Papierniczego (Łódź, Śródmiejska 11)	"	112
" " " Skórzanego (Łódź, Piotrkowska 260)	"	173
" " " Drzewnego (Warszawa, Wilcza 69)	"	168
" " " Chemicznego (Warszawa, Lwowska 17)	"	157
" " " Cukrowniczego (Warszawa, Al. Niepodległości 161/3)	"	69
" " " Miejscowego	"	860
" " " Paliw Płynnych (Kraków, Krupnicza 34)	"	-

<p>Poniedziałek 29 Michała Archaniola</p>	<p>Wrzesień 1947</p>	
<p>Wtorek 30 Grzegorza, Hieronima, Zofii</p>		
<p>Środa 1 Jana z Dukli (P.), Julii</p>	<p>Październik 1947</p>	
<p>Czwartek 2 Aniołów Stróżów, Teofila, Tomasza</p>		
<p>Piątek 3 Teresy od Dz. Jezus, (Kandyda, Dionizego)</p>		
<p>Sobota 4 Franciszka z Asyżu</p>		
<p>NIEDZIELA 5 Placyda, (Apolinarego, Donata)</p>		

Kto ma pustą szpiarnię, niech z ogrodu wyrzuci róże, rumianki i inne głupstwa i niech natomiast posadzi kartofle.

Bolesław Prus: Kroniki.

Każdy dzień stwarza świeży kształt człowieka.

Adam Asnyk: Nad głębiami.

W dziedzictwie po przodkach otrzymujemy nałóg do pracy.

Stefan Żeromski: Ludzie bezdomni.

Ludzie dobrzy sądzą, zaczynając od dobrej strony.

Adam Mickiewicz: Księgi pielgrzymstwa.

Akademie

POLSKA AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI, powstała z Towarzystwa Naukowego Krakowskiego w r. 1872. Ma za zadanie: 1. twórczą pracę naukową w Polsce popierać i ułatwiać, 2. do pracy tej zachęcać, 3. o ile możności ją zaspokajać i łączyć, 4. gdy potrzeba, nią kierować, 5. o ile podobna, ją nagradzać.

Sklada się z czterech wydziałów. Na każdym wydziale liczba członków nie może przenosić 27 czynnych krajowych, 27 czynnych zagranicznych, 32 korespondentów krajowych, 14 korespondentów zagranicznych.

Członkowie czynni Polskiej Akademii Umiejętności:

Zarząd: Prezes Kazimierz Nitsch; wiceprezesa: Stefan Pleńkowski, Władysław Szafer; sekretarz generalny: Tadeusz Kowalski.

I. Wydział Filologiczny: Stan. Witkowski (fil. klas.), Tad. Sinko (fil. klas.), Kaz. Nitsch (j. polski), Juliusz Kleiner (hist. lit. polsk.), Stan. Kot (hist. kult. w P.), Stan. Wędkiewicz (fil. rom.), Gust. Przychocki (fil. klas.), Wit. Klinger (fil. klas.), Tad. Kowalski (fil. orient.), Józ. Kostrzewski (prehist.), Tad. Lehr-Splawiński (fil. słowiańska), Jerzy Kuryłowicz (językozn. indoeur.), Kaz. Moszyński (etnol. i etnogr. słow.), Stan. Pigoń (hist. lit. polsk.) Tad. Mańkowski (hist. szt.), Tad. Grabowski (hist. lit. polsk.), Sew. Hammer (fil. klas.), Adolf Chybiński (muzykol.), Adam Krokiewicz (fil. klas.), Wład. Tatarkiewicz (filoz.), Waclaw Borowy (hist. lit. polsk.), Miecz. Gębarowicz (hist. szt.), Stan. Gąsiorowski (arch. klas.), Witold Taszycki (j. polski), Henr. Ułaszyn (fil. słow.).

II. Wydział Historyczno-Filozoficzny: Franc. Bujak (hist. gosp.), Wład. Semkowicz (hist. średniow.), Wład. Heinrich (filoz.), Adam Krzyżanowski (ekon. polit.), Fryd. Zoll (prawo cyw.), Jan Rutkowski (hist. gosp.), Jan Czekanowski (antropol.), Wład. Konopczyński (hist. pol.), ks. Konst. Michalski (filoz. chrz.), Jan Dąbrowski (hist. średniow.), Jan Kucharzewski (hist.), Oskar Halecki (hist. Eur. Wsch.), Marian Kukiel (hist. wojsk.), Jan Łukasiewicz (filoz.), Juliusz Makarewicz (prawo karne), Stan. Kętrzyński (hist. pol. średn.), Stan. Grabski (ekon. polit.), Kaz. Tymieniecki (hist. średn.), Adam Skalkowski (hist. nowoż.), Ludwik Plotzewicz (hist. staroż.), Aleks. Birkenmajer (hist. nauk ścisł.), Feliks Młynarski (bank.), Rom. Grodecki (hist. gospod.), Edw. Kuntze (bibliot.), Edw. Taylor (ekon. i skarb.).

III. Wydział Matematyczno-Przyrodniczy: Kaz. Zórąwski (matem.), Stan. Józ. Thugutt (mineral.), Wacł. Sterpiński (matem.), Wład. Szafer (botan.), Tad. Banachiewicz (astron.), Wojciech Świętosławski (chem. fiz.), Eug. Romer (geogr.), Czesł. Białobrzęski (fiz. teoret.), Stef. Pleńkowski (fiz. dośw.), Konst. Zakrzewski (fiz. dośw.), Bol. Hryniewiecki (system i geogr. roślin.), Maksym. Huber (mech. teoret.), Jan Wacł. Stach (przyr.), Edm. Malinowski (genet. i hod. roślin.), Kar. Bohdanowicz (geol. stos.), Julian Tokarski (mineral. i petrogr.), Stan. Kulczyński (morfol. i system. roślin.), Jerzy Szuszko (chem. org.), Kaz. Kuratowski (matem.), Wiktor Lampe (chem. org.), Jan Weysenhoff (fiz. teoret.), Kaz. Bassalik (fizjol. roślin.).

IV. Wydział Lekarski: Witold Chodźko (hig. i med. społ.), Stef. Dąbrowski (chem. lekarska), Henr. Hofer (anat. porówn.), Józ. Markowski (anat. opis.), Stan. Maziarz (histol.), Jan Mazur-

<p>Poniedziałek</p> <p>6</p> <p>Brunona, Emila, Marii Fr., Romana</p>	<p>Październik 1947</p>
<p>Wtorek</p> <p>7</p> <p>N. M. P. Różańcowej, Julii, Justyny, Marka</p>	
<p>Sroda</p> <p>8</p> <p>Nestora, Pelagii, (Brygidy)</p>	
<p>Czwartek</p> <p>9</p> <p>Ludwika, (Dionizego)</p>	
<p>Piątek</p> <p>10</p> <p>Franciszka B., (Paulina, Dobromiły)</p>	
<p>Sobota</p> <p>11</p> <p>Macierzyństwa M. B., Emiliana, (Aldony)</p>	
<p>NIEDZIELA</p> <p>12</p> <p>Eustachego, Maksymi- liana, Serafina</p>	

Każdy pragnie być szczęśliwy, ale gdy zechcesz zrobić, ażeby wszyscy byli szczęśliwi, każdy będzie cię chwycił za ręce, jak człowiek, któremu chory ząb wyjmują. **Bolesław Prus: Faraon.**

Ten najbardziej bywa gadatliwy, co nie ma właśnie nic do powiedzenia. **Adam Asnyk: Myśli ulotne.**

Życie bez wielkiego czynu jest nędzą i głupstwem.

Stefan Żeromski: Popioły.

kiewicz (psychiatra), Wit. Orłowski (chor. wewn.), Adam Wrzosek (historia medyc.), Rudolf Welgl (bakteriol.), Ksaw. Lewkowicz (pediatria), Julian Nowak (medyc. weteryn.), Maks. Rutkowski (chir.), Jan Olbrycht (medyc. sądowa), Franc. Walter (dermatol. i wen.), Witold Kapuściński (okulista), Franc. Czubalski (fizjol.), Adam Czyżewicz (ginekol.).

W r. 1946 było nadto członków czynnych zagranicznych na Wydziale I — 20, II — 16, III — 24, IV — 8; korespondentów zaś krajowych na I — 32, II — 28, III — 31, IV — 27, zagranicznych na I — 12, II — 13, III — 11 i IV — 3.

TOWARZYSTWO NAUKOWE WARSZAWSKIE powstało w 1907 r. Ma na celu rozwój i popieranie badań naukowych we wszystkich gałęziach wiedzy czystej i stosowanej.

Składa się z 5 wydziałów: językoznawstwa i historii literatury; nauk historycznych, społecznych i filozoficznych; nauk matematyczno-fizycznych; nauk biologicznych; nauk technicznych; nadto ma 3 sekcje: nauk prawniczych i ekonomicznych, nauk lekarskich i nauk rolniczych. Liczba członków wynosi 375.

AKADEMIA NAUK TECHNICZNYCH powstała w 1920 r. — dla popierania nauk technicznych oraz związanych z nimi matematyczno-fizycznych.

Składa się z czterech wydziałów. Na każdym wydziale liczba członków nie może przekraczać 20.

POLSKA AKADEMIA LITERATURY powołana została do życia 29. IX. 1933 uchwałą Rady Ministrów.

Zadaniem P. A. L. jest 1. reprezentować polskie piśmiennictwo artystyczne; 2. występować z inicjatywą poczyńań, zdążających do podniesienia poziomu literatury polskiej i opieki nad literatami, 3. współdziałać z Rządem we wszystkich jego poczynaniach dla dobra kultury i sztuki polskiej; 4. wypowiadać opinię na życzenie władz państwowych w sprawach dotyczących języka, literatury i kultury polskiej; 5. przyznawać nagrody literackie oraz stypendia dla literatów; 6. podejmować wszelkiego rodzaju wydawnictwa, poświęcone rozwojowi polskiej sztuki literackiej; 7. wyróżniać utwory literackie i decydować o przyznaniu im kwalifikacji: „odznaczone przez Polską Akademię Literatury”.

Akademia składała się początkowo z 15 członków dożywotnich, ustawą z dn. 14. 7. 1937 r. uchwaloną przez Izby Ustawodawcze, powiększono liczbę członków do 21.

ZYCIE KULTURALNE W POLSCE PRZED WOJNĄ.

SZKOŁY: przedszkola 1506 (75 tys. dzieci), powszechne 28881 (4953 tys.), ćwiczeń 40 (11 tys.), specjalne 110 (13 tys.), średnie ogólnokształcące 789 (234 tys.), kształcenia nauczycieli 74 (7 tys.), zawodowe typu zasadniczego 717 z 1216 wydziałami (91 tys.), zawodowe dokształcające 641 (120 tys.), ludowe rolnicze 152 (6 tys.), wyższe 28 (50 tys. młodzieży).

NAUCZYCIELE: 89131, w tym: szkół powszechnych 77643, średnich ogólnokształcących 6483, zawodowych 2495, wyższych 2460.

ZYCIE KULTURALNE miało: bibliotek oświatowych stałych 8982, muzeów 175, domów ludowych 927, teatrów ludowych 1037, teatrów 103, kin 807 (288 tys. miejsc), czasopism 2692 (w tym dzienników 184, tygodników 422).

Poniedziałek 13 Edwarda, Mikołaja, Teofila	Październik 1947
Wtorek 14 Dominika, Kaliksta, (Ewarysta)	
Środa 15 Brunona, Tekli, Teresy, (Jadwigi)	
Czwartek 16 Jadwigi (P.), Ambrożego, Pawła	
Piątek 17 Małgorzaty, Mariana, (Jadwigi)	
Sobota 18 Juliana, Łukasza	
NIEDZIELA 19 Piotra z Alk., (Pelagii)	

Miłość między ludzi należy siać, jak złote zboże, a kąkol nienawiści trzeba wrywać i deptać nogami.

Stefan Żeromski: Ludzie bezdomni.

Nawet dobre, bezinteresowne czyny niepokoją nas, jeżeli nie rozumiemy ich pobudek i celów.

Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.

Dla braku ciągłych i drobnych poświęceń nie mają potem skutku ogólne chwilowe poświęcenia.

Adam Mickiewicz: artykuły.

Współcześni polscy...

ur. po 1900

POECI I LITERACI: Andrzejewski Jerzy . Baczyński Krzysztof (Jan Bugaj) 1920—44. Balicki St. W. . Bąk Wojciech 1907. Bieńkowski Z. . Boguszevska Helena . Borsukiewicz S. Brandys K. . Braun Jerzy Bron. 1901. Broszkiewicz Jerzy Choromański Michał 1904. Czechowicz Józef 1903—39. Czereśniewski Wawrzyniec . Czuchnowski Marian 1909. Dobrowolski St. Rysz. . Dygat Stan. . Faszyński J. . Flukowski Stefan 1902. Fodor W. . Gajcy Tad. (Karol Topornicki) 1920—44. Galczyński Konst. Hefons 1906. Gil Franc. . Golba Kaz. 1904. Górski Helena ? —1943. Gronowicz Ant. . Grzybowski Krystyna . Hollender Tad. ? —1943. Hołuj Tad. . Jarochovska Maria . Jastruń Miecz. . Jędrkiewicz Mich. 1916—45. Kallenberg Leon Karczevska Wanda . Karpiński Światopełk 1909—40. Kolonicki Roman 1905. Kornacki J. . Korzeniewski Bogdan . Kosidowski Z. . Kott Jan 1914. Kruczkowski Leon 1900. Kubacki Wacław . Kubiak Tad. . Kurek Jan 1904. Kuryluk Karol Kwiecińska Alina Maria 1904—1947. Lec Jerzy Ant. . Liebert Jerzy 1904—31. Lisiewicz Miecz. . Łopalewski Tad. 1900. Łaszkiwicz Stefan . Łobaczewska Stelania . Łobodowski Józef 1909. Łukasiewicz Stan. . Małewska Hanna . Melssner Janusz 1901. Miłosz Czesław 1911. Mortkowicz-Olczakowa Hanna 1905. Nędzakubiniec S. . Otwinowski Stefan 1910. Paczkowski Jerzy 1909. Pasternak Leon . Pawlikowski T. . Piechal Marian 1905. Piątek Stan. . Polewka Adam . Promiński Marian . Przyboś Julian 1901. Pruszyński Ksaw. . Putrament Jerzy 1911. Rembek Stan. . Rostworowski Jan . Rudnicki Adolf . Rusinek Michał 1904. Rymkiewicz Aleks. 1914. Sebyła Wład. 1902. Stonczyńska Anna 1902. Stępowski Janusz 1900. Straszewicz Czesław ? —1940. Swinarski Artur Marian 1901. Szczawiej Jan . Szemplińska Elżbieta 1910. Szenwald Lucjan 1910—45. Szmaglewska Seweryna . Szaudyngler Jan . Świrszczyńska Anna . Uniłowski Zbigniew 1909—37. Ważyk Adam . Wedow Janusz . Włodek Adam 1921. Wyka Kaz. . Zagórski Jerzy 1907. Zawieyski Jerzy . Zukrowski Wojciech 1916. Żywina Józef . Słobodnik Włodz. 1900. Kubisz Paweł . Dobraczyński Jan . Rymkiewicz Wład. . Szewczyk Wilhelm . Korczakowska Jadwiga 1906. Krzywicka Irena 1903. Polczyński-Janta Aleks. 1908.

MALARZE I RZEŹBIARZE: Bylina Michał 1904. Cybis Jan Gotard . Duklan Edward . Elbisch Eugeniusz . Jędrzejewski Aleks. 1903. Karny Alfons 1901. Kicha E. . Michalak . Palessa Wacław 1902. Puget Jacek 1904. Rudnicki Z. . Rak . Rzepiński Czesław 1905. Szczepański Stan. . Słedzińska W. . Zuławski Marek 1908. Armezowski Leon . Fedkowicz . Hiller Karol . Kowarski Felician . Just Stefan . Kuśnierz Edward . Maslak . Augustynowicz-Dąbrowska Wład. 1901. Bielawski Wacław 1906. Barcz Bol. 1906. Gajewski Teodor 1902. Girs Anatol 1904. Goryńska Wikt. 1902. Korolkiewicz Józef 1902. Lisowski Ludw. 1907. Manteufel Edw. 1908. Rzepiński Grażyna 1905.

MUZYCZY: Bacewiczówna Grażyna . Palestler Roman 1907. Panufnik Antoni . Perkowski Piotr 1902. Szeligowski . Witkomirski Kaz. 1901. Bursa Lech K. 1904. Dubiska Irena 1902. Gadomski Henr. 1907. Kondracki Michał 1902. Konior Konrad 1905. Kowalski Tadeusz 1904. Latoszewski Zygm. 1902. Manieł Wilh. 1906. Mierzejewski Miecz. 1905. Ochlewski

Poniedziałek 20 Jana Kantego (P.), Ireny, (Marty)	Październik 1947
Wtorek 21 Urszuli, (Celiny, Hilariona)	
Środa 22 Filipa, Korduli, Marii, Salomei	
Czwartek 23 Ignacego, Romana, Seweryna	
Piątek 24 Marcina, Rafała Arch., Fortunata	
Sobota 25 Bonifacego, Hilarego, Kryspina	
NIEDZIELA 26 Chrystusa Króla, Ewarysta, Łucjana	

Jest na dnie ludzkiego serca robak, który mąci spokojność świata, wyradza gwałt i wiekowe nienawiści, a nazywa się on: nieposzanowanie cudzej osobowości.

Bolesław Prus: Kroniki.

Bohaterstwo śmierci nie jest miarą doskonałą doskonałości duszy.

Stefan Żeromski: Róża.

Szczęśliwe kraje, gdzie czyn wszelki ojczyznę wzbogaca i gdzie myśl każda jej triumfom służy.

Adam Asnyk: Szczęśliwe ludy!

Wyższe uczelnie

UNIWERSYTETY:

- Jagielloński w Krakowie** — założony w 1364 r. przez Króla Kazimierza Wielkiego.
Wydziały: teologiczny, prawny, lekarski ze studium farmaceutycznym, rolniczy ze studium spółdzielczym, matematyczno-przyrodniczy, humanistyczny. (W r. 1945/6 — 11500 stud.)
- Warszawski** — założony w 1816 r. przez ministra Potockiego.
Wydziały: teologiczny katolicki, teologiczny ewangelicki, prawny, lekarski, farmaceutyczny, weterynaryjny, matematyczno-przyrodniczy, humanistyczny ze studium pedagogicznym. (W r. 1945/6 — 5000 stud.)
- Łódzki** — utworzony 11. 6. 1945 r.
Wydziały: prawno-ekonomiczny, lekarski, farmaceutyczny, stomatologiczny, rolniczo-leśny, matematyczno-przyrodniczy, humanistyczny. (W r. 1945/6 — 5200 stud.)
- im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie** — utworzony 23. 10. 1944.
Wydziały: lekarski, farmaceutyczny, weterynaryjny, rolny, przyrodniczy. (W r. 1945/6 — 6000 stud.)
- Poznański** — założony w 1903 jako niemiecka Akademia Królewska, w 1918 r. przekształcona na uniwersytet polski.
Wydziały: prawno-ekonomiczny, lekarski ze studium stomatologicznym, rolniczo-leśny, matematyczno-przyrodniczy, humanistyczny. (W r. 1945/6 — 5500 stud.)
- im. Mikołaja Kopernika w Toruniu** — utworzony 19. 9. 1945 r.
Wydziały: prawa i nauk społecznych, matematyczno-przyrodniczy, humanistyczny, sztuk pięknych. (W r. 1945/6 — 1560 stud.)
- Wrocławski** — utworzony 19. 9. 1945 r.
Wydziały: prawno-administracyjny, lekarski z farmacją, weterynaryjny, rolniczy z ogrodnictwem, matematyczno-fizyczno-chemiczny, przyrodniczy, humanistyczny. (W r. 1945/6 — 1300 stud.)
- Katolicki w Lublinie** — założony w 1919 r.
Wydziały: teologiczny, prawa kanonicznego, filozofii chrześcijańskiej, prawa świeckiego, humanistyczny. (W r. 1945/6 — 1200 stud.)

POLITECHNIKI:

- Warszawska** — istniała od 1824 do 1832, wznowiona w 1898 r.
Wydziały: architektury, inżynierii lądowej, mechaniczny, elektrotechniczny, chemiczny, geodezyjny. (W r. 1945/6 — 1920 stud.)
- Łódzka** — utworzona 11. 6. 1945 r.
Wydziały: mechaniczny, elektrotechniczny, chemiczny z oddziałem włókienniczym. (W r. 1945/6 — 1520 stud.)
- Wrocławska** — utworzona 19. 9. 1945.
Wydziały: budowlany z oddziałami inżynierii wodnej i lądowej oraz architektury; budowy maszyn i elektrotechniki, matematyczno-fizyczno-chemiczny. (W r. 1945/6 — 800 stud.)
- Gdańska we Wrzeszczu** — utworzona 11. 6. 1945 r.
Wydziały: architektury, inżynierii lądowej, budowy okrętów, mechaniczno-elektrotechniczny, chemiczny. (W r. 1945/6 — 1800 stud.)
- Śląska w Gliwicach** — utworzona 11. 6. 1945 r.
Wydziały: inżynierijno-budowlany, mechaniczny, elektrotechniczny, chemiczny, hutniczy. (W r. 1945/6 — 2380 stud.)

<p>Poniedziałek 27 Sabiny, (Florencjusza, Wincentego)</p>	<p>Październik 1947</p>
<p>Wtorek 28 Anastazji, Szymona, Tadeusza</p>	
<p>Środa 29 Maksymiliana, (Euzebil, Narcyza)</p>	
<p>Czwartek 30 Alfonsa R., Marcela, (Edmunda), Ignacego</p>	
<p>Piątek 31 (Antoniego, Lucyli, Augustyna)</p>	
<p>Sobota 1 Wszystkich Świętych, Cezarego, Marcela</p>	<p>Listopad 1947</p>
<p>NIEDZIELA 2 Dzień Zaduszny, Ambrożego, Bogdana</p>	

Wzdychać do wykonania i nic nie czynić — to nie pochwała.
Stefan Żeromski: Uroda życia.

Jesteśmy bardzo młodym społeczeństwem, dzięki czemu każdy z nas ma trochę za dużo wiary we własne przekonania, a trochę za mało szacunku dla cudzych. Bolesław Prus: Patriotyzm (1886).

Gdy uczciwi ludzie umywają ręce od wszystkiego, pozostawiają wolne pole tym, co nie mając skrupułów idą i zwyciężają z krzywdą ogółu.
Adam Asnyk: Cola Rienzi.

AKADEMIE:

Górnicza w Krakowie.

Wydziały: architektury, inżynierii lądowej i wodnej, górniczy, hutniczy, geologiczno-górnicy, elektro-mechaniczny, komunikacyjny. (W r. 1945/6 — 2900 stud.)

Lekarska w Gdańsku — utworzona 19. 10. 1945 r.

Wydziały: lekarski, farmaceutyczny. (W r. 1945/6 — 240 stud.)

Stomatologiczna w Warszawie.

(W r. 1945/6 — 320 stud.)

Handlowa w Krakowie.

(W r. 1945/6 — 2150 stud.)

Handlowa w Poznaniu.

(W r. 1945/6 — 1870 stud.)

Nauk Politycznych w Warszawie.

Wydziały: administracyjny, społeczny, finansowo-ekonomiczny, konsularno-dyplomatyczny. (W r. 1945/6 — 480 stud.)

Nauk Politycznych w Sopocie (oddział warszawskiej).

Sztuk Pięknych w Krakowie — założona w 1818 r.

Sztuk Pięknych w Warszawie — założona w 1922 r.

Wychowania Fizycznego (dawniej CIWF) w Warszawie (Bielany).

SZKOŁY GŁÓWNE:

Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Wydziały: rolniczy, leśny, ogrodniczy, studium pedagogiczne, studium gospodarstwa domowego. (W r. 1945/6 — 1100 stud.)

Handlowa w Warszawie.

(W r. 1945/6 — 1930 stud.)

Handlowa w Łodzi (filia warszawskiej).

WYŻSZE SZKOŁY (nieakademickie).

Budowy Maszyn i Elektrotechniki* im. Wawelberga i Rotwanda w Warszawie.

Wydziały: budowy maszyn, elektrotechniczny, telekomunikacyjny. (W r. 1945/6 — 800 stud.)

Budowy Maszyn i Elektrotechniki w Poznaniu.

(W r. 1945/6 — 350 stud.)

Dziennikarska w Warszawie.

Gospodarstwa Wiejskiego w Łodzi (w Łągowicach) — 20. 9. 1945 r.

(W r. 1945/6 — 480 stud.)

Gospodarstwa Wiejskiego w Cieszynie.

(W r. 1945/6 — 320 stud.)

Handlu Morskiego w Gdyni (w Sopocie).

Handlowo-Administracyjna w Częstochowie

(W r. 1945/6 — 220 stud.)

Nauk Społecznych (T. U. R.) w Krakowie.

(W r. 1945/6 — 200 stud.)

Sztuk Pięknych w Sopocie.

Pedagogiczna w Oliwie.

Techniczna w Częstochowie.

RÓŻNE.

Państwowa Szkoła Inżynierska w Poznaniu.

Wyższe Studium Nauk Społeczno-Gospodarczych i Administracyjnych w Katowicach.

(W r. 1945/6 — 660 stud.)

Wydziały: organizacji przemysłu, administracji publicznej.

Państwowy Instytut Weterynaryjny w Puławach (6. 6. 45).

Państwowe Konserwatorium Muzyczne w Warszawie.

Państwowe Konserwatorium Muzyczne w Łodzi (24. 3. 45).

Państwowe Konserwatorium Muzyczne w Katowicach (1. 4. 45).

Poniedziałek 3 Huberta, (Sylwii, Hilarego, Cezarego)	Listopad 1947
Wtorek 4 Karola Boromeusza	
Środa 5 Bogumiła, Elżbiety, Za- chariasza, (Sławomira)	
Czwartek 6 Leonarda, (Feliksa, Sewera)	
Piątek 7 (Adolfa, Antoniego, Nikandra)	
Sobota 8 Sewera, (Gotfryda, Wiktoryna)	
NIEDZIELA 9 Teodora, Ursyna, (Aleksandra)	

Sprawiedliwe jest to, że silni mnożą się i rosną, a słabi giną, inaczej świat stałby się domem inwalidów, co dopiero byłoby niesprawiedliwością.

Bolesław Prus: Lalka.

Każda epoka ma swe własne cele i zapomina o wczorajszych snach.

Adam Asnyk: Do młodych.

Kraj i człowiek bezładny wewnątrz — upada.

Adam Mickiewicz: listy.

DZIEŃ MIESIĄCA	MIE SIĄC	DZIEŃ TYGODNIA	SETKI LAT	ROK
7 14 21 28	STYCZEŃ PAŹDZIERNIK	• Sobota	5 16	☐ lata przestępne 1 05 11 16 22 61 67 72 78 2 33 39 44 50 89 95 3 04 10 21 27 55 60 66 77 4 32 38 49 83 88 94 5 09 15 20 26 54 65 71 78 6 37 43 48 82 93 99 7 03 08 14 25 53 59 64 78 8 31 36 42 81 87 92 98 9 02 13 19 24 52 58 69 75 10 30 41 47 80 86 97 11 01 07 12 18 57 63 68 74 12 29 35 40 45 85 91 96 13 00 06 17 25 51 56 62 73 14 28 34 45 79 84 90
6 13 20 27	STYCZEŃ KWIECIEŃ przest. LIPIEC	• piątek	12 20	
5 12 19 26	WRZESIEŃ	• czwartek	6	
4 11 18 25	GRUDZIEŃ	• środa	13	
4 11 18 25	CZERWIEC	• poniedziałek	7	
3 10 17 24	LUTY LISTOPAD	• niedziela	14	
2 9 16 23	LUTY SIERPIEŃ przest.	• sobota	1	
1 8 15 22	MAJ	• piątek	8	
	STYCZEŃ PAŹDZIERNIK	• czwartek	2	
		• środa	9	
		• wtorek	18	
		• poniedziałek	3	
		• niedziela	10	
		• sobota	4	
		• piątek	15	
		• czwartek	11	
		• środa	19	
		• wtorek	5	
		• poniedziałek	16	
		• niedziela	12 20	

Wieczny kalendarz

Przyłóż linijkę i połącz dzień miesiąca (1) z linią miesiąca (3). Odczytaj liczbę na linii (2). Podobnie połącz linię setek lat (5) z linią roku (7) i odczytaj, co wskaże linia między nimi (6). Połącz liczby, odczytane na linii (2) i (6), a wtedy na linii dni tygodnia (4) znajdziesz poszukiwaną nazwę dnia. Np. w jakim dniu tygodnia przypada 10 listopada 1947? Na linii (2) odczytujemy 9, na linii (6) odczytujemy 11, a więc na linii (4) wypadnie poniedziałek.

Poniedziałek 10 Andrzeja z Aw., (Leona)	Listopad 1947
Wtorek 11 Bartłomieja, Marcina	
Sroda 12 Izaaka (P.), Krystyna, Marcina, (Witolda)	
Czwartek 13 Stanisława Kostki (P.), Mikołaja	
Piątek 14 Józefata K. (P.), Wawrzyńca	
Sobota 15 Eugeniusza, Gertrudy, Leopolda	
NIEDZIELA 16 NMP. Ostrobramskiej, Edmunda, (Marka)	

Od chwili, kiedy zaczynasz żyć i działać świadomie, staraj się przede wszystkim być użytecznym, później staraj się o własną doskonałość, a dopiero w końcu o własne szczęście.

Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.

Tylko ten głosi prawdę, godną posłuchu, która wzywa do walki o każdego cierpiącego człowieka.

Stefan Żeromski: Słowo o bandosie.

Kto obrał niezwykłe drogi, musi się zbroić na ból i męczarnie.

Adam Asnyk: Prometeusz.

Skróty nazw

AK Armia Krajowa. **AL** Armia Ludowa. **AZS** Akademicki Związek Sportowy.

BBC („bibisi”) British Broadcasting Company (Brytyjskie Towarzystwo Radiowe). **BBWR** Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem. **BCH** Bataliony Chłopskie. **BGK** Bank Gospodarstwa Krajowego. **BGS** Bank Gospodarstwa Spółdzielczego. **BOS** Biuro Odbudowy Stolicy. **BSRR** Białoruska Socjalistyczna Republika Radziecka.

CAKOS Centralny Akademicki Komitet Odbudowy Stolicy. **CARE** Cooperative of American Remittances for Europe (Spółdzielnia Przesyłek Amerykańskich dla Europy). **CHD** Chrześcijańska Demokracja. **CHTPD** Chłopskie Towarzystwo Przyjaciół Dzieci. **CIWF** Centralny Instytut Wychowania Fizycznego. **CKZZ** Centralny Komitet Związków Zawodowych. **CPO** Centrala Poszukiwania Osób. **CSR** Czesko-Słowacka Republika. **CUP** Centralny Urząd Planowania.

DOK Dowództwo Okręgu Korpusu. **DOS** Dyrekcja Odbudowy Stolicy. **DzURP** Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

GG Generalna Gubernia. **GRN** Gminna Rada Narodowa.

IPS Instytut Propagandy Sztuki.

KBW Korpus Bezpieczeństwa Wewnętrznego. **KCZZ** Komitet Centralny Związków Zawodowych. **KKO** Komunalna Kasa Oszczędności. **KMPCK** Koło Młodzieży Polskiego Czerwonego Krzyża. **KNAPP** Komitet Narodowy Amerykanów Polskiego Pochodzenia (w St. Zjedn.). **KOP** Korpus Ochrony Pogranicza. **KOS** Komitet Odbudowy Stolicy. **KRN** Krajowa Rada Narodowa.

LM Liga Morska. **LMK** Liga Morska i Kolonialna. **LOPP** Liga Obrony Powietrznej Państwa.

MAH Ministerstwo Apropowizacji i Handlu. **MAP** Ministerstwo Administracji Publicznej. **MBP** Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego. **MIP** Ministerstwo Informacji i Propagandy. **MKS** Ministerstwo Kultury i Sztuki. **MO** Milicja Obywatelska. **MOK** Ministerstwo Odbudowy Kraju. **MON** Ministerstwo Obrony Narodowej. **MPOS** Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej. **MPT** Ministerstwo Poczty i Telegrafu. **MRN** Miejska Rada Narodowa. **MRRR** Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych. **MSW** Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. **Ministerstwo Spraw Wojskowych**. **MSZ** Ministerstwo Spraw Zagranicznych. **MWRIOP** (ob. WRiOP). **MZK** Miejskie Zakłady Komunikacyjne. **MZO** Ministerstwo Ziem Odzyskanych.

ND Narodowa Demokracja. **NIKP** Najwyższa Izba Kontroli Państwa. **NROS** Naczelna Rada Odbudowy Stolicy. **NSZ** Narodowe Siły Zbrojne. **NTA** Najwyższy Trybunał Administracyjny.

OK („okej”) = all correct, wszystko w porządku. **OLK** Obywatelska Liga Kobiet. **OLOW** Obywatelska Liga Odbudowy Warszawy. **OMTUR** Organizacja Młodzieży Towarzystwa Uniwersytetów Robotniczych. **ONR** Obóz Narodowo-Radykalny. **ONZ** Organizacja Narodów Zjednoczonych. **ORMO** Ochotnicza Rezerwa Milicji Obywatelskiej. **OZN** (Ozon) Obóz Zjednoczenia Narodowego.

PAL Polska Akademia Literatury albo Polska Armia Ludowa. **PAP** Polska Agencja Prasowa. **PAR** Polska Agencja Reklamy. **PAST** Polska Akcyjna Spółka Telefoniczna. **PAT** Polska Agencja Telegraficzna. **PAU** Polska Akademia Umiejętności. **PBR** Państwowy Bank Rolny. **PCH** Państwowa Centrala Handlowa. **PKK** Polski Czerwony Krzyż. **PIP** Polska Informacja Prasowa. **PIST** Państwowy Instytut

Poniedziałek 17 Salomei (P.), Grzegorza, Hugona	Listopad 1947	
Wtorek 18 Romana, (Anieli, Tomasza)		
Sroda 19 Elżbiety, Felicjana, Hipolita		
Czwartek 20 Anatola, Eustachego, Feliksa		
Piątek 21 Ofiarowanie N. M. P., Konrada, (Janusza)		
Sobota 22 Cecylii, (Filomena, Marka)		
NIEDZIELA 23 Klemensa, (Felicjy, Lukrecji)		

Nie triumfuje przemoc, choć zwycięża.

Adam Asnyk: Upomnienie.

Każdemu łatwiej — we własnym przekonaniu — kierować państwem lub armią, aniżeli jednokonną biedką.

Bolesław Prus: Kroniki.

Gotując się do przyszłości, potrzeba zwrócić się myślą w przeszłość, ale tyle tylko, o ile człowiek, gotujący się do przeskoczenia rowu, wraca się w tył, aby się tym lepiej rozpedzić.

Adam Mickiewicz: Księgi Pielgrzymstwa.

Sztuki Teatralnej. PIW Państwowy Instytut Wydawniczy. PKO Poczta Kasa Oszczędności. PKP Polskie Koleje Państwowe. PKS Państwowa Komunikacja Samochodowa. PKWN Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego. PMS Polska Macierz Szkolna albo Państwowy Monopol Spirytusowy. PMT Państwowy Monopol Tytoniowy. POS Państwowa Odznaka Sportowa. PPOK Premiowa Pożyczka Odbudowy Kraju. PPR Polska Partia Robotnicza. PPS Polska Partia Socjalistyczna. PRN Powiatowa Rada Narodowa. PROŁUŻ Polski Ruch Obrony Łużyc. PSL Polskie Stronnictwo Ludowe. PSS Powszechna Spółdzielnia Spożywców. PUR Państwowy Urząd Repatriacyjny. PUS Państwowy Urząd Samochodowy. PW Przystosowanie Wojskowe. PWK Polska Wystawa Krajowa albo Przystosowanie Wojskowe Kobiet. PWKS Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. PWPW Państwowa Wytwórnia Papierów Wartościowych. PZUW Państwowy Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych. PZH Państwowy Zakład Higieny. PZWS Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych.

RADAR Radio Detection And Ranging (Wykrywanie i określanie położenia przez radio). RNOW Rada Naczelna Odbudowy Warszawy. RTPD Robotnicze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci.

SAP Socjalistyczna Agencja Prasowa. SARP Stowarzyszenie Architektów Rzeczypospolitej Polskiej. SD Stronnictwo Demokratyczne. SGH Szkoła Główna Handlowa. SGGW Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego. SKRK Społeczny Komitet Radiofonizacji Kraju. SL Stronnictwo Ludowe. SOK Straż Ochrony Kolei. SP Stronnictwo Pracy. SPB Spółdzielnia Przemysłowo-Budowlana.

TBS Towarzystwo Burs i Stypendiów. TCL Towarzystwo Czytelników Ludowych. TKKT Towarzystwo Krzewienia Kultury Teatralnej. TKT Towarzystwo Kursów Technicznych. TNSW Towarzystwo Nauczycieli Szkół Wyższych. TNW Towarzystwo Naukowe Warszawskie. TUL Towarzystwo Uniwersytetów Ludowych. TUR Towarzystwo Uniwersytetów Robotniczych.

UB Urząd Bezpieczeństwa. UNESCO United Nations Education, Science and Culture Organisation (Organizacja Narodów Zjednoczonych dla spraw oświaty, nauki i kultury). UNRRA United Nation Relier Rehabilitation Administration (Zarząd Zjednoczonych Narodów dla pomocy i odbudowy). USA United States of America (Stany Zjednoczone Ameryki). USSR Ukraińska Socjalistyczna Republika Radziecka.

WAN Wydział Administracji Nieruchomości. WF Wychowanie Fizyczne. WiN Wolność i Niepodległość. WINO Wojskowy Instytut Naukowo-Oświatowy. WRIOP (Ministerstwo) Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. WRN Wojewódzka Rada Narodowa, albo Wolność, Równość, Niepodległość.

YMCA Young Men Christian Association (Związek Młodych Chrześcijań). YWCA Young Women Christian Association (Związek Młodych Chrześcijańek).

ZAIKS Związek Autorów i Kompozytorów Scenicznych. ZASP Związek Artystów Scen Polskich. ZGMM Związek Gospodarczy Miast Morskich. ZHP Związek Harcerstwa Polskiego, ZMD Związek Młodzieży Demokratycznej. ZMW Związek Młodzieży Wiejskiej. ZOM Zakłady Czyszczenia Miasta. ZNP Związek Nauczycielstwa Polskiego. ZPNZ Zarząd Państwowy Nieruchomości Ziemijskich. ZSRR Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich. ZUS Zakład Ubezpieczeń Społecznych. ZUWZND Związek Uczestników Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację. ZWM Związek Walki Młodych.

Poniedziałek 24 Aleksandra, Flory, Jana, Romana	Listopad 1947	
Wtorek 25 Erazma, Katarzyny		
Środa 26 Jana, Leonarda, Sylwestra, (Piotra)		
Czwartek 27 (Jakuba, Waleriana, Wirgiliusza)		
Piątek 28 Eustachego, Grzegorza, (Zdzisława)		
Sobota 29 Błażeja, Saturnina, (Filomena, Przemysł.)		
NIEDZIELA 30 Andrzeja, Justyny, Konstantego		

Nie można złem złego naprawić.

Stefan Żeromski: Nawracanie Judasza.

Nie myślcie o szczęściu: jeżeli przyjdzie, zrobi wam niespodziankę, jeżeli nie przyjdzie, nie zrobi zawodu.

Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.

Walka społeczeństwa o byt nie jest tylko szeregiem starć orężnych, lecz także łańcuchem zapasów duchowych, do których zawsze należy ostateczne zwycięstwo.

Aleksander Świętochowski: Wskazania polityczne (1882).

JAK USUNAC PLAMY?	Materie białe lniane i bawełniane	Materie kolorowe bawełniane i wełniane	Materie jedwabne
Atrament	Kwas cytryn., kwas winny	Rozczyn kwasu winnego, jeżeli kolory są trwałe	
Brud i pot	Woda z mydłem, amoniak, wiórki panamy		Benzyna, amoniak
Cukier	Gorąca woda		
Farba olejna	Terpentyna, spirytus		Benzyna, eter
Kawa, kakao	Woda (bez mydła)		
Krew	Letnia woda (można użyć mydła)		Wiórki panamy
Mleko	Woda z mydłem, amoniak, benzyna		Benzyna
Owoce, wina	Ciepła woda chlorowa, dym siarki	Letnia woda mydlana, amoniak	Jak materie kolorowe, ale ostrożnie
Parafina, wosk	Zeskrobać, przykryć bibułą, po czym gorącym żelazkiem lub nagrzanym końcem noża wywabić tłuszcz na bibułę, w końcu zmyć resztę benzyną lub spirytusem		
Rdza, atrament galasowy	Sól szczawikowa, kwas cytrynowy, kwas winny; wypłukać		Nie do usunięcia
Tłuszcz	Benzyna, terpentyna Woda z mydłem		Rozrzedzony amoniak
Trawa	Gorąca woda z mydłem		Benzyna

Srodki	CZYM CZYSZCIC	Szkło	Porcelana	Kamionka	Emalia	Srebro	Miedź	Nikiel	Żelazo	Cyna	Cynk	Mosiądz	Drzewo				
													hebl.	malow.	lakier.	polit.	
Mechaniczne	Papier szmergl.								x		x		x				
	Piasek	x		x	x		x		x		x		x				
	Cegła				x		x		x		x		x				
	Kreda	x					x	x	x		x		x				
Fizykochem.	Popiół węglowy			x					x		x		x				
	Grafit								x								
	Glina				x		x			x	x		x				
Rozpuszczalniki	Magnezja					x	x	x		x		x					
	Alkohol	x				x			x								
	Nafta																x
Chemiczne	Benzyna, terpen.																x
	Kwas solny						x		x				x				
	„ siarkowy												x				
	„ azotowy						x										
	„ octowy						x		x				x				
	Ług sodowy	x			x				x								
Miesz.	Amoniak															x	x
	Mydło	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Miesz.	Sidol	x			x	x	x	x	x	x	x	x	x				
	Czystol i Vim	x			x	x	x	x	x	x	x	x	x				

<p>Poniedziałek</p> <p>1</p> <p>Natalii, Eligiusza, Mariana</p>	<p>Grudzień 1947</p>	
<p>Wtorek</p> <p>2</p> <p>Aurelii, Bibiany, Hipolita, Pauliny</p>		
<p>Sroda</p> <p>3</p> <p>Franciszka, Ksawerego</p>		
<p>Czwartek</p> <p>4</p> <p>Barbary, Bernarda, Piotra Złotoustego</p>		
<p>Piątek</p> <p>5</p> <p>Kryspina, (Anastazego, Piotra)</p>		
<p>Sobota</p> <p>6</p> <p>Mikołaja, Emiliana</p>		
<p>NIEDZIELA</p> <p>7</p> <p>Ambrożego, Marcina</p>		

Każdemu miłe jest wspomnienie znikłej przeszłości, kiedy się o przyszłość dobijamy; ale czcąc wspomnienia narodowe, które podnoszą uczucia, zapalają serce i umysł do dzielności, chcemy widzieć nową i odmłodnioną Polskę i jej towarzyski porządek w postępie na lepsze przeistoczony. **Joachim Lelewel: Manifest Polaków (1836).**

Tacy przetrwają wszystkich, którzy będą najużyteczniejszymi, a w swojej użyteczności najdoskonalszymi.

Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.

JAK CZYSZCZĄC METALE	Środki	Czynności
Aluminium	Gлина z octem, Alumioliol, Vim, woda z szarym mydłem, ciasto z kredy z wodą. Od czasu do czasu wygotować w obierkach z rąbarbarem, w wodzie z octem.	Wyczyścić gliną z octem, Vimem lub Alumioliolem. Wymyć w gorącej wodzie z szarym mydłem, wytrzeć do sucha, wyświecić ciastem z kredy z wodą.
Brąz	Woda z mydłem i spirytusem.	Dobrze wymyć. Wytrzeć na sucho.
Cynk	Woda, piasek, szare mydło. Od czasu do czasu czyścić: papierem szmerglowym, mydłem szarym z piaskiem	Wyszorować piaskiem z szarym mydłem, umyć w gorącej wodzie, wytrzeć do sucha.
Miedź	Piasek, szare mydło, Sidol, kreda. Zanieczyszczenie większe: kwasy: azotowy, solny i chlebowy.	Wyszorować piaskiem z mydłem, wyświecić Sidolem lub kredą. Wyczyścić kwasem, wyświecić Sidolem lub kredą.
Mosiądz	Sidol, kreda. Zanieczyszczenie większe: 10% kwas solny. Plamy usuwa Czystolin.	Czyścić Sidolem lub kwasem solnym. Plamy — Czystolinem. Wytrzeć do sucha, wyświecić kredą.
Nikiel	Kreda ze spirytusem, kreda sucha. Plamy usuwa Czystol.	Przygotować papkę, natrzeć cienko, wyświecić kredą. Plamy wyczyścić.
Srebro i platery	Zanieczyszczenie lekkie: spirytus z kredą lub magnezją. Zanieczyszczenie większe: mydliny z amoniakiem i środki poprzednie. Bardzo zniszczone: roztwór boraksu, ługu potasowego.	1. Przygotować papkę, natrzeć cienko, wytrzeć gniecionym papierem, wyświecić kredą. 2. Przed zastosowaniem I metody wymyć w mydlinach z amoniakiem. 3. Wygotować w roztworach, wyświecić kredą.
Stal	Czystolin, popiół drzewny, korek.	Wyczyścić, dobrze wymyć, wytrzeć do sucha.
Złoto	Woda z mydłem i amoniakiem.	Dobrze wymyć, wytrzeć na sucho.
Żelazo	Gorąca woda z sodą lub bielidłem, piasek, glina, mialka cegła, papier szmerglowy. Osad — kamień usuwa 10% roztwór kwasu solnego. Rdzę wywabia oliwa lub nafta.	Wyczyścić piaskiem, gliną, cegłą lub piaskiem szmerglowym. Wymyć w gorącej wodzie z mydłem, bielidłem wytrzeć do sucha.

Poniedziałek 8 Niepokalanego Poczęcia N. M. P.	Grudzień 1947	
Wtorek 9 Cypriana, Leokadii, Walerii		
Sroda 10 N. M. P. Loretańskiej, Julii		
Czwartek 11 Damazego, (Sabina)		
Piątek 12 Aleksandra, Konstan- tego, (Dionizego)		
Sobota 13 Łucji, Otylii		
NIEDZIELA 14 Izydora, (Alfreda, Teodora, Spirydiona)		

Do przewrotu wystarczy pchnąć bryłę w dół, wystarczy wyzwolić naturalne apetyty, a bryła ludzka sama dalej toczyć się będzie, choćby... w przepaść. Do budowania trzeba ciągłego wyężenia i dźwigania, przorności, świadomości celu, umiejętności, energii i wytrwałości.

Stanisław Szczepanowski: Idea polska.

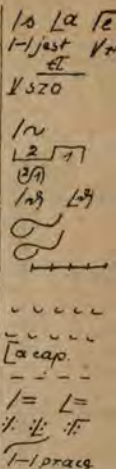
Każda jednostka może być potęgą, jeśli się schyli, zrzuci szlę na ramię, rozmnoży swą duszę i siłę.

Stefan Zeromski: Uroda życia.

Jak robić korektę?

1. Zmiana liter
2. „ wyrazu
3. „ pisma
4. Opuszczenie
5. Odwrocona litera
6. Przewstawienie
7. Usunięcie
8. Przeniesienie
9. Rozbicie (spacje)
10. Usunięcie spacji
11. Wcięcie
12. Bez zmiany
13. Złączenie
14. Odstęp
15. Połączenie
16. Blokowanie

Pierwszym warunkiem dobrego składu jest jednostronnie pisany, z dużymi odstępami międzywierszowymi, dobry, czytelny rękopis, który uchroni zecerę przed błędami i przed powodem błędów — zmęczeniem, wywoływanym żmudnym odcyfrowywaniem nieczytelnego pisma. Pamiętać należy, że czynność zecera przy składaniu powinna być mechaniczną, nie powinien dopiero on odgadywać wyrazów na podstawie treści. To zajmuje czas. Korekta zaś powinna być zrozumiała, czysta i dokładna, aby znowu nie stała się powodem nowych błędów i nowych poprawek. Autor, zecer i korektor muszą sobie nawzajem ułatwiać

Pierwszym warunkiem dobrego składu jest jednostronnie pisany, z dużymi odstępami międzywierszowymi, dobry, czytelny rękopis, który uchroni zecerę przed błędami i przed powodem błędów — zmęczeniem, wywoływanym żmudnym odcyfrowywaniem nieczytelnego pisma. Pamiętać należy, że czynność zecera przy składaniu powinna być mechaniczną, nie powinien dopiero on odgadywać wyrazów na podstawie treści. To zajmuje czas.

Korekta zaś powinna być jasna, zrozumiała, czysta i dokładna, aby znowu nie stała się powodem nowych błędów i nowych poprawek. Autor zecer i korektor muszą sobie nawzajem pracę ułatwiać.

Nazwy czelonek (wymiary w punktach i milimetrach).

Diamant . . . 4(1,5)	Garmond . . . 10(3,8)	Tekst . . . 20(7,5)
Perl . . . 5(1,9)	Cicero . . . 12(4,5)	Półkw. . . 24(9,2)
Nonparel . . . 6(2,3)	Tercja . . . 16(6,0)	
Petit . . . 8(3,0)		
Borgis . . . 9(3,4)		

Dalej idą: Podwójny Mittel 28, Podwójna Tercja 32, Kanon 36, Gruby Kanon 42, Mały Missal 48, Missal 54, Gruby Missal 60, Sabon 72.

Miara drukarska. Jednostką miary są: kwadrat (= około 1,8 cm) i punkt (= 0,3759 mm). Kwadrat zawiera 48 punktów (1 cm = 26,6 punktów). Miary te wprowadził francuski drukarz Franciszek Didot w 1755 r.

Poniedziałek 15 Waleriana, (Celiny, Wiktora)	Grudzień 1947	
Wtorek 16 Albiny, (Euzebiusza, Ireny, Walerii)		
Sroda 17 Floriana, (Łazarza)		
Czwartek 18 Bogusława, (Gracjana, Wiktoryna)		
Piątek 19 Urbana, (Dariusza, Tymoteusza)		
Sobota 20 Dominika, Eugeniusza, (Teofila, Bogumiła)		
NIEDZIELA 21 Tomasza Apost., (Jana, Sewera)		

Inicjatywa rzeczy pożytecznej, gdyby nawet pochodziła od wrogów, może się zamienić w czyn pożyteczny.

Józef Weysenhoff: Gromada.

Kto nie wyjdzie z domu, aby zło znaleźć i z oblicza ziemi wygładzić, do tego zło samo przyjdzie i stanie przed obliczem jego.

Adam Mickiewicz: Księgi Pielgrzymstwa.

Błogosławiony jest postęp nieustanny, nieustępliwy przed niczym, dokładny, ściśle świadomy swego rozwoju i biegu.

Stefan Żeromski: Snobizm i postęp.

DOCHODY w 1947 r.	Sty- czeń	Luty	Ma- rzec	Kwie- cień	Maj	Czer- wiec	Lipiec	Sier- pień	Wrze- sień	Paź- dzier.	Listo- pad	Gru- dzień
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
16												

<http://rcin.org.pl>

Poniedziałek 22 Zenona, (Honoraty, Flawiana)	Grudzień 1947	
Wtorek 23 Wiktorii		
Środa 24 Wigilia, Grzegorza, (Adama, Ewy)		
Czwartek 25 Boże Narodzenie, Anastazji, Eugenii		
Piątek 26 Szczepana, Dionizego, (Zenona)		
Sobota 27 Jana Apost. i Ewang., (Maksyma, Teodora)		
NIEDZIELA 28 Młodzianków, Cezarego, Teofili		

Po tym wyższego męża możesz poznać w tłumie, że on zawsze to tylko zwykły robić, co umie.

Adam Mickiewicz: Zdania i uwagi.

Ława nie przestaje być ławą, choć ma na sobie lwią skórę.

Bolesław Prus: Faraon.

Postęp ma własność światła, biegnącego w dal wiekuiście, i ma naturę linii prostej, która w swym niepowstrzymanym rzucie naprzód nigdy i nigdzie nie ma końca.

Stefan Żeromski: Snohizm i postęp.

ROZCHODY w 1947 r.	Sty- czeń	Luty	Ma- rzec	Kwie- cień	Maj	Czer- wiec	Lipiec	Sier- pień	Wrze- sień	Paź- dzier.	Listo- pad	Gru- dzień
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
16												

<http://rcin.org.pl>

Poniedziałek 29 Dominika, Tomáša, (Dawida)	Grudzień 1947
Wtorek 30 (Eugeniusza, Pauliny, Sabina)	
Środa 31 Fabiana, Pauliny, Sylwestra	

Skrócony kalendarzyk na rok 1948

	Gm. 1947																														
	P	W	Ś	C	P	S	N	P	W	Ś	C	P	S	N	P	W	Ś	C	P	S	N										
Styczeń	29	30	31	1	2	3	4	Maj	3	4	5	6	7	8	9	Wrzesień	6	7	8	9	10	11	12								
	5	6	7	8	9	10	11		10	11	12	13	14	15	16		13	14	15	16	17	18	19								
	12	13	14	15	16	17	18		17	18	19	20	21	22	23		20	21	22	23	24	25	26								
	19	20	21	22	23	24	25		24	25	26	27	28	29	30		27	28	29	30	1	2	3								
Luty	26	27	28	29	30	31	1	Czerwiec	31	1	2	3	4	5	6	Październik	4	5	6	7	8	9	10								
	2	3	4	5	6	7	8		7	8	9	10	11	12	13		11	12	13	14	15	16	17								
	9	10	11	12	13	14	15		14	15	16	17	18	19	20		18	19	20	21	22	23	24								
	16	17	18	19	20	21	22		21	22	23	24	25	26	27		25	26	27	28	29	30	31								
Marzec	23	24	25	26	27	28	29	Lipiec	28	29	30	1	2	3	4	Listopad	1	2	3	4	5	6	7								
	1	2	3	4	5	6	7		5	6	7	8	9	10	11		8	9	10	11	12	13	14								
	8	9	10	11	12	13	14		12	13	14	15	16	17	18		15	16	17	18	19	20	21								
	15	16	17	18	19	20	21		19	20	21	22	23	24	25		22	23	24	25	26	27	28								
Kwiecień	22	23	24	25	26	27	28	Sierpień	26	27	28	29	30	31	1	Grudzień	29	30	1	2	3	4	5								
	29	30	31	1	2	3	4		2	3	4	5	6	7	8		6	7	8	9	10	11	12								
	5	6	7	8	9	10	11		9	10	11	12	13	14	15		13	14	15	16	17	18	19								
	12	13	14	15	16	17	18		16	17	18	19	20	21	22		20	21	22	23	24	25	26								
	19	20	21	22	23	24	25		23	24	25	26	27	28	29		27	28	29	30	31	1	2		3	4	5	6	7	8	9
	26	27	28	29	30	1	2		30	31	1	2	3	4	5		1948														

Największą katuszę sprawia nie ciężar jarzma, lecz widok, jak je ktoś dźwiga.

Stefan Żeromski: Godzina.

Każde gwałtcące sprawiedli, wość plmień cierpień i nieszczęść ludzkości przysparza.

Adam Asnyk: Nad głębiami.

Tablica jednostek miar

(nazwy i skróty)

Jednostki długości				Jednostki powierzchni			
miriametr	mrm	10.000	metrów	miriam. ²	mrm²	100.000 000	centarów
kilometr	km	1.000	"	kilometr. ²	km²	1.000.000	"
hektometr	hm	100	"	hektar	lub		
				hektom. ²	hm²	10.000	"
				ar		100	"
metr	m	1	"	centar	ta i n b		
				metr. ²	m²	1	centar
decymetr	dcm	1 : 10	metra	decym. ²	dem²	1:100	centara
centymetr	cm	1 : 100	"	centym. ²	em²	1:10.000	"
milimetr	mm	1 : 1000	"	milimetr. ²	mm²	1:1.000.000	"
Jednostki objętości							
miriam. ³	mrm³	mil. milionów		kilolitr	kl	1000	litr = 1 ster
		sterów		hektolitr	hl	100	" = 1:10 "
kilometr. ³	km³	tys. milion.	"	dekalitr	dkl	10	" = 1:100 "
ster ³ s lub				garniec	grn	4	" = 1:250 "
metr. ³	m³	1	ster	litr (kwarta)	l	1	" = 1:1000 "
decyster	des	1:10	stera	kwatarka	kka	1:4	litra
decym. ³	dcm³	1:1.000		decylitr	del	1:10	"
centym. ³	cm³	1:1.000.000	"	mililitr	ml	1:1000	"
milimetr. ³	mm³	1:1.000.000.000	"				
Jednostki kątów							
kąt pełny (obrót)	P	4 kąty pr.		stopień kąt.	d lub °	1:90	kąta pr.
kąt półpełny	→	2 kąty "		minuta	"	1:540	"
kąt prosty	D	1 kąt pr.		sekunda	"	1:324.000	"
Jednostki masy							
tonna	t	1000	kilogr.	dekagram	dkg	1:100	kilograma
kwintal	kwn lub q	100	"	gram	g	1:1000	"
miriagram	mrg	10	"	miligram	mg	1:1.000.000	"
kilogram	kg	1	"	karat	kr	1:5.000	"

Skróty jednostek pisze się zawsze bez kropki na końcu.

Legalną skalą temperatury jest wyłącznie skala stustopniowa: Celsiusza (C).

Od ..... do ..... oznacza się znakiem $\frac{\cdot}{\cdot}$ (np. str. 1 $\frac{2}{4}$ znaczy od strony 1. do str. 4. włącznie).

Liczby, zawierające powyżej trzech cyfr, należy dzielić odstępami na grupy trzycyfrowe: np. 149 500 000.

W ułamku dziesiętnym mieszanym oddziela się część ułamkową od części całkowitej przecinkiem w dół wiersza lub kropką w górze wiersza np. 3,14 lub 3·14.

System metryczny miar w Polsce wprowadzony został 8 lutego 1919 roku i w ten sposób Polska przystąpiła do tzw. konwencji miar metrycznych, zawartej 20 maja 1875 roku, ponowionej w r. 1889.

Morgi polskie	Hektary	Morgi wied.	Dies. ros.	Morgi magdeb
1,000	0,5599	0,973	0,512	2,192
1,786	1,0000	1,738	0,915	3,917
1,023	0,5755	1,000	0,528	2,254
1,956	1,0925	1,898	1,000	4,279
0,456	0,2553	0,444	0,233	1,000

lokci² = 18,662 m²; mórg magdeb. = 180 prętów².

Mila angielska² = 640 akrów = 269 ha = 2,590 km²; yard² = 3 furlongi² = 30 akrów = 12,14 ha; akr = 4050 m².

Sażen² polski = 9 lokci² = 2,985 m²; lokiec² = 4 stopy² = 0,332 m².

Sażen polski sześć. = 2 sągi drzewa = 5,16 m². Tonna rejestr. angielska (do mierzenia pojemności okrętów) = 100 stóp³ = 2,83 m³; tonna okrętowa angielska = 42 stopy³ = 1,19 m³. Sażen pruski³ = 108 stóp³ = 3,34 m³. Sażen rosyjski³ = 9,7 m³.

Garniec polski	Litr	Wiadro austr.	Wiadro ros.	Wiadro pruskie
1,000	4,000	0,071	0,325	0,056
25,000	100,000	1,767	8,130	1,458
14,148	56,299	1,000	3,763	1,179
13,751	12,300	0,265	1,000	0,045
17,175	68,712	0,848	5,576	1,000

Korce polskie	Hektolity	Miarka austr.	Czetw. ros.	Szeffel pruski
1,000	1,284	2,085	0,610	4,329
0,791	1,000	1,623	0,476	1,819
0,479	0,616	1,000	0,293	1,114
1,640	2,099	3,410	1,000	3,917
0,422	1,550	0,897	0,262	1,000

Beczka rosyjska = 40 wiader = 400 sztufów = 800 butelek = 4000 czarek = 492 l; wiadro = 12,299 l.

Laszt rosyjski zboża = 16 ćwierci = 32 ósminy = 128 czetwierków = 1024 garnce = 3358 l; garniec = 3,28 l.

Funt polski	Kilogram	Funt austr.	Funt ros.	Funt pruski
1,000	0,405	0,720	0,989	0,910
2,469	1,000	1,786	2,442	2,000
1,388	0,560	1,000	1,368	1,120
1,010	0,409	0,731	1,000	0,819
1,235	0,500	0,893	1,221	1,000

(dg) = 100 centygramów (cg) = 1000 miligramów (mg).

Centnar nowopolski = 4 kamienie = 100 funtów = 40,5 kg.

Funt polski = 16 uncyj = 32 luty = 128 grachm = 348 skrupułów = 9216 granów.

Hektar (ha) = hektometr kw. = 10.000 m² = 100 arów; ar (a) = dekametr kw. = 100 m² = 100 centarów; centar (ca) = 1 m².

Włoka polska = 30 morgów = 16,796 ha; mórg = 300 prętów² = 16800 ł²; pręt = 6,25 sążni² = 56,25

Hektolitr (hl) = 10 dekalitrów = 100 litrów (l).

Korzec = 32 garnce; beczka = 25 garncy = 100 l; garniec = 4 kwarty = 16 kwaterek = 32 półkwatki.

Last angielski = 2 tonny = 10 Imperial Quarters = 20 combs = 80 bushels (buszli) = 2908 l; buszel = 4 peks = 8 gallonów = 36,3 l; gallon = 4 kwarty = 8 pints = 4,5 l.

Wiadro austriackie = 40 miarom = 140 Wiener Seidel (kufel); kufel = 0,35 l. Oxhoft pruski = 3 wiadra = 180 kwart.

sztufów = 800 butelek =

Tonna (t) = 10 centnarów metrycznych = 1000 kilogramów; centnar metryczny (q, quintal) = 100 kg = 247 funtów; kilogram (kg) = 10 hektogramów (hg) = 100 dekagramów (dkg) = 1000 gramów (g); gram = 10 decygramów

NOTATKI

<http://rcin.org.pl>

wyf. 75791K

965/1790

1/2 25.000

50.000

KSIAŻNICA

Wrocław, ul. Kielbaśnicza 32

K. P. I, 1766

poleca:

1947

Biblioteczka francuska

Beaumarchais P.: Le Mariage, de Figaro	120.—
Bédier L.: Tristan et Iseut	80.—
Demaison A.: Le Livre des bêtes	60.—
France A.: Pages choisies	60.—
Rolland R.: Le Jeu de l'amour et de la mort	100.—
Vildrac Ch.: Découvertes	40.—

Biblioteczka angielska

Stevenson R.: The bottle Imp.	60.—
Wilde O.: The Happy Prince	40.—
Wilde O.: The Nightingale and The Rose	30.—

Klasycy literatury

Kochanowski J.: Wybór Poezyj	—.—
Kochanowski J.: Treny	—.—
Kochanowski J.: Odprawa posłów greckich	40.—